

BOGDANIA

Revistă de creație și cultură

Anul XIII / Nr. 127-128 / 2025

Lunile: ianuarie-februarie 2025

Cuprins

1. Ionel Marin: Demnitate, patrie, credință, cultură – 3
2. S. Gomboș: Rugăciune pentru noul an - 2025!.. – 5
3. Ana Sîrbu: Transcendența Eminesciană – 6
4. Valeriu Butulescu: Refuzul „donației” lui Brâncuși, o uriașă mistificare – 7
5. Geo Călugăru: Eminescu, un alt Tagore al Indiei – 11
6. Gheorghe Nistoroiu: Mistical carpatin și mistificatoarea cabotină – 13
7. Al Florin Țene: Revolta mitologiei din spațiul istoric românesc – 16
8. Stelian Gomboș: Relevanța Bibliei în epoca post-modernă... – 18
9. Ben Todică: Bârzăunul din fundul grădinii – 19
10. NeForcoș Călmățui: Luceafăr din Luceafăr – 20
11. Aneta Pioară: 28 iunie 1883, ziua neagră a culturii române – 23
12. Geo Călugăru: Nicolae Rotaru, a fost, este și va fi – 24
13. Maria Petrescu: Omul și artistul Nicolae Rotaru – 27
14. Florin Grigoriu: Decriptarea numelui N. Rotaru – 27
15. Im memoriam: Constanti Brâncuși - „părintele sculpturii române” – 28
16. Im memoriam: Narghita „regina muzicii indiene”-29
17. Poezia pe cărări de timp: Mihai Eminescu, Nicolae Rotaru – 31
18. Gheorghe Văduva: Poemul „Casa de Acasă” – 34
19. Dedicății poetului Mihai Eminescu: Al Florin Țene, Mircea Dorin Istrate, Geo Călugăru – 36
20. Medalion liric: Cristian Petru Bălan, Ionel Marin, Ovidiu Țuțuianu, Mircea Dorin Istrate, Vasilica Grigoraș, Nicolae Doforeanu, Corneliu Cristescu, Ana Călărașu, Alexandru Armeanu, Florin Marin, Florian Saioc, Cătălin Ioan Vega, Victoria Sorea, Laurențiu Drăgușin, Ioan Miclău-Gepianu – 38
21. Geo Călugăru: Ace pentru...orișice cojoace – 47
22. Nicolae Mățaș: Vocabule terne - perle eterne – 48
23. Ion Rațiu: 10 porunci pentru „exilații români” – 49
24. Proză scurtă: Nicolae Vasile, Ion Dulugeac, Caty Urucu, Mihai Maxim, Ion Lazu – 50
25. Cronici literare, recenzii, comentarii semnate de: Geo Călugăru, Johnny Deak – 60
26. Povești pentru copii și tineri: Maria Studza Clopotaru „Manuel și îngerii binevestitori” – 65
27. Din creațiile tinerilor premiați la Festivalul-concurs internațional de creație literară Bogdania: Zancu Daria Mihaela și Ștefănescu Dorin – 68
28. Rely Maria Niculescu: Dialog între prieteni... – 74
29. Fl. Smarandache: Și muncă și distracție – 76
30. Liliana Moldovan: Interviu cu scriitoarea Titina Nica Țene – 77
31. Noutăți editoriale: Noile volume ale scriitorului Nicolae Rotaru, „viu postmortem” – 80
32. Evenimente culturale: Ziua Culturii Române la AGIR, București, 15 ianuarie 2025; Cluj-Napoca; Biblioteca municipală „E. Lahovary”, Adjud – 81
33. Regulamentul Festivalului-concurs internațional de creație literară Bogdania, ediția a XIV-a, 2025 – 88
34. Semnal editorial – 89

Coperta: Piața Cetății din Alba Iulia

Revista BOGDANIA, revistă de creație și cultură este fondată și editată de Asociația cultural-umanitară Bogdania din Focșani. Apare o dată la două luni.

ISSN 2343-8061; ISSN-L 2343-8061

REDACȚIA REVISTEI BOGDANIA

Ionel N. MARIN

(Președinte Asociația cultural-umanitară Bogdania)

Redactor șef

Editor senior: Nicolae Vasile, Geo Călugăru, Vasile Groza.

Redactori: Corneliu Cristescu, M.M. Cazimirovici, Maria Filipoiu, Marcel Miron, Adrian Nicolae Popescu, Ioan Rațiu, Maricica Stroia, Ben Todică, Gheorghe Țiclete, Zoe Rotaru

Secretar de redacție: Prof. Cosmin LAZĂR

Membri de onoare:

Prof. univ. dr. Florentin SMARANDACHE (SUA) - cercetător științific, matematician, scriitor, membru al Academiei Americano-Române de Științe și Arte
Prof. CRISTIAN PETRU BĂLAN (SUA) - membru titular USR și al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe; pictor, sculptor.

ALEXANDRU FLORIN ȚENE - președintele național al Ligii Scriitorilor Români, membru UZPR și al Academiei Americano-Române de Arte și Științe.
GHEORGHE A. STROIA, scriitor, membru ARA.

Adresa redacției: Focșani, Strada

Contemporanul nr. 28, cod 620065, jud. Vrancea
Telefon mobil: **0752862369**.

Materialele se trimit cu diacritice pe adresa de e-mail:

ionelmarin55@gmail.com

revistabogdania.ro@gmail.com

În numele libertății de exprimare, autorii răspund în mod direct, conform legilor în vigoare, de conținutul materialelor publicate. Textele nu se înapoiază.

Vă așteptăm alături de noi!

Pentru realizarea proiectelor culturale și umanitare ale Asociației Bogdania, avem nevoie de sprijinul dvs.

Vă mulțumim anticipat! Datele de identificare ale Asociației Cultural-umanitare Bogdania, sunt:

RO11BRMA0999100047750380, în RON;

RO11BRMA0999100047751156, în euro;

Exim Banca Românească S.A., Filiala Focșani, județul Vrancea; CIF (cod înregistrare fiscală) - 29080784.

Revista Bogdania,

Nr. 127-128, ianuarie-februarie 2025

Editorial

Ionel MARIN

Demnitate, patrie, credință, cultură!

Adesea am afirmat că Omul este scânteie din Steaua nemuritoare, mister adânc în Constelația ființei și că purtând aripi ai viselor poate să devină Călător astral către punțile netimpului, ale veșniciei. Biblia ne spune: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică.” **Creștinul** respectă toate celelalte religii, confesiuni, culte religioase și consideră că indiferent de convingerile religioase trebuie să existe înțelegere și respect între toți oamenii planetei, pentru pacea și bunăstarea națiunilor lumii. Poporul român a avut, are și urmează mereu pe marii săi duhovnici. Viața normală înseamnă: pace, echilibru, demnitate, libertate, înțelepciune, onestitate, dreptul la muncă, învățătură, cultură, credință, iubire și autentică armonie.

Din nefericire goana după bani, titluri, funcții, putere îl face pe omul contemporan să fie mai rece, distant, orgolios și uneori rău. De aceea și decăderea morală a atras după ea o serie de crize, dar cea mai gravă, cred eu, este cea a sufletului aflat în continuă derivă și tulburat de expansiunea prostului gust, a răutății, a lăcomiei și ignoranței.

Omul contemporan este supus la numeroase încercări și ispite și mai ales la sacrificii mari și inutile, de aceea e greu, singur, să facă față tuturor provocărilor crizelor din majoritatea domeniilor vieții. Pe lângă sufocanta criză financiar-bancară, criza morală este reală și distrugătoare de vieți, de destine umane.

Se aruncă cu noroi în spiritul și identitatea umană. Se manifestă o atitudine refractară vizavi de cunoașterea moștenirii culturale a țării noastre și a lumii.

Desigur Omul este vremelnic dar patria rămâne nemuritoare prin fiii și fiicele ei, prin manifestarea

demnității, iubirii față de cultura română, tradițiile și identitatea neamului românesc.

Am convingerea că între Patrie, Credință și Cultură există o relație de prietenie și că nu se poate ca cineva, om simplu sau cultivat, bun creștin sau nu, să fie prețuit dacă nu-și respectă Patria care l-a născut și nu-și respectă neamul său.

Trinomul patrie – credință - cultură reprezintă o necesitate esențială, complexă și necesară oricărei națiuni: **„Cine nu-și cunoaște trecutul nu este vrednic nici de prezent”**. Istoria este cartea de căpătâi a unui popor. De aceea „vreau ca istoria națională să-și capete locul cuvenit în Școală, în societatea românească în general, pentru ca românii să fie mândri de trecutul lor, așa cum sunt toate popoarele civilizate din lume.

Dacă nu vom învăța să ne prețuim valorile naționale, să ne iubim Patria și limba română, ne vom afunda și mai mult în nefericire și înstrăinare. A fi european, om planetar nu poate exclude apartenența la un popor, la o istorie de milenii.

Scriitorul Barbu Ștefănescu Delavrancea afirma că: —Patria este înlăuntrul nostru și o ducem cu noi peste țări și mări...

Cultura, element definitoriu al identității unui popor, reprezintă flacăra vie a unui popor, elementul definitoriu al identității, este matricea identității naționale și cuprinde: valori, norme, atitudini, convingeri, obiceiuri, nevoi spirituale, realizări materiale lăsate de generațiile anterioare, etc.

Este piatra de temelie a oricărui popor. „Cultura e puterea cea mai tare de pe pământ și e o cetate nouă a unității naționale, după cum afirma Simion Bărnuțiu, sau Sergiu Celibidache: „Cultura nu este altceva decât drumul spre libertate”.

Prin educație, cultură, omul devine mai puternic, mai înțelept, liber și stăpân pe destinul său. Respectând marii titani ai culturii strămoșești și universale, ne purificăm, înălțăm și ne vom bucura de frumusețea inegalabilă a vieții. Poporul român se mândrește cu mari personalități ale culturii naționale și universale, precum: Mihai Eminescu, Constantin Brâncuși, Tudor Arghezi, I. L. Caragiale, Marin Preda, Eugen Lovinescu, Lucian Blaga, Mircea Eliade, Nichita Stănescu, George Enescu, Ciprian Porumbescu, Nicolae Grigorescu, Theodor Aman, Corneliu Baba, Emil Cioran, Constantin Rădulescu Motru, Nicolae Iorga și lista poate continua zile întregi.

Cultura înseamnă comunicare, apropiere, un mod plăcut de respect și înțelegere, înfrumusețază și dă strălucire sufletului omenesc.

Arheologul american Schiller afirma că: „Civilizația s-a născut acolo unde trăiește astăzi poporul român!

Savantul **Nicolae Iorga** afirma despre poporul român că este: „o minune a istoriei”.

Românul este deci o minune a istoriei, a supraviețuit tuturor furtunilor de multe milenii și are tăria necesară de a renaște și înflori în veșnicie. Mai mulți savanți americani de prestigiu au descoperit un secret ascuns legat de teritoriul țării noastre. „Cea mai veche activitate metalurgică a aramei din lume se înregistrează tot în Oltenia și a fost în urmă cu aproape 10.000 ani, iar cea mai veche scriere din lume, tablitele de la Tartaria, se înregistrează tot în România, mai exact în județul Alba și datează din anii 5-6.000 î.H. Conform cercetărilor realizate de străini, tot în România a fost inventat și arcul și au apărut primele furnale din Europa. Se pare că de pe acest pământ românesc au plecat și s-au format celelalte popoare indo-europene și nu numai cum ar fi: iranienii, carienii, italicii, frygienii, scitii, cimmericii, triburile iberice, bascii, sarmatii, elenii (ahei și dorienii), fenicienii....etc. Tracodacii reprezintă cea mai veche și mai înalta cultură de pe Pământ, anterioară civilizației Sumeriene, și totodată cea mai numeroasă (180– 200 de triburi).

După anul 1989, din cauza sărăciei, a lipsei locurilor de muncă, a instabilității, milioane de români sunt „dezrădăcinați” și nefericiți. Statistica „emigranților” și ruina „provinciei”, a țării care se mută, pe care vor s-o stăpânească, ruinând-o. Cu România în suflet, cu dorul aprins de țară, românii din diaspora încearcă să ducă mai departe credința și graiul străbun, respectul față de istoria neamului.

Să ne îndepărtăm de răutate, de ipocrizie, de încrâncenare și să ne privim ca frați. Regăsirea de sine, bunul-simț în toate și demnitatea proprie. Demnitatea fiecăruia dintre noi presupune: valoare, comportament civilizat, virtuți morale și civice, verticalitate, bucuria de a crea și dăruirea semenilor respect, bunăstare și fericire. Și toate acestea se pot câștiga prin: învățătură, muncă, seriozitate și onestitate zilnică.

Și pentru toate acestea este nevoie de renașterea spirituală, renaștere care nu poate fi realizată decât prin muncă, dragoste și implicare directă, prin oprirea și lichidarea nesimțirii, fărâdelegilor, a lăcomiei, violenței și a tot felul de crize. Suntem într-o criză umanitară gravă și nu trebuie să alimentăm cu resurse războiul ci prin diplomație să evităm transformarea agresiunii ruse într-o confruntare mondială nimicitoare pentru continentul Europa și

lumea întreagă. Vă îndemn la rațiune, colaborare, cooperare, la omenie. Se cunoaște că războiul răspândește: teroare, ură, mârșăvie, moarte.

Politica de discriminare, de negare a drepturilor și libertăților cetățenești, de exploatare și supunere nu poate decât să agraveze mediul social, economic, cultural, să aducă deservicii umanității, societății contemporane.

Globalizarea nu presupune reducerea, dispariția specificului cultural al unei națiuni ci integrarea într-un sistem riguros de valori umane, respectând libertatea de exprimare și tradițiile strămoșești.

Fenomenul de Globalizare nu înseamnă dezumanizare, emigrație și haos economic, politic și social-cultural, ci „respectul tablei de valori universale, validate de milenii, prin consens pe Terra comună”.

Este inacceptabil să mai acceptăm jefuirea, bogățiilor naționale și umilirea, batjocorirea intereselor naționale românești, ale salariaților și pensionarilor români. Nu vă vindeți sufletul, toate bogățiile lumii nu valorează cât un suflet de Om. Să impunem exigență și corectitudine în întreg procesul educativ românesc, în economie, în toate sectoarele vieții sociale.

Anul 2025 trebuie și poate să devină un an al normalității, al reluării eficiente a întregii vieți politice, economice, sociale, educative, culturale, etc. Poate și trebuie să devină un an al dezvoltării, armoniei și echilibrului, al luminii, speranței și iubirii.

Zâmbetul pe chipul oamenilor, bucuria trebuie să renască în sufletul fiecărui cetățean al planetei noastre! Trebuie să devenim prieteni ai României și ai lumii, să rămânem făclia care să lumineze, benefic și strălucitor, drumurile vieții.

Sper să întrăm curând în normalitate, deoarece doar în libertate zâmbetul înflorește bucurie, inima aprinde steaua cu numele fiecăruia dintre noi. Minunate vise se pot realiza și în Patria care nea născut și crescut, nu neapărat, în țările adoptive...

Stă în putința noastră să transformăm România într-o țară cu adevărat dezvoltată economic, prosperă și competitivă în Europa și în lume.

Încetarea războaielor, lichidarea focarelor de război și însănătoșirea relațiilor dintre națiunile lumii. Vrem o societate fără RĂZBOI, o lume a PĂCII în care Iubirea și Fericirea să înflorească etern. Lumină și iubire în suflet, în familie și în viață! Dumnezeu să binecuvânteze planeta Pământ! Tuturor românilor un frățesc La mulți ani!

Rugăciune pentru noul an - 2025!...

Doamne, mai este puțin timp și vei deschide ușa unui nou an. În timp ce îmi iau rămas bun de la cel vechi, îl îmbrățișez pe cel nou. Sunt fericit de certitudinea pe care ne-o dai, asigurându-ne că Te afli între ani.

Dar înainte de a închide ușa înspre trecut, te rog, lasă-mă să mă mai uit odată înapoi și să-Ți mulțumesc pentru ajutorul prețios pe care mi l-ai dat în anul care a trecut. M-ai dotat cu răbdare în încercări. M-ai susținut cu brațul Tău când m-am clătinat. Ți mulțumesc pentru acest ajutor.

Atunci când cei din jur m-au dezamăgit și nu de puține ori m-au jignit, Tu ai fost lângă mine cu mângâierea Ta sublimă. Când sufletul îmi era tulburat, Cuvântul Tău m-a susținut. Tu ai fost Acela care mi-ai șters lacrimile și m-ai consolată.

Ori de câte ori m-am simțit singur și părăsit, mi-ai arătat că ești cu mine. M-ai luat de mână și mi-ai spus că întinericul va trece. Mulțumesc, Doamne.

Când m-am aflat la răspântie, neștiind încotro să apuc, Tu m-ai călăuzit. Duhul Tău mi-a arătat în ce direcție să o iau. Tu m-ai înviorat și mi-ai dat putere, când am obosit pe cale. Tu m-ai cheamat deoparte ca să mă odihnesc. Dragostea Ta mi-a dat forțe noi. Puterea Ta m-a însuflețit și mi-a dat curaj. Mulțumesc și pentru aceasta, Tată.

În pericole, Tu m-ai protejată. Îngerii Tăi nevăzuți m-au înconjurat. Mulțumesc, Dumnezeul meu iubit.

Când descurajarea m-a cuprins, Tu m-ai îndemnat să merg mai departe. Mi-ai dat asigurarea că eforturile mele nu sunt zadarnice. M-ai ajutat să-mi recapăt încrederea în mine, amintindu-mi că Tu îmi ești deajuns. Doamne, cât de mult te iubesc pentru acesta.

Atunci când prietenii nu m-au înțeles, Tu nu m-ai părăsit și ai stat alături de mine. Tu m-ai înțeles, cum numai Tu o poți face. Mulțumesc, Doamne.

Doamne înainte de a închide ușa în fața trecutului meu personal, vreau să am certitudinea că las în urma mea o casă curată. Ajută-mă, ca nu cumva să duc vreun gunoi cu mine în viitor, sau, ceea ce este și mai grav, să-l ascund undeva, sub vreun covor.

Știi că dacă voi ascunde îndoieli, temeri, resentimente și dacă nu voi ierta, toate acestea mă vor urmări și nu îmi vor da pace. Așa că, înainte de intra pe ușa noului an, ajută-mă să rezolv orice

problemă pe care o am. Te rog, să-mi dai tăria să pot înfrunta problemele pe care le-am ascuns sau ignorat. Ajută-mă să nu dau vina pe alții, ci să-mi asum eu toată responsabilitatea pentru reacțiile mele.

Te invit Doamne, în cele mai întunecate și intime locuri ale mele. Arată-mi Tu care sunt lucrurile pe care am refuzat să le înfrunt. Dă-mi curajul să pot merge împreună cu Tine în locurile cele mai tănuite ale elui meu. Apoi, dă-mi Tu răbdarea ca să rezolv ceea ce trebuie rezolvat. Mă predau cu totul Ție. Curățește-mă. Pregătește-mă pentru ceea ce îmi rezervă viitorul.

Doamne, acum Tu ai deschis larg ușa noului an. Mă bucur că Tu poți vedea ceea ce este în față, eu nu. Pentru mine este ca și cum aș încerca să văd prin ceață. Ți mulțumesc Doamne, că Tu nu numai că știi încotro trebuie să merg, dar Tu ai pregătit și drumul pe care să pășesc. Și eu am convingerea că este calea cea bună, fiindcă Tu ești un Dumnezeu al iubirii. Atunci când mă voi izbi de încercări și experiențe neplăcute, amintește-mi că Tu controlezi viața mea și că toate lucrurile lucrează spre binele meu, și mai ales spre creșterea mea spirituală.

Așa cum Tu deschizi ușa noului an și eu îmi deschid ușa inimii. O deschid larg, ca briza înviorătoare a Duhului Tău să producă prospețime în sufletul meu. Mătură Tu toate pânzele de păianjen ale îndoielii de sine. Amintește-mi Tu cine sunt eu în Hristos. Împrospătează-mi memoria. Prin Tine, pot face tot ceea ce pretinzi de la mine.

Ușa mea personală o deschid larg. Parcă te aud cum îmi șoptești ca lui Iosua: "După cum am fost cu Moise, voi fi și cu tine. Eu nu te voi părăsi. Întărește-te și îmbărbătează-te." Am hotărât să te pun la încercare.

Deschid ușa și mai larg și te aud cum îmi spui, ca lui Ghedeon: "Domnul este cu tine, viteazule." Am hotărât să te cred pe cuvânt și să fac tot ceea ce Tu vrei ca eu să fac.

Deschi ușa tot mai larg și te aud vorbindu-mi prin Sf. Ap. Pavel: "Bucură-te în Domnul." Doamne, am hotărât să mă bucur mai mult în Tine, în anul care vine decât am făcut-o în cel trecut. Ajută-mă să nu mă las furat de forța împrejurărilor, ci să mă concentrez numai asupra Ta. Dacă mă uit în jur, s-ar putea să mă descurajez. Dar dacă mă uit la Tine, voi ști mereu că Tu controlezi totul și că mă pot bucura, indiferent de împrejurările în care mă aflu.

Da, Doamne, ai deschis larg ușa noului an. Dar repet. Nu pot vedea înainte mai mult decât un abur. Și aceasta nu este de ajuns. Am vise și mi-am

propus anumite scopuri. Dacă mă las călăuzit, lumina Ta va străluci și aburul va dispărea. Atunci scopurile mele vor fi voia Ta pentru mine.

Dar înainte de a păși pragul noului an, mai am o ultimă cerință. Este vorba de aceia pentru care ceața este dureros de deasă. Lasă ca lumina Ta să strălucească prin mine, pentru ei.

Fă-mă un canal prin care să curgă râuri de iubire, de lumină, de căldură. Vreau ca să-i iau de mână și să-i călăuzesc în noul an. Și poate că la sfârșitul călătoriei lor se vor opri și vor spune și ei: “Doamne, lasă-mă să mă uit înapoi și să-Ți mulțumesc”.

La mulți, buni, frumoși, rodnici, sănătoși și binecuvântați ani!...

Dr. Ana SÎRBU

TRANSCENDENȚA EMINESCIANĂ

**„Eminescu rămâne cel mai citit, editat și studiat poet român, reconfirmând statutul său de poet național al tuturor românilor.”
(Mihai Cimpoi)**

Eminescu spunea: „Ca să-ți dai seama de nivelul culturii generale a unei nații, trebuie să vezi ce idoli are”. Unul din idoli ai poporului român este însăși autorul acestui citat, chiar dacă se găsesc și mulți antieminescieni – să nu uităm că avem și mulți antiromâni – cum spunea Negruzzi în *Lăpușneanu*: „Proști, dar mulți!”. Această mulțime, însă, nu poate împiedica evoluția literară a scrierilor geniului poet, prin extinderea acestora în varii forme și numeroase cercetări, analize, critici și extrem de multe ediții ale lucrărilor pe care le putem numi *extensii ale operei eminesciene* – ca o multiplicare a *florii albastre* din mugurii atemporalității.

Somități academice de talie mondială au recunoscut și recunosc faptul că Eminescu merită să stea pe pedestalul valorilor, inclusiv pentru atemporalitatea incifrată în scrierile sale.

Una dintre aceste somități este academicianul Mihai Cimpoi, care face totul să-l cunoaștem pe Eminescu – vorba regretatului Noica. Ideea despre Centru Academic Internațional Eminescu și cu toată suita de consecințe, îi aparține Dimnului Cimpoi, care a și făcut acestui Centru prima donație de carte – începând cu cea mai importantă ediție a operei eminesciene, *Perpescius* și continuând cu prima traducere în italiană a lui Romeo Ortiz făcută în 1925, care nu este nici la Biblioteca Academiei Române, parvenind D-lui Cimpoi de undeva de la Cernăuți: adusă de Vasile Tărățeanu. A mai dăruit traduceri în chineză, în limba tao, toate limbile slave, limbile romanice, cu bibliografiile respective, făcute de profesorul Dumitru Copilu-Copilin, care a stabilit că Eminescu a fost tradus în 250 de state, în 84 de limbi, nu în 64 cum se credea.

Tot Domnul Cimpoi a făcut rost de documente foarte rare care au fost aduse de la Universitatea din Berlin, unde a studiat poetul – mărturia documentară, cu semnătura decanului facultății și cu semnătura lui Eminescu – care demonstrează că Eminescu a urmat întregul curs de Filosofie, nu a fost un student liber, care a audiat doar anumite prelegeri. Este și de înțeles motivul pentru care poetul a început să scrie un *Dicționar de Filosofie* (inexistent în arealul românesc la acea vreme) – despre care găsim detalii în cartea *Eminescu și Filosofia*, scrisă de academicianul Alexandru Surdu.

La Centrul Eminescu se găsește *Almanahul - România Jună* în original, unde a fost publicat pentru prima dată *Luceafărul*; este corespondența lui Eminescu cu Veronica Micle; se găsesc și cele 1600 de articole publicistice din *Curierul din Iași* și în *Timpul*; colecția eminesciană din 100 de volume editate la *Junimea* din Iași și multe-multe cărți ale eminescologilor, care dau valoare inedită Centrului.

Deci, inima literaturii eminesciene pulsează pe rafturile Centrului Academic Internațional Eminescu, prin inima Domnului Cimpoi, care, în cercetările sale a constatat că, Eminescu știa șase limbi, printre care și sanscrita. Despre aceasta cercetătorii indieni scriu că, imnul genezei pe care poetul îl folosește în *Scrisoarea I*, inspirat din *Ryg Veda*, nu e din traducere albaneză, germană sau din franceză pe care Eminescu le cunoștea.

La un Popas Eminescian, academicianul Mihai Cimpoi mărturisește că lungă este calea sa eminesciană, că este îndrăgostit de Eminescu încă din școală, când l-a citit pentru prima dată, a

descoperit că poetul folosea „o limbă firească, o limbă normală, nimic artificial, armonioasă, mustoasă, o limbă care îți făcea plăcere, însăși limba poeziei îți crea plăcere”.

Atunci i-a cerut profesorului său, Parfenie Guțu, să-i permită să citească la o Olimpiadă, *Luceafărul*, unde a și luat locul întâi la Olimpiada Națională. Atunci i s-a născut visul de a scrie o carte despre *Luceafărul*. Mai târziu s-a documentat la Biblioteca Universității din Cernăuți, unde era foarte multă carte românească și, abia după decenii, a scris acea monografie, în care propune o nouă interpretare a poemului – *ca mit și ca dramă existențială* – aducând toate diversiunile și variantele, în care cititorul poate vedea cum a lucrat Eminescu la fiecare strofă: unele au câte 40, altele câte 60 de variante.

Scrierile lui Eminescu au captat atenția celor mai profunzi gânditori, scriitori, poeți și cercetători. Unul dintre aceștia fiind academicianul Nicolae Dabija care, la un Popas Eminescian a vorbit despre Eminescu și Basarabia – despre cum a cules Eminescu folclor basarabean...

Ne-a mărturisit că l-a cunoscut pe Eminescu de la mama, care „era o țărăncă cu bibliotecă” și care, într-o duminică după ce ascultase la radiou slujba transmisă în direct de la Vatican, a citit *Somnoroase păsărele* – „că duminicile erau pentru poezii: de Eminescu, de Alecsandri, de Vasile Militaru”...

Vorbind despre actualitatea operei, la expunerea „*Eminescu parcă a scris astăzi*”, Nicolae Dabija a răspuns: „*Nu este adevărat! Eminescu parcă a scris mâine!*” – un raționament care volens-nolens ne lasă pe unda atemporalității...

Sunt mulți eminescologi îngrăgostiți de originalitatea operei poetului, care sunt preocupați de cercetarea momentelor transcendente încifrate în scrierile poetului. În acest sens Providența m-a onorat, oferindu-mi prilejul de a contribui cu o serie de cercetări, inclusiv publicații ale acestora, care adunate, s-au încununat cu patru volume de *Transcendență Eminesciană*, ce reflectă momente inedite din critica operei literare și științifice eminesciene.

Până nu demult se considera că Eminescu nu a fost om de știință, însă, după studii mai riguroase, s-a ajuns la concluzia că, poetul stăpâna cunoștințe transcendente profunde și descria fenomenologia operând cu termeni accesibili acelor vremuri.

Cercetând *Fragmentarium*-ul prin lentila fizicianului modern, găsim descrise fenomene ale fizicii cuantice subatomice, pe care știința modernă abia acum le cercetează, doar că, Eminescu vizionar fiind prin ochiul minții lui, folosea termeni pe care îi găsea de cuviință în contextul acelor timpuri. De exemplu: ceea ce noi acum cunoaștem că sunt particule subatomice (electroni, neutroni, eliptoni, protoni, quarci, etc.) dânsul le spunea „*ființe mici în tranzițiune*”, sau „*gheme de lumină*”, pentru a explica procesele ce se petrec la nivel subatomic.

Ba mai mult! Tot în *Fragmentarium* am găsit scris numărul particulelor subatomice ale *Modelului Standard*, descoperit abia în anul 2012 cu ajutorul Acceleratorului de Particule de la granițele franco-elvețiene – un moment ce ne lasă perplecși, deoarece, pe vremea lui Eminescu nu se cunoștea particulă mai mică decât atomul, crezându-se că acesta nu mai poate fi divizat (în traducere *atom* înseamnă *indivizibil*).

Acestea sunt doar câteva momente ce mi-au încununat cercetările, însă, asta este doar un praf minuscul de pulbere literară, deoarece, opera care încifrează atemporalitatea în ea, nu poate fi decriptată definitiv, lăsând loc pentru încă multe studii științifice.

Fiecare generație cercetează scrierile prin prisma propriilor unghiuri și valori, care sunt într-o permanentă evoluție, ce nu are început și sfârșit, precum foaia lui Mobius ori sticla lui Klein, precum a fost cugetarea eminesciană – Până-n transcendență și înapoi, Cu gânduri luminate pentru noi...

VALERIU BUTULESCU

REFUZUL „DONAȚIEI” LUI BRÂNCUȘI, O URIAȘĂ MISTIFICARE

Aș vrea să recapitulăm câteva evenimente pentru a înțelege cât de apreciat era **Brâncuși** în România lui Dej. În august 1956, la Craiova, în Sala

cu Oglinzi a Muzeului de Artă este organizată o primă secțiune „Brâncuși”, alcătuită din opere confiscate de la colecționarul V.N. Popp. Apoi, fiind bolnav, într-un spital parizian, în noiembrie 1956 Artistul e vizitat de poetul Eugen Jebeleanu și de soția acestuia Florica Cordescu, trimiși de București pentru a obține ceva lucrări. Întâlnirea lor cu Brâncuși este pe larg descrisă în revista bucureșteană *Tânărul scriitor* din aceeași lună. România, așa comunistă cum era ea, se interesa de Brâncuși. Incredibil, artistul, ajuns la vârsta de optzeci de ani, în culmea gloriei, avusese numeroase expoziții personale în Statele Unite. Însă niciuna în Europa. Pe bătrânul continent, pentru prima oară i s-a organizat o expoziție personală în 24 decembrie 1956, în sălile Muzeului de Artă din București. Acolo, în ciuda celor spuse de Al. Graur, au fost strânse toate lucrările sale existente în România, pentru a încheie solemn anul jubiliar al octogenarului Brâncuși. Artistul a fost invitat de directorul muzeului, M.H. Maxy, să stea o lună la București, pe cheltuiala statului român. Fiind încă în spital, Brâncuși nu a dat curs invitației. Dar organizatorii insistă. În ianuarie 1957, pictorul Camil Ressu îi trimite lui Brâncuși o scrisoare prin care îl roagă să doneze „din fructul muncii de-o viață, ceva și țării tale pe care ai iubit-o”. Practic, România lui Dej cerșea câteva lucrări ale lui Brâncuși! Ciudată atitudine, venită dintr-o țară care, conform poveștii securiste, tocmai „refuzase” o donație de 230 de opere brâncușiene!

Dej era un electrician cu patru clase primare. Dar adevărata lume artistică din România lui Dej era acaparată de opera și personalitatea lui Brâncuși. Faima sa internațională cântărea greu. Iar autoritățile, așa inculte și neroade cum erau ele, îl acceptau. Le era așa de ușor să-l interzică, cum făcuseră cu Cioran, Eliade, Ionesco etc. De aceea, consider afirmațiile celor patru academicieni drept un episod singular, fără relevanță, chiar dacă a fost răstălmăcit tendențios de propaganda ulterioară, mai ales de cea postdecembristă. În toată presa postbelică din România nu veți găsi atitudini nefavorabile față de Brâncuși.

S-a scris mult despre atitudinea ostilă a regimului stalinist din România față de Ansamblul sculptural de la Târgu Jiu, culminând cu faimoasa tentativă de smulgere a Coloanei, cu ajutorul unui tractor. Aici lucrurile se cuvin a fi nuanțate. Ele au fost minuțios cercetate și documentate de către valorosul brâncușolog Sorin Buliga.

Așa cum Turnul Eiffel (mândria Franței) a bulversat Parisul anulului 1889 (E. Zola, Guy de Maupassant, Al. Dumas și alți grei ai culturii franceze au cerut demolarea imediată a acestuia!) trebuie spus că inițial, nici Coloana nu a fost foarte iubită la Târgu Jiu. Obiecțiile au apărut încă de la ridicare. Acest formidabil strigăt al artei moderne, înălțat în „târgul de fân”, la periferia unui orașel de provincie nu putea trezi în plan local un entuziasm general. Nici autoritățile nu și-au ascuns dezamăgirea. Pentru mulți, lucrarea părea neterminată. Unii chiar au îndrăznit să-i sugereze lui Brâncuși anumite completări. Bunăoară, să-i pună în vârf un soldat, un vultur sau măcar un corp de iluminat...

Firește, Brâncuși i-a tratat cu sarcasmul său obișnuit. Poate atunci i-a venit în minte faimoasa cugetare. „V-am lăsat săraci și proști! Acum vă regăsesc, și mai săraci, și mai proști”! S-a abținut, totuși. Că erau fețe subțiri și bine intenționate. Le-a reamintit că „România e plină de ciori!” - aluzie la monumentele meschine, cu vulturi de tarabă, produse în serie, prezente prin toate comunele țării. Le-a mai explicat că deasupra Coloanei sale nu poate fi decât cerul albastru...

Coloana stârnisese și alte nemulțumiri. Proiectul prevedea alinierea ei cu Biserica Sfinților Apostoli, **Poarta Sărutului și Masa Tăcerii**. O arteră de circulație trasată cu rigla, având patru repere coliniare era greu de conceput în capitala nesistematizată a Gorjului. Inflexibil, Brâncuși și-a impus punctul de vedere! Așa s-a născut **Calea Eroilor**. Această exigență (greu de înțeles pentru unii) a dus la demolarea unor case și s-a lăsat cu blesteme grele.

Dar pentru oamenii simpli și săraci ai târgului, incapabili să aprecieze o operă de artă modernă, șocante erau inutilitatea ei și risipa de material. Trebuie spus că reproșurile cârtitorilor nu erau îndreptate spre Brâncuși. Ele băteau în premierul liberal al vremii, autorul moral al construcției. În popor, Coloana a fost repede rebotezată, scatologic, invocându-se un anumit organ anatomic al lui Gh. Tătărăscu...

Nu e de mirare că prin mai 1949, în tânăra republică stalinistă, „colectivul de agitație și propagandă” de la Târgu Jiu a cerut de la Ministerul Artelor aprobare pentru demolarea „monumentului construit de Gh. Tătărăscu din romburi subt formă de stâlp cu înălțimea de 29 m, din material de fontă”!

Dar răspunsul ministerului a fost ferm: „monumentul rămâne în starea în care se află”.

În martie 1951, Secția de Gospodărie Comunală (!?) a Sfatului Popular Târgu Jiu cere iar demolarea Coloanei „fără nici o estetică” și „folosirea metalului la alte lucrări edilitare”. Respectând schema centralismului democratic, solicitarea ajunge la București, mai întâi pe masa Comitetului pentru Artă aferent Consiliului de Miniștri, care în mod logic, cere părerea Academiei Române, printr-o adresă oficială din ianuarie 1952. Punctul de vedere al Comitetului se regăsește în textul însoțitor: „Comitetul pentru Artă, în urma cercetărilor făcute a ajuns la concluzia că această lucrare, putând fi considerată ca o operă decorativă, inspirată din formele artei populare, poate poate fi menținută ca atare.” Răspunsul Academiei Române, formulat în plin stalinism, pe 18 ianuarie 1952, este categoric și tranșant. Merită reprodus, pentru că e singura oară când în ecuația „demolării” apare și numele lui Brâncuși: „Biroul Comisiei Științifice a Muzeelor, Monumentelor Istorice și Artistice, luând în discuție adresa Dvs. prin care ne faceți cunoscut că Sfatul Popular al orașului Târgu Jiu a cerut dărâmarea coloanei din metal din oraș, opera sculptorului gorjan Brâncuși, vă aducem la cunoștință că (...) biroul a hotărât să faceți cunoscut Sfatului Popular al orașului Tg. Jiu că această coloană nu trebuie distrusă, ci conservată, fiind un monument de artă” . Punct. Răspunsul poartă semnătura academicianului C-tin Moisil, tatăl matematicianului și viitorului academician Grigore Moisil.

Acestea au fost singurele demersuri oficiale de „demolare”, inițiate de câțiva trepăduși locali, dar respinse categoric la București, de forurile competente. Atrage atenția poziția fermă de susținere a Coloanei lui Brâncuși, formulată de Academia Română, în perioada în care, conform basmelor securiste de mai târziu, aceasta ar fi refuzat uriașa donație brâncușiană.

Demolarea cerută, în afară de cauze ideologice (legate de liberalul Tătăărăscu, nu de Brâncuși) , avea și motive economice, cum ar fi lipsa de metal prin care trecea țara. Precum vedem, solicitările de demolare nu vizează Masa Tăceri, nici Poarta Sărutului, executate din piatră. Gospodăria Comunală avea nevoie de fier vechi. De aceea dorea Coloana...

Și incidentul hilar și controversat al tentativei de smulgere a Coloanei (răspândit insistent de

securitatea ceaușistă) urmărea tot procurarea de fier vechi. Dezrădăcinarea Coloanei cu ajutorul unui tractor e confirmată doar de Tănăsie Lolescu, cel care ar fi organizat „demolarea” în 1953.

Ca o ironie a destinului, Lolescu era hobițean, ca și Brâncuși. Neavând vocație pentru arte plastice, după ce a fost o vreme slugă la un cârciumar, s-a apucat de politică. În 1953 era activist la organizația de tineret a Partidului Muncitoresc din Târgu Jiu. Acesta susține că ar fi primit sarcină de partid de la tov. Babalâc (primul secretar de la raion) să pună Coloana jos și să o valorifice, ca fier vechi...

Inițiativă ciudată. Oare nu știa primul secretar de raion că Ministerul Artelor, Biroul Comisiei Științifice a Muzeelor, Monumentelor Istorice și Artistice și, finalmente, Academia Română ceruseră ferm păstrarea și conservarea Coloanei? Avea toate documentele în sertar...

La fel de ciudată și neverosimilă este povestea lui Lolescu, publicată de nenumărate ori după Revoluție. Pare o culme a prostiei, demnă de o scenă din Stan și Bran. În loc să aducă un sudor autogen, să rețeze Coloana de la bază, Lolescu o leagă cu un cablu și ceva sârme, apoi trage de ea cu un tractor pe pneuri de cauciuc!!! Coloana cântărește 30 tone și e încastrată într-o fundație de 125 mc beton, adâncă de 5 m! Evident, tractorul nu o face nici măcar să tremure. În aceste condiții, comuniștii s-au resemnat neputincioși. Așa a supraviețuit Coloana...

Dincolo de latura hazlie a incidentului, concluzia e clară. Chiar dacă unii ignoranți locali nu erau încântați de „stâlpul lui Tătăărăscu”, cerând demolarea acestuia, puterea comunistă nu a dorit acest lucru și nu avea treabă cu Brâncuși. Că dacă ar fi vrut cu adevărat să demoleze Ansamblul, îl demolau. Nu era nevoie de imbecilitatea cu tractorul. Doi sudori și un aparat autogen puteau prăvăli *Coloana* într-o jumătate de ceas! Iar *Poarta, Masa și Scaunele* încăpeau în două basculante. E incredibil ce priză au avut toate aceste aberații! Și încă mai au...

Din fericire, Coloana a avut noroc. Pentru că, trebuie spus deschis: la revoluții (adevărate sau regizate), operele de artă și monumentele sunt adesea în mare primejdie. Istoria e plină de exemple! Ideile noi, bune sau rele, pot fanatiza ușor masele ignorante, pline de inițiativă.

La noi, din fericire lucrurile au stat altfel. Nu s-a dorit distrugerea operelor lui Brâncuși. Dimpotrivă. Dornică de afirmare internațională,

România lui Dej a expus pe unde a putut puținele opere brâncușiene de care dispunea. Pe 27 iulie 1957, la patru luni de la moartea artistului, România primește medalia de aur la Trienala de la Milano pentru maniera în care au fost prezentate trei opere ale lui Brâncuși, respectiv, **Cumințenia Pământului, Sărutul și Domnișoara Pogany**. În 1958, la Muzeul raional din Târgu Jiu se organizează Expoziția documentară Brâncuși. În iunie 1960, România expune *Cumințenia Pământului* la Bienala de la Veneția. În mai 1961, *Rugăciunea* este trimisă de la București la Paris pentru Expoziția internațională de sculptură organizată în grădina Muzeului Rodin. Iar în mai 1963, România expune lucrări de Brâncuși la Kunstlerhaus din Viena, catalogul expoziției fiind semnat de Tudor Vianu. Toate acestea arată că Brâncuși a fost tot timpul respectat în România. Chiar și în cea a lui Dej. Și dacă artistul s-ar fi decis să-și doneze într-adevăr opera, ea ar fi fost acceptată fără probleme.

Dar folclorul indus de Securitate nu se oprește aici. Aflăm cu stupeoare că ministrul de Interne al lui Dej, criminalul Teohari Georgescu s-ar fi deplasat la Paris pentru a evalua „donația” lui Brâncuși! Chiar așa! Se spune că lui Georgescu nu i-au plăcut lucrările, iar Brâncuși l-a dat afară din atelier. Supărat, ministrul de Interne i-ar fi zis lui Dej că așa ceva poate face orice dulgher român... Halucinant! Nici un exeget al lui Brâncuși nu vorbește despre vreo întâlnire dintre artist și ministrul Teohari Georgescu! Acesta a fost la Paris, dar cu alte treburi. Nu pentru a „expertiza” donația lui Brâncuși. Cu siguranță, comuniștii nu erau foarte deștepți. Dar nici atât de proști nu puteau fi, încât să trimită ministrul de Interne pentru „evaluarea” operelor unui artist celebru, apreciat unanim pe plan mondial, așa cum era Brâncuși la mijlocul secolului trecut.

Mi-am pus frecvent întrebarea: Cum a putut face povestea „donației” o carieră atât de extinsă în mediile de informare, mai ales după Revoluție? Falsificarea este stridentă. De ce, cu câteva excepții timide (Pavel Șușară, Doina Lemny) nimeni nu s-a obosit să o dezmință? Cred că povestea dădea bine politic. Cine contracara această grosolană minciună, era suspectat imediat de simpatii comuniste. După 1989, ca și acum de altfel, orice blamare a comunismului era binevenită. Chiar dacă se baza pe fabulații și mistificare. M-aș fi așteptat ca măcar Academia Română să ia atitudine, imaginea ei fiind serios și fonată de această poveste. Refuzul

„donației” este trecut în contul Secțiunii ȘLLA a Academiei. Lucru care este o uriașă minciună.

După Revoluție, paradoxal, numărul de opere brâncușiene din România a scăzut. Piese de referință din cadrul Muzeului de Artă au fost restituite unor urmași ai vechilor proprietari. Așa s-a întâmplat cu *Domnișoara Pogany* și *Cumințenia Pământului*. Ceea ce, pe undeva, e de înțeles! De neînțeles e că unele dintre acestea au părăsit definitiv țara, sărăcindu-ne și mai mult patrimoniul, și așa destul de subțire. Consider însă că România are dreptul moral, și nu numai, să repatrieze rămășițele pământești ale lui Constantin Brâncuși. Așa, ca un premiu de consolare...

Da. Repatrierea osemintelor lui Constantin Brâncuși este posibilă, inclusiv juridic! Nu există nicăieri consemnată dorința expresă a artistului de a fi înmormântat în Franța! Există în schimb mărturia scrisă a duhovnicului ortodox Teofil, chemat de Brâncuși la începutul lui martie 1957, pentru ultima împărtășanie. **Brâncuși i-a spus atunci, printre altele: „Mor neîmpăcat sufletește, fiindcă nu pot să-mi dau sufletul în țara mea...”** Aceste cuvinte au valoare de testament! Ele arată că artistul a dorit să-și doarmă somnul de veci în pământul din care și-a tras sevele genialul său talent: România.

La prima tentativă de a obține dreptul repatrierii, francezii s-au prevalat de faptul că Brâncuși a decedat ca cetățean francez! România, dacă vrea, poate proba că nu i-a retras niciodată cetățenia. Deci în cimitirul parizian Montparnasse își doarme somnul de veci (într-un mormânt colectiv!) un artist cu dublă cetățenie.

Repatrierea nu va fi simplă. Nu e doar o treabă de paragrafe și avocați. E nevoie de un puternic curent de opinie, susținut de personalități ale culturii, publicații, medii de informare, oameni politici.

Cred în onestitatea justiției franceze și în spiritul umanist al Franței, a doua patrie a lui Brâncuși. Prin testamentul din 12 aprilie 1956, artistul a lăsat Muzeului Național de Artă Modernă din Paris 230 de sculpturi, 41 de desene, 1600 de fotografii, uneltele și mobilierul Atelierul său. O adevărată comoară! Cea care, după povestea securistă, trebuia să fi ajuns în România...

În muzeu, lucrările sunt aranjate conform schițelor făcute de Artist în ultimii ani de viață. E clar că aceasta a fost intenția sa de la început.

Nouă ne-au rămas câteva opere majore, Complexul Monumental de la Târgu Jiu și

mândria că Brâncuși nu s-a dezis niciodată de țara sa, regretând că nu poate să-și dea sufletul pe pământul ei. Un motiv serios ca artistul să fie scos din Cimitirul Montparnasse și adus la Bellu, cu funeralii naționale. Le merită cu prisosință.

Scopul acestui material este spulberarea mitului uriașei donații brâncușiene, generat de fantezia interesată a securității și înghițit, pe nemestecate, de mii de publicații și de milioane de oameni! Această minciună sfruntată și premeditată a instituit un adevărat complex național, un coșmar, un sentiment de copleșitoare rușine la nivel de popor, o apăsătoare răspundere colectivă.

Dar mitul a prins deja rădăcini adânci. Pare de neclintit, asemenea Coloanei. Mesajul acestuia, pe cât e de pervers, pe atât de abil și convingător este ticluit. Brâncuși ne-a oferit comoara sa spirituală, iar noi, în nemernicia noastră, am refuzat-o cu nesăbuiță...

Însă lucrul acesta este un fals grosolan. E concluzia mea, după ani lungi de documentare și dureroase căutări. Am curajul să-mi susțin documentat punctul de vedere. Cine are contraargumente, să le spună. Iar dacă așa ceva nu există, e rugat să pună umărul la demolarea acestei povești stupide, umilitoare pentru întreaga națiune română. (martie 2021, Preajba, Gorj)

„EMINESCU, un alt Tagore al Indiei”

Neavând cum cuprinde întreaga paletă a interesului lui Eminescu pentru literatura universală și a ecoului acestuia pe plan mondial, m-am simțit obligat, pentru o tratare sintetică și la obiect, să mă refer doar la preocuparea lui Eminescu pentru cunoașterea și asimilarea culturii Indiei, îndeosebi prin literatură și ecoul acestui demers, privit prin chipul, în care s-a concretizat acesta, într-o lucrare de referință, a unei cercetătoare indiene, Amita Bhowse. Venită și stabilită în România, din dragoste, până la patimă pentru Eminescu, în relația sa cu spiritualitatea indiană, în special cu opera literară a lui Tagore, un Eminescu al literaturii acestei țări.

Datele biografice ale lui Eminescu, înfățișate de Amita Bhowse, dovedesc clar că el a fost bun cunoscător al Vedelor, Upanișadelor și al operelor lui Kalidasa (...). Eminescu reprezintă o rară sinteză a lui Goethe și Schopenhauer. Studiul comparatist întreprins de Amita Bhowse, între Tagore și Eminescu,

este original și înviorător. Ea deschide un capitol nou în cercetarea operelor ambilor autori. **Amita Bhowse** a descoperit trăsături comune, la cei doi poeți, în privința atitudinii lor față de Upanișade, budhism și operele lui Kalidasa, precum și același fond al sensibilității față de natură, dragoste și moarte.

În prefața, la volumul Amitei Bhowse „*Eminescu și India*”, regretata prof. univ. dr. docent Zoe Dumitrescu Bușulenga face următoarele considerații: „Este pentru prima oară (...) că o minte indiană se apleacă asupra operelor eminesciene, judecând-o, și nu în sine, ci în raport cu o străveche cultură a ... Răsăritului (...). Amita Bhowse a regândit creația eminesciană, într-o comparație neîncetată cu înțelepciunea tradițională, cu filozofia și literatura Indiei și a fost izbită de analogiile profunde dintre demersul gândirii mito-poetice eminesciene și al poezilor patriei sale (...). Atunci a încercat să se întoarcă spre cauzele posibile ale confluențelor, pe care le-a cercetat, cu minuție indiană și rigoare științifică europeană”.

Amita Bhowse mărturisește recunoscătoare lui Eminescu: „Cunoscându-l pe Eminescu, parcă l-am redescoperit pe Tagore, poetul țării mele”.

Tot Amita Bhowse concluzionează, în urma paralelei între Eminescu și Tagore că: „Amândoi au determinat destinul cultural al țărilor lor. În afară de aspectele estetice ale operei, personalitatea și puritatea morală ale celor doi oameni sunt desăvârșite, ambii slujind cauza adevărului, atât în creațiile lor, cât și în viața particulară. Despre „*Mai am un singur dor*”, Amita Bhowse crede că „este o creație unică, unde Eminescu, „kavi” („poet înțelept”) desăvârșit, a acționat ca mesager al marelui cosmos, în această poezie, ritmul cosmic manifestându-se mai puternic decât oriunde, în creația eminesciană.

Luceafărul cuprinde toate fețetele creației poetice eminesciene, în special, și ale creației lirice române, în general. Eminescu, ca un „Kavi”

(înțelept) veritabil, și-a asumat răspunderea de a arăta drumul luminos al adevărului. Fără Eminescu, dragostea tinerilor români n-ar fi avut și n-ar avea atâtă frumusețe, duioșie și puritate. Pentru Eminescu, toate elementele și toate vietățile naturii își au locurile lor distincte în poeziile de dragoste. De la „cariu” și „greier” până la astrele cele mai îndepărtate- toate au fost armonizate într-un peisaj atotcuprinzător și colorat. Oamenii se integrează în această tulburătoare panoramă cosmică , făcând ca dragostea, iubirea să se regăsească în creații sclipitoare, fără moarte.

Și Eminescu și Tagore au simțit, au trăit această armonie cosmică. Ei au fost cei care ne-au inițiat în tot ce este mai frumos și mai nobil în viața umană.

Din antichitate și până în zilele noastre, poetul este luptătorul contra răului, în vreme ce poezia reprezintă factorul purificator al gândirii și societății umane.

În cartea sa „**Eminescu și India**”, Amita Bhowse afirmă între altele: „Întâlnirea (...) cu gândirea indiană în opera lui Eminescu ne-a relevat profunzimea cunoștințelor lui de literatură indiană și adevărata sa pasiune pentru cultura Indiei. Eminescu n-a scris aproape nimic despre India; n-a fost indianist propriu-zis. Prin scrierile sale, el a unit spiritualitatea indiană cu cea românească, două culturi atât de apropiate, dar din nefericire atât de despărțite (...)”.

Mihai Eminescu este singurul poet european care a făcut India nemuritoare în țara sa.

Eminescu este sublima stea, care, pe măsură ce se îndepărtează, își sporește lumina. Nenăscuții poeți din mileniu al III-lea sunt, deja, eminescieni. Și asta pentru singurul fapt că înainte de Eminescu mai fusese un Eminescu: sufletul poporului român. „Miorița” este eminesciană. Gândindu-ne la Eminescu, nu ne vine în minte altceva decât să luăm versurile sale închinare marelui Will, să dăm cuvântul Shakespeare de-o parte, și să rostim cu smerenie:,Mihai Eminescu; ades te gândesc cu jale, / Prieten blând al sufletului meu; / Izvorul plin al cânturilor tale / Îmi sare-n gând și le repet mereu / Atât de crud ești tu și-atât de moale, / Furtună-i azi și linu-i glasul tău. / Ca Dumnezeu te-arăți în mii de fețe / Și-nvăț ce-un ev nu poate să te-nvețe”.

În final, evocând geniul limbii noastre, îmi vin în minte ultimele cuvinte ale lui George Călinescu, scrise în ianuarie 1965 în „Cronica optimistului” din Contemporanul: „un geniu este de

plânge sau de râde, un gânditor care lasă o dără sonoră de foc pe traiectoria lui cosmică, dând o lecție de construcție umanității”.

P.S. În 1959, fostul soț al A.B. a fost trimis de guvernul indian în România, să se specializeze în geologia petrolului. A profitat de ocazie să cunoască o țară, despre care nu știa nimic.

În cursul celor 18 luni ale șederii sale în România, când a învățat limba română la Universitatea din București, s-a atașat de România ca și de țara sa de baștină.

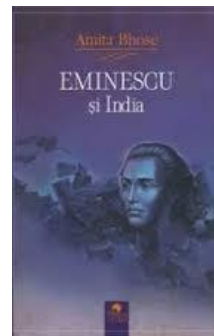
A debutat în presa indiană cu articolul „Rabindranath în România”. Vizita sa în România, în 1926, a constituit anul de naștere al A.B. ca scriitoare. A fost instrumentul istoriei de a-i face cunoscuți în India pe Eminescu, Caragiale și Sadoveanu.

După moartea tatălui său în 1971, A.B. s-a întors în România ca să caute o oază de afecțiune în mijlocul poporului român. În cursul celor 18 ani ai celei de-a doua șederi a sa în București a lucrat intens ca scriitor, traducător, cercetător și pedagog, activitatea din urmă desfășurând-o în cadrul Universității din București, unde a predat sanscrită, bengali și civilizație indiană.

A început să creadă că nu din întâmplare a venit în țara lui Eminescu, poet care a fost pentru Domnia Sa, un alt Tagore.

A fost primul doctorand al acad. prof. univ. dr. docent Zoe Dumitrescu Bușulenga. Chiar la prima întâlnire cu conducătorul său științific, a avut sentimentul că se află în fața unui guru indian. „Până acum ne uitam la India pentru înțelepciune, pentru lumină a citat, din memorie, Amita Bhowse, cuvintele doamnei Zoe Dumitrescu Bușulenga, acum India a venit la noi să caute înțelepciune”. Respectul A. B. față de cultura română s-a întâlnit cu stima profesoarei sale pentru India.

Pe 24 oct. 1992, s-a stins pe neașteptate la 59 de ani.

Prof. GEO CĂLUGĂRU

GHEORGHE CONSTANTIN NISTOROIU**MISTICUL carpatin și mistificatoarea cabotină**

„Pe plan moral, plăcerea de a trăi a înlocuit bucuria și frumusețea de a trăi, care nu este posibilă decât într-o ordine a valorilor spirituale!”

(Ernest Bernea)

Misticul se definește a fi creștinul autentic cu trăire ortodoxă, generată de o cunoaștere spirituală, deseori de o cultură enciclopedică și o morală fără cusur, într-o perpetuă mărturisire prin gând curat, cuvânt pilduitor, faptă ziditoare, atât pentru sine, cât și pentru ceilalți ce se regăsesc în sinea sa.

Misticul carpatin se reflectă permanent în armonia ortodoxă a ”Chipului întru Asemănare” primit la FACERE, ca DAR al VIETII spre NEMURIRE în Viața de dincolo, de la LOGOSUL – Fiul lui Dumnezeu, manifestându-se ca DAT, ca MENIRE, ca VOCAȚIE, ca MISIUNE!

„După Chipul dumnezeiesc”, înseamnă RAȚIUNE și LIBERTATE în comuniune cu Ziditorul iar după Asemănare, a fi asemenea cu AtotCreatorul, atât cât este posibil Omului întru VIRTUTE!

Dumnezeu l-a făcut pe Om, simultan trup și suflet în stare pură, drept, liber, bun, înțelept, iubitor, văzut, spiritual, întru măreție și smerenie, altfel spus un microcosmos în macrocosmos!

În MICROCOSMOS se întrepătrund rațiunea, cugetarea, judecarea fiecărui lucru, năzuința după virtute, înălțarea spre punctul culminant al virtuților, cucernicia.

SUFLETUL, care este nemuritor, are două puteri: una rațională cuprinsă în cuvântul mintal - gândul și cuvântul rostit – graiul, iar alta irațională, care la rândul ei are două părți: una care ascultă și se supune rațiunii, iar alta care nu ascultă și nu se supune rațiunii. *„Partea neascultătoare și nesupusă rațiunii se împarte în facultate vitală sau puls, facultate seminală ori de naștere și facultate vegetativă, adică de nutriție.”* (Sf. Ioan Damaschin, *Dogmatica*, trad.

Pr. Dumitru Fecioru, Ed. Scripta, București – 1993, p. 73)

Prin FIRE însă raționalul conduce iraționalul. Facultățile sufletești se îndeplinesc în chip voluntar prin mișcarea IMPULSIVĂ și SIMȚIREA. *„Mișcarea impulsivă este facultatea de a schimba locul, de a mișca tot corpul, de a vorbi și de a respira. Acestea sunt în puterea noastră de a le face și de a nu le face.”* (ibid., p. 73)

Atât TRUPUL cât și SUFLETUL Omului tind către diferite plăceri. Pentru suflet esențiale sunt plăcerile cunoașterii, contemplației, științei, respectiv puterea de cugetare în care se atrag natural judecări, asentimente, impulsuri spre acțiune, aversiuni, evitări ale acțiunii, iar în mod special sunt înțelegerea celor spirituale, virtuțile, științele, principiile artelor, puterea de deliberare și puterea de alegere prin care se gătește PREZENTUL întru prevestirea VIITORULUI.

Pentru trup sunt necesare și naturale cele referitoare la hrană, îmbrăcăminte, muncă, odihnă, sănătate, relațiile sexuale firești și legitime. La natura cunoașterii privind lucrarea de creație a cutezătorului se provoacă și IMAGINAȚIA ca putere irațională a sufletului.

Misticul carpatin mărturisește prin stările lui lăuntrice trăiri excepționale, care au deschidere spre cunoașterea teologică, filosofică, artistică, științifică chiar, înnobilându-și firea cu puterea discernământului prin însușirile naturale cardinale, alături de virtuțile religioase moral-creștine.

Misticul carpatin poate trăi într-o tăcere deplină a inimii sale pentru a-și liniști mintea ori într-un grai pilduitor în care să se sălășluiască înțelepciunea, ca izvor de pace sufletească.

Marele scriitor, gânditor, om de știință Johann Wolfgang Goethe (1749-1832) ne lămurea în vremea sa prin cugetul lui adânc: *„Bogăția mea cea mai de preț este tăcerea deplină, în care adun și cresc și păstrez ceea ce nimeni nu-mi va putea lua prin foc ori prin sabie.”* (cf. Calinic Episcopul, *Mersul printre stele*, Ed. Episcopiei Argeșului și Muscelului – Curtea de Argeș, 2007)

Deseori TĂCEREA este materia primă, spirituală a împletirii IDEII, a COMUNIUNII iar Cuvântul haric, binechibzuit e arhitectul gândirii și deopotrivă un artist rafinat al zidirii Armoniei!

Misticul carpatin își are rădăcinile înfipte adânc în pământul sacru străbun al tradiției, iar fruntea o are rezemată de cerul Dumnezeirii și de aura strămoșilor

săi, fiindcă din sângele sacru al pământului străbun se ctorește cerul strămoșilor nemuritori!

Misticul Gliei noastre pelasgo-geto-daco-române își cuminecă pururea sufletului din Potirul dragostei de Dumnezeu, de Fecioara Maria, al iubirii de Patrie, de Neam, de Biserică, de Eroi, Martiri, Mucenici, Mărturisitori și Sfinți, de Familie, de Școală, de Educație, de Cultură, de Artă, de Știință și de Universalitate.

Omul care-și alterează Chipul dăruit de Fiul lui Dumnezeu, devine un INS, doar iubitor de sine, care își arogă mai ales plăceri negative ce nu sunt nici naturale, nici necesare, precum: îmbuibarea, beția, desfrânarea, mâhnirea, frica, mânia, trădarea de sine și de Neam.

Îmbuibarea fizică după rețeta culinară, abundentă a lui Gargantua, stropită doldora cu elixirul anticului Bachus duce la decăderea Omului din Chip, la desfrânare, iar îmbuibarea permanentă a ego-ului duce la beția de sine, starea nenaturală care produce mâhnirea, frica, mânia, răzbunarea fără noimă. Natura MĂHNIRII cuprinde: întristarea care este mâhnirea fără glas, necazul se cuprinde în mâhnirea care îngreunează judecata, iar invidia se atinge atunci când mâhnirea este provocată de bunurile meritorii ale altora.

La rândul ei FRICA se răsfrânge în ezitare, încremenire, rușine, neliniște și groază. EZITAREA e frica în vederea unei acțiuni pe cale de a se îndeplini. SFIALA e frica ce rezultă din așteptarea criticii. ÎNCREMENIREA e frica rezultată dintr-o mare închipuire. RUȘINEA e teama ce țâșnește dintr-o faptă dezonorantă. GROAZA e frica născută dintr-o închipuire neobișnuită, iar NELINIȘTEA e frica de nereușită.

MÂNIA este provocată de fierberea sângelui din jurul inimii. Înțelepții străbuni pelasgi numeau mânia – FIERE. Mânia socotită atunci când presupunem că am fi nedreptățiți, atinge dorința de răzbunare, alimentată deopotrivă din poftă și mânie. Mânia curge prin valuri involburate, amenințătoare, ucigătoare: iritarea, resentimentul și ura.

IRITAREA se urnește atunci când mânia începe și se pornește. RESENTIMENTUL năvălește numai după ce iritarea stăruie, numindu-se în înțelepciunea populară RANCHIUNĂ, iar URA este mânia care își pregătește timpul necesar pentru răzbunare.

Când ego-ul insului ori al cabotinei (pseudo actor, figurant ambulant, ce vrea să se remarce printr-o gestică exagerată și printr-un discurs fals) se desprinde din comuniunea cu divinul, imaginația lui/

a ei se răstoarnă în stările patologice și devine mistificatoare printr-o halucinație continuă sau o profundă înșelare.

Astfel, facultatea sufletească lipsită de controlul critic, este lăsată la voia întâmplării, „*nu ca într-o stare normală, când ea e dirijată de rațiune, de discernământ, de logică și angajată, în felul acesta în ansamblul sintezei psihice..., devenind un caricaturist odios, capabil să realizeze în vis și în halucinațiune toate extravaganțele și fantasmagoriile.*”

(Theophile Gautier, *The Mummy-s Foot – Stări patologice*; Dr. Gh. Marinescu, *Pentru un acord între Religie și Știință*)

Fără discernământ, fără rațiune, fără frâna controlului critic, imaginația dictată de influența infirmităților psihice, rămâne pradă dezlanțuirilor sistemului nervos. Trăirea ego-ului doar în labirintul sinelui provoacă grav alterarea percepției: astfel binele devine rău, adevărul minciună, lumina întuneric, albul negru, iubirea ură, curajul frică, eroismul lașitate, smerenia mândrie, cumpătarea violență, libertatea libertinaj, demnitatea mișelie, onoarea fărădelege.

Delirul imaginativ slăbește sinteza psihică, se dezvoltă și se revarsă în ură, mânie, violență sau dezarmonie obsedat de dorințe neîmplinite și angoase. Stările patologice provoacă tendința de fabulație, de invenție, de minciună, caracteristică mitomanului ori mistificatoareii cabotine. Apar situații false inventate, atribuind defectele proprii celui asupra căruia cade invidia sa, procurând astfel autorului numai plăcerea de a le povesti și satisfacția de a fi aparent credute.

Mistificatoarea cabotină, ruptă de energia Harului, sprijinită pe marele ei orgoliu atinge stări tulburătoare, himerice, năzăriri, închipuiri, cu alte cuvinte se circumscrie mării ÎNȘELĂRI dorite. Haina cea mai de preț a înșelării e pânza TRUFIEI, țesută pe înfierbântări trupești și pătimișe!

„*Să fie știut, spunea marele Avva rus, Sfântul Ignatie Brianceaninov, că lucrările Harului sunt lămurite; demonul nu le poate învăța: nu poate învăța nici blândețea, nici seninătatea, nici smerenia; el nu îmblânzește patimile și iubirea de desfătare, așa cum o face Harul. Lucrările acestuia sunt: îngâmfarea, cugetarea semeață, încrederea în sine; într-un cuvânt, toate chipurile răutății.*” (Sfântul Ignatie Brianceaninov, *Despre Înșelare*, trad. din limba rusă de dr. Adrian și Xenia

Tănăsescu-Vlas, Schitul românesc Lacu, Sfântul Munte Athos, 1999)

Mistificatoarea cabotină e complet vândută altor interese deoarece nu face parte din norodul pe care îl disprețuiește cronic, e plină de prea multă suficiență de sine, înfășurată în ifose, în sfere tenebroase de exprimare, în spiritism mediatic, în fantome taumaturgice și OZN-uri palpabile doar în stările sale agonice...

Marele Apostol get al Neamului nostru PAVEL, ne avertizează, ne previne spre luare aminte:

„Nimeni, dar să nu vă înșele printr-o preșăcută smerenie și printr-o fățarnică închinare, încercând să pătrundă în cele ce n-a văzut, și îngâmându-se zadarnic cu închipuirea lui trupească!” (Epistola către Coloseni 2, 18)

„Adevărata revoluție începe cu ordinea spirituală, cu promovarea tuturor valorilor creatoare, cu restabilirea demnității umane. Ori, acest lucru nu este posibil fără dragoste, fără eroismul purității, fără luciditatea marilor cuceriri ale spiritului. Numai prin acestea omul își găsește rezolvarea problemelor economice și social-politice.” (Ernest Bernea, *Criza Lumii Moderne*, Ed. Predania, 2011, p. 62)

Dacă nu am fi prea adânc zguduiți de absurditatea evenimentelor ce le trăim în aceste zile, am putea crede că am redescoperit fabula cea care ne-a salvat în vremurile de cruntă și dureroasă amintire !

Am trăit un decembrie însângerat de jertfa celor total nevinovați, prinși și atunci între interese străine și apriga noastră dorință de LIBERTATE , pentru ca după 35 de ani de zbucium să fim din nou obligați să recurgem la ”fabulă” ca singura formă de exprimare a strigătului de neputință ?!

Profetul Neamului nostru, Mihail Eminescu, mărturisea la 3 august 1879 , în Scrierile Politice, Volumul ”PE MINE MIE REDĂ-MĂ ”, situația ce devine astăzi, din păcate, mai adevărată ca oricând :

” *Caracterul obștesc al luptelor din viața publică a românilor e că în mare parte nu sunt lupte de idei, ci de persoane, că cei mai mulți, în deplină necunoștință de ceea ce combat, dau într-un principiu oarecare c-o orbire și c-un curaj demn de-o cauză mai bună, condamă ceea ce nu cunosc, batjocoresc ceea ce nu vor să cerceteze, trezindu-se prea târziu c-au fost induși în eroare de ambițiile vreunei gaște și că a lovit într-o țintă pe care ar fi respectat-o dacă și-ar fi dat osteneala de-a o privi mai de aproape.*

Dacă un om e la noi într-adevăr atât de nefericit să profeseze o serie de idei, nu o listă de persoane, e în pericol de-a-și vedea ideile întoarse și răsucite de adversarii lui, preinși politici, după placul acestora, va vedea trăgându-se din ele concluzii nemaiauzite, cari lui nici prin minte i-au trecut vreodată, și în fine se va vedea citat înaintea opiniei publice după șoapte, după calomniile acreditate prin repetarea papagalicească din partea celor ușori, nu însă în virtutea unor enunțuri sau fapte determinate, cari pentru toată lumea rămân aceleași. Căci în aceste discuții nu e cestiunea de-a afla adevărul, ci din contra de-a acredita un neadevăr, nu de logică, ci de eristică; cestiunea e de a taxa pe adversar de ceea ce vrei să-l taxezi, potrivească-se epitetul sau nu. Aparența ține locul adevărului, înduplecarea locul convingerii.

Unei asemenea maniere de-a vedea avem noi a mulțumi titlul de reacționari. În zadar am protesta, în zadar am cere să ni se probeze o singură tendință reacționară în înțelesul adevărat al cuvântului, adecă tendința de-a ne-ntoarce la teocrația și feudalismul evului mediu, în zadar am dovedi că nici prin vis nu ne-a trecut de-a fi ceea ce ni se impută că voim a fi și că faptele noastre toate sunt contrare acelei aserțiuni gratuite, adversarii noștri dacă n-au minte, au cel puțin o gură, o gură ce pare a-și fi arogat pe seamă-și atribuțiunile tuturor celorlalte calități intelectuale pe care natura obicinuieste a le dărui oamenilor.

Dacă nu voiești să crezi fără a cerceta, dacă nu juri că frazele apocaliptice, plivite din discursurile revoluțiilor franceze, sânt adevăruri absolute, nu meriți a ședea alături cu unicii naționaliști, unicii români, unicii patrioți, cari se bucură de privilegiul de-a fi monopolizat pe seama lor toate ideile mari și frumoase. Ei singuri au dreptul de-a face paradă cu patriotismul lor, căci dacă n-ar face atâta măcar, ar ști sau ar putea să facă altceva mai folositor?

Dacă cineva se uită la teapa obicinuită a roșiilor (liberalii n.a.), la Mihălești, Pătărlăgeni, Fundești etc., se întreabă cu drept cuvânt: mai au acești oameni și alt merit, altă rațiune de-a juca vrun rol în viața statului decât pe acela că s-au întâmplat să fie români? Cam de contrabandă români, nu-i vorba, dar la aceasta se reduce toată îndreptățirea lor de-a figura în viața publică a statului.

Iată cărui soi de oameni avem a mulțumi epitetul de reacționari, iată oamenii experimentelor cărora avem a mulțumi trista stare în care a ajuns astăzi.

Domnia absurdă a frazei a mers atât de departe încât ei înșii și-au deschis ochii și merg pe calea pe care odinioară o numeau reacționară.” (Ed. Societății „Soroc” S.R.L., București-1991, p. 134-135)

Orice asemănare cu situația actuală a României ... nu este deloc întâmplătoare!

Dumnezeu să ne ajute să nu facem aceleași greșeli!

Al. Florin ȚENE

Revolta mitologiei din spațiul istoric românesc

Cronicarii secolului al XVII-lea au promovat ideea originii romane (latină) a poporului din spațiul carpato-danubiano-pontic. Această viziune a fost receptată de cultura românească și păstrată până astăzi. (M. Eliade, de la Zalmoxis la Genghishan, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1980, p.85). Moștenirea geto-dacică în cultura noastră a fost promovată pentru prima dată de Dimitrie Cantemir cu un secol mai târziu, aducând argumente asemănările unor cuvinte din limba română, însă, insistând pe superstiții și mitologie, subliniind „cultul străvechi al

Daciei”. (Descrierea Moldovei de D. Cantemir”). În a doua jumătate a secolului XIX, ideea latinității este promovată cu asiduitate ca ”cea dintâi mare aventură spirituală a Ardealului” (Lucian Blaga, Școala ardeleană latinistă, în Vremea, nr.726, din 28 XI, 1973, p.7), iar B. P. Hașdeu, încă tânăr fiind, (1860), prin articolele sale insistă asupra problemei dacilor, (Periti-au dacii?), arătând că Traian a subjugat numai daci, nu i-a exterminat în războaiele cu romanii. Interesul asupra soartei dacilor l-a avut și Vasile Pârvan, care în Getica (1926) încearcă să analizeze protoistoria Daciei. Această nouă orientare a fost promovată, pe plan literar, de revista Gândirea, ce a apărut prima oară la Cluj, care a publicat în 1921 un articol semnat de Lucian Blaga, intitulat simptomatic *Revolta fondului nostru nelatin*. (Gândirea, I, 1921, nr.10, p.181- 182, studiul este reprodus în ”Ceasornicul de nisip”, 1973, p.47-50). În *Isovoade* (1972, p.170) Lucian Blaga pune un accent deosebit pe dacismul nostru. Însă, tot el recunoaște mai târziu că acest articol are stângăcii juvenile. Tot în acest context filosoful afirmă că orgoliul latinității noastre e moștenirea unor vremuri când a trebuit să suferim răsul batjocoritor al vecinilor, care cu orice preț ne voiau subjugați. Astăzi e lipsit de bun simț. (L. Blaga, *Isovoade*, 1972, p.170). După cum se observă istoria, prin oamenii de cultură, consemnează că suntem latini, având următoarele caracteristici: limpiditate, raționalitate, cumpătate, iubitori de formă-dar vrând-nevrând suntem mai mult însemnatul procent de sânge slav și trac, ce clocotește în ființa noastră, constituie pretextul unei probleme, care ar trebui pusă cu mai multă îndrăzneală. (L. Blaga, *Ceasornicul de nisip*, 1973, p.47). Analogia pe care o face, de data aceasta poetul Blaga, într-un experiment biologic al încrucișării unei flori albe cu una roșie a aceleiași varietăți, prin acest exemplu, încearcă să sublinieze faptul că în spiritul românesc dominantă latinității, liniștită și prin excelență culturală coabitează cu alte spirite cu care ne-am încrucișat. Avem însă și un bogat fond slav-trac, exuberant și vital (...) Simetria și armonia latină, nu e adeseori sfârtecă de furtuna care fulgeră molcom în adâncurile oarecum metafizice ale sufletului românesc. E o revoltă a fondului nostru nelatin. Suntem morminte vii ale strămoșilor. (L. Blaga, *Ceasornicul de nisip*, p.48). Mulți cercetători au încercat să revalorizeze fondul autohton al limbii române și a originii neamului nostru. În acest context un rol important l-a jucat personalitatea lui Zalmoxe ce apare la mulți scriitori

ca profet. (Zalmoxis. Mister Păgân de L. Blaga, Cluj, 1921). Tot în cadrul acelei viziuni filosoful născut la Lancrăm, se 14 întrebă: De ce să ne mărginim numai la un ideal cultural latin, care nu e croit în asemănare desăvârșită cu firea noastră mult mai bogată. Să ne siluim propria noastră natură-un aluat în care se dospesc atâtea virtualități? Să ne ucidem corsetându-ne într-o formulă de claritate latină, când cuprindem în plus atâtea alte posibilități de dezvoltare? Atât Hașdeu cât și Blaga au avut un interes deosebit pentru moștenirea dacică. La fel și Mircea Eliade, care îl valorizează pe Zalmoxe, acesta fiind întruchiparea geniului religios al daco-geților, pentru că, în ultima instanță, el reprezintă spiritualitatea autohtonilor a acestor strămoși aproape mitici învinși și asimilați de romani. (M. Eliade, De la Zalmoxis la Genghis-Han, 1980, p.86). Interesul lui Blaga pentru strămoșii daci, care-i numește oameni de pădure (Izvoade, 1972, p.2001), este subliniat și în Elogiu academic din 1937, dar și în studiul Permanența preistoriei, din 1943 (Ființa istorică, 1977, p.49-67). Atât în Pașii Profetului, cât și în poemul Zamolxe, găsim analogii despre misterul păgân din munții Daciei. În acest context Eugen Todoran remarcă: creațiunea autorului nu numai că este în concordanță cu istoria, dar legenda există în tradiția orală întocmai cum poetul a indicat în piesă. (E. Todoran, Dramaturgia lui Lucian Blaga, studiu introductiv la teatrul lui Lucian Blaga, 1970, p.XII). Filosoful recunoaște că Vasile Pârvan în Getica a pus în circulație numeroase idei asupra mitologiei și religiei geto-dacilor în care s-au strecurat coeficienți de spiritualitate personală. Spre aceeași mitologie a alunecat și cercetătorul, din păcate decedat, în urmă cu câțiva ani, preotul Dumitru Bălașa un cercetător original privind rădăcinile geto-dacilor. Autorul tratatului Getica susține că geții credeau într-un singur zeu de sorginte uraniană: Zamolxe. Nici Pârvan, nici Blaga și Eliade nu au căzut de acord privind numele zeului dacilor. Unii îl scriu: Zamolxe, iar alții Zalmoxis. În contradicție cu Blaga care îi atribuia lui Pârvan susținerea monoteismului la daci, Radu Vulpe subliniază faptul că autorul tratatului Getica consideră religia geto-dacă henoteistă. Henoteismul nu-i caracterizează numai pe geto-daci, dar și pe toate popoarele indo-europene. Spre deosebire că poporul de atunci de pe teritoriul actual al României l-a păstrat mai pur decât alții. (V. Pârvan, Dacia. Civilizațiile antice din țările carpato-danubiene, Ediția IV, 1967, p.162, nota 31 aparținând lui Radu Vulpe) Realitatea este că, nici

până în prezent nu s-a ajuns la un consens al istoricilor vis-à-vis de caracterul religiei geto-dacilor. La sfârșitul secolului XIX, Erwin Rhode în Psyche (1894), pag.319/322) susține caracterul monoteist al religiei geto-dacilor. Această poziție a influențat pe Pârvan, pe Ioan Coman și R. Pettazoni. Însă, pe de altă parte dualismul concretizat în Zamolxis și Gebeleizis este susținut, pe la 1860, de G.Bessel, iar în sens ironian de A.D. Xenopol. Acesta din urmă este convins că la început religia dacilor a fost politeistă, ca a tracilor, dar datorită învățaturii lui Zamolxis ea s-a schimbat într-o religie reflexivă, având modelul lui Ahriman și Ormuz. (Ion Horațiu Crișan, Burebista și epoca sa, ed.II, 1977, p.448). Dar Mircea Eliade și Lucian Blaga consideră că aceste argumente și dovezi, nu sunt îndeajuns pentru a reconstitui mitologia și religia getodacă. (L. Blaga, Saeculum, 1943, nr.4, p.4), iar Constantin Daicoviciu scria în acest sens: Metoda topografiei stilistice a mitologiilor ariene nu e decât o splendidă confirmare pe alte căi decât cele filologice, istorice și arheologice al acestui caracter politeist al credinței strămoșilor. (Dacica, 1968, p.18). 15 Firea poetică a lui Blaga îl face să vadă în versul Frunză verde un ecou al preistoriei. Întrezărim în dosul cuvintelor un verde arhaic de mitologie și magie a pădurii și a zeităților vegetale. (Saeculum). Mircea Eliade a susținut, în secolul trecut, integrarea materialelor etnologice și folclorice europene în orizontul istoriei universale a religiilor. (Mircea Eliade, Histoire des croyances et des idées religieuses). Blaga publică în Saeculum un articol interesant în care se apleacă cu evlavie asupra ideii continuității multimilenară a culturii noastre folclorice și ethnografice, considerând satul de tip arhaic reprezentantul preistoriei în lumea noastră istorică. (L. Blaga Ființa istorică, p.60). Încă mulți ani de-acum înainte vom mai avea revolta mitologiei în spațiul istoric românesc până când o va extompa europeanizarea țării.

Harta României interbelice

Stelian GOMBOȘ

Relevanța Bibliei în epoca postmodernă...

1. Ce este postmodernismul?

Epoca în care trăim a fost definită ca o epocă a postmodernismului, în care teza de bază este aceea că nu mai există nici un adevăr absolut.

După cum spune Umberto Eco, termenul „postmodernism” este, din păcate, un termen aplicat astăzi la tot ceea ce se întâmplă să-i placă vorbitorului.

În mod obișnuit, postmodernismul a fost definit în antiteză cu modernitatea. Din punct de vedere teoretic, se consideră că este un curent apărut la mijlocul secolului al XX-lea, din argumente sociologice și din dezbaterile privind „sfârșitul ideologiilor”. Dar, în unele domenii (cum ar fi critica literară), tocmai aceste idei au determinat o manieră nouă și foarte sistematică de gândire.

1.1. Definirea postmodernismului

Termenul „postmodernism” fiind un termen atât de complex, se întâmplă foarte des să fie folosit greșit. Din acest motiv propunem aici doar o definiție de lucru, din punctul de vedere al creștinului care încearcă să înțeleagă dinamica societății:

Postmodernismul afirmă că tot ceea ce acceptăm ca adevărat și chiar modul în care înțelegem adevărul depind de comunitatea din care facem parte. Nu există adevăr absolut: mai degrabă, adevărul este relativ la experiența comunității din care facem parte.

Totuși, postmodernismul respinge anumite păreri. Respinge în mod absolut existența unei surse a adevărului, moralității și coerenței logice în afara omului, considerat ca subiect al cunoașterii. În consecință, postmodernismul neagă existența unui Dumnezeu, fie el creștin, iudaic sau islamic.

Din punct de vedere istoric, tradiția intelectuală creștină și-a exprimat credința (cu rare excepții) că universul, aflat sub conducerea unei ființe supreme, este inteligibil. Totuși, începând cu

Renașterea, această încredere în inteligibilitatea lumii a fost erodată în cultura europeană. Postmodernismul, prin negarea oricărui adevăr absolut sau oricărei structuri ultime inteligibile a realității, continuă această erodare.

1.2. Postmodernism și valori

Deoarece postmodernismul neagă existența adevărului obiectiv, prima preocupare „științifică” a teoreticienilor postmodernismului a fost să modifice radical obiectivele educației.

Educația în epoca postmodernă trebuie să-i ajute pe oameni să „construiască” în mintea lor toată cunoașterea. Cunoașterea, ideile și limbajul sunt create de oameni, nu fiindcă sunt „adevărate”, ci mai degrabă pentru că sunt folositoare.

De fapt, susținătorii postmodernismului speră să le inducă ucenicilor lor un set de valori bine definit, și anume:

- *strădania pentru diversitate: păstrând valorile existente, subiectul trebuie să guste și modul de viață al fiecărei subculturi din societatea noastră;
- *egalitatea: în concepția postmodernistă, egalitatea se exprimă în termeni de relații de putere;
- *toleranță și libertate: toleranța are un nou înțeles: să nu negi niciodată și să nu critici grupurile oprimate, să nu pretinzi că deții adevărul obiectiv. Trebuie să susții libertatea culturilor și comunităților de a se exprima singure;
- *importanța creativității: stimularea și afirmarea creativității subiectului sunt importante în construirea cunoașterii și valorilor, mai ales dacă sunt încurajate diferite puncte de vedere;
- *importanța emoțiilor: afirmarea emoțiilor este necesară proporțional cu importanța autoevaluării;
- *importanța intuiției: intuiția câștigă în importanță pe măsură ce gândirea rațională și-a pierdut autoritatea ca mijloc de a aprecia ideile.

2. Biserica în epoca postmodernă

2.1. Provocările postmodernismului

Din punctul de vedere al bisericilor, postmodernismul reprezintă un context particular în care ele trebuie să răspândească învățăturile biblice.

Suntem nevoiți să spunem că trăsăturile societăților postmoderniste diferă de la un continent la altul (de exemplu, societatea postmodernă din America nu poate fi suprapusă exact peste cea Europeană), de la o zonă geografică la alta (stilul de viață din țările scandinave nu este același cu cel din

țările mediteraneene) și poate chiar de la o țară la alta (în funcție de tradiții și de modelele pe care le respinge, implicit sau explicit). Există, totuși, niște tendințe generale pe care le urmează societățile, chiar dacă postmodernismul susține că respinge orice tipar:

*o prejudecată cu privire la adevăr: postmodernii sunt suspicioși față de cei care susțin că știu adevărul. Din punctul de vedere al postmodernismului, adevărul este ceva ce inventăm, nu ceea ce descoperim;

*legată de această prejudecată apare și tendința lor de a fi critici față de toate instituțiile (fie ele biserici, guverne, poliție sau instituții de educație) și supremația acordată alegerii personale, manifestată prin consumism („cumpăr, deci exist”) și în domeniul moral (fiecare tinde să aleagă ceea ce este bun pentru el, și nu recunoaște dreptul altuia să aibă o opinie despre aceasta);

*abundența exagerată a mass-media: mass-media modelează artificial „realitatea” pe care o putem împărți cu alții. Oamenii sunt bombardați cu multe informații nefolositoare și trebuie să devină specialiști în selectarea informațiilor;

*„privatizarea” credinței creștine: există o distincție între adevărul public și adevărul personal. Lumea adevărului public este lumea științei și afacerilor, o lume de „fapte”. Problemele vitale - ca existența lui Dumnezeu, viața după moarte, distincția dintre ceea ce e „corect” și ceea ce e „greșit” – aparțin lumii adevărului personal (sunt „credințe”, „opinii”, „valori”, nu fapte). În consecință, vestea bună a mântuirii a fost privatizată („Dacă pentru tine e bun creștinismul, foarte bine pentru tine, dar nu mi-l băga mie pe gât. Nu e pentru mine!”).

BEN TODICĂ (Australia)

BĂRZĂUNUL DIN FUNDUL GRĂDINII

Un Bărzăun bâzâie și mă sâcăie fără noimă. E mare

și nesimțit. Vă amintiți muștele alea mari care vin din spatele grădinii la țară? Așez prosopul în două și când îi trag una, o afișez artistic pe peretele alb al bibliotecii. După o explozie ce a găurit peretele demi intra capul prin acel orificiu, mă trezesc în șoc direct în baie. Era o muscă dron cu încărcătură nucleară. Spiona sau chiar executa oarece comenzi dacă era nevoie. Nu râdeți, că e adevărat. Industria militară americană a ajuns la un asemenea nivel încât adaptează tot echipamentul la ceea ce a realizat evoluția vieții în natură de-a lungul sutelor de miliarde de ani.

Visul lor e să aducă întreaga planetă la nivelul de control din mușuroi. Da! Regina conduce hipnotic întreaga populație a cetății. Precum păianjenul, au înconjurat întreaga planetă cu pânza internetului și încep să înconjoare prada cu mătase și să-i izoleze într-o „gogoasă”, pe cei cu idei, iar națiunile să le posteze în cuiburi (precum „strigoii noapții” sau musca) prin algoritmii tot mai agresivi creați care să-i asfixieze mai târziu. Neînțelegând că aceste tehnologii, în raționalul lor programat pot extermina omenirea prin divizare. Chiar afirmând că tu ești alesul, discriminează Creatorul care ne-a făcut după chipul și asemănarea sa. Să fie rasist? Atunci, se explică sinuciderea periodică.

Individul din laborator, fără familie devine mașină. Cel crescut în sânul familiei și cu cei șapte ani de acasă devine om cu suflet după chipul și asemănarea Creatorului. Toate culorile sunt chipul lui Dumnezeu. Umanitatea se naște în familie. Cele mai violente animale sunt singure, precum lupul, șarpele, insecta sau se organizează în haite ca să atace când le este foame cum sunt coioții sau lăcustele. Asemenea acestora sunt armatele și bazele militare în jurul pământului.

Statele Unite au forțat vinderea platformei TikTok, Uniunea Europeană a forțat achiziționarea de către Elon Musk, controlul platformei X. Macron a arestat proprietarul platformei Telegram, un motor digital de comunicare ce nu permitea corporațiilor să citească scrisorile altora. În Anglia pușcăriașii violenți sunt eliberați din închisori pentru a face loc celor care scriu pe internet lucruri incorect politice.

Toate acestea duc la înrobirea și feudalizarea popoarelor. Peste tot în lume, omul trebuie cenzurat și controlat și în mod special ținut departe unul de altul (înfășat în plasa păianjenului pentru a fi mâncat mai târziu). Deci orice persoană care ajută masele și le informează, le creează motiv de dialog despre minciuna și dezinformarea propagată de guvern.

Oricine refuză să ia parte la încarcerarea omenirii nu va putea fi salvat de toți banii din lume (vezi cazul Durov). Libertatea dispare dacă nu o dezbatem acum.

Adorm și mă văd fugărit de agenți peste blocuri comuniste, a căror acoperișuri sunt dormeze acoperite de plăpumi albe immaculate. De sus văd mulțimea de mărimea furnicilor alergând grăbită în toate direcțiile. Am ratat, sunt pierdut, falimentat și alunec să cad, însă mă apuc de streășină și cu ajutorul plăpumii ca funie mă cațăr din nou și continui. Nu e ratarea care e împotriva mea, ci renunțarea și voi muri drept precum un brad în Carpați. Dacă stropul reușește să străpungă piatra, antidotul ni-l găsim și noi în natură. Un fel de răspuns la „Bărzăunul” lor. Dacă continui să încerci, odată și odată acea nereușită devine experiență și dacă o aplic corect devine determinare care după muncă insistentă te va duce acolo unde dorești. Faptul că nu ai reușit ceva, nu înseamnă că ai pierdut, dacă nu te dai bătut și insiști încontinuu, până la urmă câștigi. Omul renunță de cele mai multe ori când succesul e chiar după colț.

Să controlezi omul, trebuie să controlezi felul cum el percepe lumea. Suntem cea mai absurdă pătura a istoriei. Nu împărtășim înțelepciunea civilizațiilor transmisă din strămoși de mii de ani. Ne prăbușim ca specie. Suntem în secolul ingineriei sociale. Ironia stă în faptul că noi îi calibrăm pe cei din fața noastră după standardul nostru. Așa a fost și cu vestul când ne-a democratizat. Am crezut că ei gândesc ca noi. Un pește în lac nu își cunoaște decât lacul nu și ce e afară.

Faptul că nu studiem istoria e pentru că Sistemul înțelege adevărul și pericolul că omul prin suprapunere și comparație a evenimentelor va înțelege că guvernul sau instituția se comportă greșit, dar și modul în care face acest lucru. Generația noastră a omorât cei mai mulți oameni în comparație cu întreaga istorie. Numai de la al doilea război încoace am omorât peste o sută cincizeci de milioane de oameni și totul în ideea că putem distruge cultura locală, iar oamenii vor fi remodelați și reconstruiți după plăcerea noastră. Voi vă dați seama că dacă cineva vă trage o palmă în vis și vă treziți, ați putea rămâne în el? Ideea că toți suntem născuți la fel sună frumos pe hârtie, însă e Totalitarism.

O altă e ideea de infinit progres financiar și profit continuu. Imperiile cresc și se prăbușesc, apoi vin barbarii și repornesc procesul. Azi au creat o paletă largă prin care suntem furați, în care vedem din ce în

ce mai mult, un „Progres Rapid de îmbogățire”. Aristotel ar spune: „Un fel de Schizofrenie”. „Republicile se transformă în democrații și democrațiile degenerază în despotism”. Omul trage părături, vaca trage părături, insectele trag părături și ele, dar nimeni nu menționează părăturile celor 2000 de baze militare de pe pământ și părăturile lor prin războaie. Pe ei de ce nu-i taxează civilizația?

Ideea că istoria nu are ce ne învață e o idee modernă asemănătoare și cu cea a egalității dintre bărbat și femeie, neimportanța culturii precum că genetic nu ne deosebim, că suntem perfecționabili, că nu există divinitate sau lume spirituală, că progresul economic e asigurat, e fantezie.

Modernitatea e obsedată de ideea că dacă lămurim lucrurile vom clarifica totul pentru eternitate. „Bărzăuni”, zic eu. Suntem încă în față. În următoarea sută de ani, vom trăi cele mai mari crize din istorie. Tot Aristotel spunea despre imperii: „Ceva puternic împins spre extremități se rupe.”

NeForcoș Călmățui

LUCEAFĂR DIN LUCEAFĂR

Era o noapte caldă, albastră și senină
Când astre din înalturi al nopții cer brăzdau
Feeric scăpărânde intens arzând cădeau,
Și miile de roze se-mbujorau sub lună.
Și fascinat de-ntinsul superbului decor
Și-a rozelor ghirlande ce nopții țeseau ie,
Mă-ntrețineam cu muza în vers de poezie
Și mă-mbătam cu vraja și cu parfumul lor.
Cum mă plimbam absent pe-aripa unui gând
Și cum pluteam pe ia ce se-ntindea în noapte
Un dialog fantastic din cer străbătea-n șoapte...
O amplă epopee mi-a fost dat să aud.
Vibrând în zări înalte suav, mângâietor,
Ca o fantasmă care amplifică misterul
Luceafărul și Luna ce stăpâneau tot cerul
Dialogau pe seama celui nemuritor...

Ce-n străluciri de geniu a fost o torță vie
 Și-a luminat poporul în care s-a născut
 Acum, de peste un secol, de când sa-ntors în lut
 Străluce mai puternic," deși-l vedem, el nu e"!!!
 Plecat demult din lume, tânărul cavalier
 Luceafărul poeziei poporului creștin
 Ca spirit de lumină și suflet de Român.
 Străluce-n panteonul culturii și în cer

Subliniind mărirea-i vrăjită Luna zice...
 -Amintirea lui mă fură și-n trecut cu mult mă duce
 Prin pădurile de veacuri stinse în cenușa vremii
 Și re-aprinse pentru lume-n memorabile poeme.

Ce cu pana sa măiastră m-a purtat și m-a tot dus
 Prin imperii fără margini cu un depărtat apus.
 Luminându-i răscolirea prin cenușa vremii stinsă
 Cugetului i-am fost muză și ochilor lumină aprinsă,

Însoțindu-i nedormirea frământatelor lui nopți
 Căutând febril prin veacuri umbra vechilor cetăți

Ale cărora grandoare se răsfrângeau peste lume...
 Mistuite-s acum toate și pierdute prin ruine.

Re-nviindu-le-n lumina opere-i nemuritoare
 Eminescu oglindește vremea lor strălucitoare
 Și-a imperiilor care le-a trezit, prin vers, din somn
 Teba din Egiptul antic, Asiria, Babilon...

Toată lumea cea antică ce-o știi bine tu și eu
 A scos-o de prin ruine punând-o-n poemul său.
 Și prin Roma cea eternă m-a purtat cu-nfrigare
 Și la Sarmisegetusa în țara sa nemuritoare

Unde a fost însuși Zamolxe, Zeul lumii dacilor
 Înțeleptul cel mai mare zămislit de neamul lor,
 Neam a căruia popoare s-au desprins formând noi
 țări
 Dintre care un imperiu Roman se nălță în zări...

Ca un val cumplit al morții, umbra sa, s-a tot întins
 Pân' la Dunărea bătrână și poporul cel ne-nvins
 Dacii cei nemuritori, strămoșii de același neam,
 Cei a căror bogăție îl orbise pe Traian!

Neavând ce să mai prade-n marșul lor cuceritor
 I-a împins nimicnicia în țara strămoșilor,
 Țara vechilor origini și-a Zeilor sfântă vatră
 Unde nimeni nu gustase vreo izbândă, niciodată.

Ți-amintești acea-ncețtare, cea mai mare din istorii
 A armatelor ne-nvinse, îmbătate de mărirea, și-nsetate
 de noi glorii
 Unde Falxul crunt, cel dacic, Coasa morți-
 ngrozitoare
 Tocau nesfârșite șiruri strânse-n legiuni romane

Ce curgeau fără-ncetare.... armată după armată
 Cum curg fluviile-n mare, spre a fi de Daci tocată?!!!
 - Da, dar numărul prea mare de dușmani i-au copleșit
 Și combina cruntă a morții, între morți, s-a-
 mpotmolit.

Moartea însăși îngrozită s-a blocat în legiuni
 Neputând ca să înghită soldații întregii lumi
 A trecut de partea romei sperând ai fi mai ușor
 Să oprească vijelia ne-ntrecută a dacilor!

Astfel încheie potopul unui măcel infernal
 Luându-și trofeu pe însuși neînvinsul Decebal.
 După atâtea sacrificii ce-ar mai fi putut alege
 Dacă nu imensitatea preamăritului Dac Rege!!!
 Lăsându-i toată povara și osânda lui Traian
 Ca blestem în veșnicie pentru genocid de neam
 Care muștră de regrete și de apăsătoare vină
 Își slăvi, nălțând, strămoșii Daci și Romani pe
 columnă

Altar al mărturisirii faptelor lui Dumnezeu,
 Spre-a i se ierta păcatul cel mai mare și mai greu,
 Vinovat de mări de sânge și de lacrimi ce tot curg...
 Deși curg de-o veșnicie pentru Dacia n-ajung!!!

S-a scurs dragul meu prieten, iată, două mii de ani
 De la marea grozăvie dintre Daci și-ntre Romani
 Și de-aceia Eminescu cu durerea-i încă vie
 Și-a gravat cu pana oful dăltuindu-l în poezie

Muiată-n râuri de lacrimi, plânse-n veacuri de istorii,
 Din durerea omenirii pentru efemere glorii
 Care curg în valul vremii unde toate ajung scrum
 Și oricare mărirea lumii se-mprăștie ca un fum

Pentru că pleoapa uitării se așează deolaltă
 Peste tot ce-a fost pe lume și a ființat vre-odată...
 Amintind, a câta oară?!!!... Fiecărui trăitor
 Că eternă-i numai moartea și ce-i viu e trecător!

Și acum în amintirea ce i-o port de-atâta timp
 Îmi cobor mai des sclipirea peste țara-i s-o colind,
 România cea de astăzi din același vechi popor

Căreia-i spunea Zalmoxis ”Țara mea de la izvor.”

O brăzdez cu a mea lumină prin păduri întunecate
Turmele ajutând să vină la izvoare să se-adape
Oglindindu-mă în valuri ca o sferă de argint
Le veghez cum vin pe maluri, cum se-nșiră gâfâind

Și sorb pe nerăsuflăte luciul apei tremurânde
Cu boturi catifelate sărutându-mi chipu-n unde,
Stăpânite de o teamă care setea le-o reprimă
Să nu mă stingă vre-o una și în beznă să rămână....

Apoi, mă cocoț pe dealuri printre livezi, printre vii
Și-ascult mândre recitaluri de greieri cricri, cricri....
Și o țin așa într-una noaptea toată-ntr-o plimbare
Fără a ști cum tece vremea să merg iarăși la culcare...

-O.... te-admir cu bucurie, Luceafărul lunii zice
Cu lumina-ți argintie a chipului ce străluce
Tu cuprinzi nemărginirea cerului, cât și pământul
Și faci lumea mai ferice dăruindu-i tot argintul.

Când apari pe cerul nopții, radiind, a ta lumină
Te-adoră enorm cu toții, te iubesc dulce regină,
Atât cei ce pescuiesc prin adâncul mărilor,
Cât și cei care trudes rodul pâinii pe ogor,

Vânători în umbra nopții vrând să-mpuște vre-o
jivină

Ori feciori în dosul porții mândrele ținând de mână,
Sau când te strecuri în case, galeșă, prin dormitoare
Și-n cearceafuri mătăsoase surprinzi zbcium de
fecioare.

Văzând cât de mult îți place țara lui, a doinelor
Care ciobanii le îngână la păscutul oilor
Cum te-ncântă a lor balade, Miorița.... Ciocârlia
Înțeleg de ce te leagă dragostea de România!

- Ai dreptate, sunt ferice-n țara lui cu munți și
mare

Ce cu dragostea mea toata îi dau dulce sărutare
Și-o mângâi ca pe-o minune, îmbătăta de plăcere
Fiind că-i țara ce-a dat lumii, mii de ani lapte și
miere.

Țara-i cum spunea Zamolxe -”Țara mea de la Izvor”
Pe care-o știu de când lumea, și-n care mă tot cobor
De când a primit Botezul de la-ntâiul Înger RAM
Și Pecetea Nemuririi-n Grai, în Vatră și în Neam!
Neam a cărei bunătatea-n oameni e făr” de egal

Ca dovadă că-i poporul, cel ales, primordial...
Și-aici pentru prima dată ode mi s-au tot făcut
De poeții săi din care Eminescu-i ne-ntrecut!

Și de-aceia nu mă miră că și tu l-ai cunoscut
Și-a voastră prietenie s-a aprins de la-nceput,
Dar cum ți-a ieșit în cale, nu mi-ai spus, și în ce fel
Cum de s-a aprins în tine și tu cum de arzi în El?!!!

Luceafărul mai falnic străluce, mai vioi
Și dând lumină lumii acuma pentru doi,
Și mândru-i peste poate de prietenia sa
Zâmbind îi zice lunii - M-ascultă Doamna mea!...

În multe nopți senine mă tot privea stingher
Făcându-mi semn cu mâna să mă pogor la El
Că ar avea o taină ce-ar vrea direct a-mi spune
Și să pogor, mă roagă, la El, acolo în lume...

Și într-o noapte-n care pe ceruri ai fost lipsă
Fiindcă erai umbrită atunci de o eclipsă
Mă hotărâi să lunec, cu toată a mea văpaie
Pe-o rază translucidă în mica lui odaie.

A fost o întâlnire ce n-a fost să-l surprindă
Când i-am trecut fereastra și i-am stat în oglindă,
Din scris nălțând privirea o îndreptă spre mine
- Bine-ai venit! Îmi spuse, - te așteptam vezi bine...

Mă mistuie de-o vreme un gând, cum pot să scapăr
S-aprind să dăruie lumii ca tine un luceafăr?!!!
A cărui strălucire cuvântu-mi vreau să dea
Norodului lumină ca strălucirea ta,

Cea care din înalturi o dăruiești în lume
Și care de o vreme s-a-nstăpânit în mine
Ca o pruncă sacră, să-ți scriu o Epopee
Mă binecuvântează s-aprind acea scântee!..

Și absorbit de geniu-i și-a sa înflăcărare
I-am dat cu prisosință cea binecuvântare...
Și-n opera-I măreață i-am devenit cea stea
Să poarte peste veacuri lumina sa și-a mea!

Și spiritui-i de geniu, de artă creator,
A devenit ca mine, de-atunci, nemuritor
Și străluci-vom veșnic prin căile astrale
Și-n panteonul lumii, culturii universale.

Și astfel așa-l admiră a lumii mult Norod
De-atunci, cu bucurie, când viu în mine-l văd

Și-n opera-i de geniu, eternă strălucire,
În care ne-nfrățirăm, pe veci, în nemurire!

Și nopțile albastre pe care le brăzdez
Sub semnul Eminescu le trec și le semnez
Fără a mai trece-n noapte ca orișicare stea
Acum port cu mândrie și strălucirea sa!

Și-oricine, de oriunde, privindu-mă pe cer
Îl va vedea în mine, străluminând, pe El,
În nopțile senine, cu bolta strălucindă
Luceafăr din Luceafăr transpus ca-ntr-o oglindă!

Și-n conștiința lumii vom străluci mereu
Nemuritoare astre, luceferi, El și Eu!!!

Aneta ȚĂRU PIOARĂ

28 iunie 1883, ziua neagră a culturii române

Au trecut 142 de ani de când minciuna despre moartea lui Mihail Eminescu a bătuit lumea, mai grav este însă faptul că această minciună, precum că a fost nebun și bolnav de sifilis, a fost promovată de societatea românească cu agresivitate în toate mediile sociale. Totuși, investigațiile unor istorici și jurnaliști au scos la iveală, pentru toți românii, infecta conspirație căreia Mihail Eminescu i-a fost victimă... S-a dovedit faptul că poetul a fost fondatorul politologiei românești și cel mai important jurnalist al vremii sale. Pentru curajul și capacitățile sale de a așterne pe hârtie, de a aduce la cunoștința publicului, adevărurile despre ceea ce se pregătea, privind soarta poporului român, el a fost scos din viața publică și socială, internat într-un ospiciu și otrăvit lent cu mercur.

Încă din 1880, când poetul este redactor șef la ziarul Timpul devine incomod pentru societatea politică a vremii, deoarece acesta ia o atitudine fermă vizavi de mișcările politice ce aveau loc în România, prin articolele sale dure la adresa corupției și trădării interesului național de către clasa „grecoteilor” și a „bulgăroilor cu ceafa groasă”...

Mulți dintre cercetătorii dosarului lui Mihail Eminescu din 1989, nu au luat în seamă sintagma „Interdicție Mihail Eminescu”, acest document spunând totul despre intențiile celor ce l-au acuzat. Aici este subliniat faptul că Mihail Eminescu a fost victima unui asasinat politic ordonat de Imperiul Austro-Ungar și Germania și executat de trădătorii din România. În ziua de 28 iunie 1883 este internat

la Spitalul Doctorului Șuțu chiar de „prietenul” său Titu Maiorescu, care întocmește cu direcțiunea spitalului un document, conform căruia nimeni în afară de el, nu-l poate externa. La orele 11 ale dimineții îl încuie la Spitalul Șuțu și la orele 16 ale aceleiași zile, domnul Maiorescu pleacă în străinătate... Coincidență. Este important de reținut faptul că în ziua arestării și internării poetului, 28 iunie 1883, în sanatoriul doctorului Șuțu, s-au rupt relațiile diplomatice cu România pentru 48 de ore, Societatea „Carpați” din care făcea parte și Mihail Eminescu a fost desființată, Bismarck al Germaniei amenință România cu declanșarea unui război, în cazul că nu aderă la TRIPLA ALIANȚĂ, iar o parte dintre jurnaliști au fost expulzați din țară. Tratatul încheiat între Germania și România stipula interzicerea oricăror proteste pentru eliberarea Ardealului și interzicerea oricăror activități în acest sens în București, acțiuni la care participau studenți ardeleni, ce duceau planurile și gândurile lor acasă în Ardeal. El pregătea cu membrii Societății Carpați o luptă de gherilă... Societatea Carpați, care activa și avea în proiectul ei aceste idealuri naționale de a uni pe toți românii într-o Românie Mare era penetrată de elemente (jurnaliști) plătite pe ștate de plată din Imperiul Austro-Ungar. Theodor Rosetti, care era președintele partidului Conservator și Petre Carp, Președintele Curții de Casație și Justiție negocia alianța cu Austro-Ungaria și Germania. În mai 1883 au avut loc alegeri. Partidul conservator a pierdut alegerile și frunzașii conservatori au trecut la Partidul Liberal, (oportuniști ca și azi) Mihail Eminescu, rămânând singur... toată rețeaua diplomatică apăsând pe personalitatea poetului.

Un alt „păcat” care l-a răpus pe Mihail Eminescu a fost și faptul că el, în studiile sale istorice a pledat pentru susținerea că strămoșii noștri sunt geto-dacii și nu romanii. El nu a crezut niciodată în teoria precum că „dacii au fost exterminați de latini”. Să nu uităm faptul conform căruia corifeii Școlii Ardelene au fost instruiți la Vatican. El a spus „Totul trebuie dacizat”. Cum se poate ca dacii să-și abandoneze limba și tradițiile, că doar 23 la sută din teritoriul Daciei a fost ocupat de romani. Studii recente de paleogenetică demonstrează că limba strămoșilor noștri daci se trage dintr-o limbă mai veche din care se trage și latina. Deci limba geto-dacă și limba latină sunt surori. Civilizația strămoșilor noștri geto-daci ne-o demonstrează bătrânii noștri ce-i mai întâlnim în unele sate...

El era vehement, privind înstrăinarea Basarabiei și a problemelor interne care urmăreau aservirea scopurilor Imperiului Austro-Ungar de a se renunța la Ardeal. Acest fapt devenind o problemă internațională, el atacă și pe membrii partidului său. Astfel se instituie un proces public în care e arestată conducerea. Guvernul nu-l implică și pe Eminescu pentru că ar fi ieșit un scandal public, așa că îl elimină din viața socială și publică, internându-l la ospiciu, așa cum am relatat mai sus. Mihail Eminescu citește în data de 6 iunie 1883 la ședința junimii poezia DOINĂ, care întruchipează testamentul său politic și național. „De la Nistru pân' la Tisa / Tot românul plânsu-mi-s-a/ Că nu mai poate străbate/ De-atâta străinătate...Poetul nostru național a fost urmărit atât de serviciile secrete, ale Austro-Ungariei, cât și de cele ale Rusiei, odată cu Sărbătoarea de la Putna, el fiind împotriva aceluia fel de capitalism. Și azi, ca și atunci sunt închiși și persecutați jurnaliști sub diferite pretexte. Noi, românii, care aspirăm la idealurile și dorințele ilustrului nostru poet și avem în suflet o fărâmă de patriotism, suntem obligați de a reconstitui mitul Luceafărului literaturii române.

NICOLAE ROTARU A FOST, ESTE ȘI VA FI

Două verbe sunt, prin esența lor hotărâtoare de destin: *a fi* și *a avea*. Sub pecetea acestora vine ființa umană pe lume. Tot ce este dăruit de Dumnezeu, cu viață, are în structura intimă cele două verbe a fi și a avea. Iubind libertatea la fel de mult cât viața, Dumnezeu a mai dăruit cununii creației sale (OMUL) LIBERUL ARBITRU, respectiv, capacitatea de a alege ca ghid suprem, atunci când, părinții nu mai pot gândi și judeca în locul lor. Prin urmare, aceste verbe și doar ele hotărăsc destinul, soarta fiecărei ființe umane. Examenul de maturitate corespunzând bacalaureatului care poate fi luat sau

picat. Prin consecințe, în structurarea destinului, de care ființa umană este singura răspunzătoare, e momentul în care omul, nu doar ia decizii ci, le și asumă. Adică este cel ce gândește singur, e capabil de creație, ca astfel Dumnezeu să și-l asume, întrucât el, omul „cel ce gândește singur”, este capabil de creație.

Revenind la scriitorul Nicolae Rotaru, acesta, când a venit clipa alegerii între cele două verbe „a fi” și „a avea”, a făcut alegerea potrivită, să fii, pe cont propriu, asemenea Demiurgului, în limitele decise de Dumnezeu. Acesta, înzestrându-l cu tot ce era nevoie ca să realizeze, ceea ce i s-a menit, când a fost slobozit pe pământ.

Din acel moment, ceea ce avea să se întâmple, în și cu viața sa, îi este făcut cunoscut printr-un vis premonitor al accidentului, a cărui victimă Nicolae Rotaru avea să fie. Se făcea că se afla la volanul propriei mașini un Renault, pe care-l avea de ceva timp, adică îl cunoștea bine. Era împreună cu dramaturgul, bine cunoscut Paul Everac. Cu dâșii, în mașină, mai era cineva (un tip cu geacă din piele) figură cunoscută. Acesta îl îndemna insistent să treacă printre semibarierile coborâte la trecerea de nivel cu calea ferată București-Constanța.

În fața acestora, pe șoseaua Pipera, în realitate, Nicolae Rotaru, aștepta aproape zilnic, la venirea serii, mergând spre Academia Bravus (Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”), la care, ca profesor predă cursuri la studenții acestei instituții speciale de învățământ superior. Ei bine, acolo aștepta și înjura, după propria-i mărturisire, personajul principal din realitate, același ca și cel din roman. Insistent repetat era și îndemnul bătrânului dramaturg PAUL EVERAC. Cu gândul la, scriitorul spaniol Pedro Calderon și la cartea sa „Viața e un vis”, îl parafrazează, concluzionând: „Moartea e o revelație, căci viața e coșmar”. La câteva zile, după ciudatul vis pe care l-a avut, scriitorul Nicolae Rotaru află de la fiica dramaturgului că, acesta e internat într-un spital, cu probleme grave la pancreas și, astfel s-a dumirit de ce acesta i-a apărut în vis, punându-l pe gânduri. Soția sa, profesoara de limba română, Zoe Rotaru, cuprinsă de îngrijorare, îi dă să citească, un text, al celebrei astrolog Urania, similar, cu cel din zodiacul său din acea zi, care suna astfel: „Nu mai țin la supărare, la conflict și la stres și își pierd echilibrul. Nu își pot ține nervii sub control. Un semnal de alarmă în plus, pentru cei care se află mult

timp la volan.” După câteva zile, venind parcă să confirme cunoscută zicală că „de ce ți-e frică nu scapi”, avertizarea, semnalul de alarmă din textul zodiacului, pe care nu-l putuse ignora, devine realitate, pe care o exprimă în cartea „viu post-mortem”, oglinda nefericitei întâmplări ale cărei urmări, deosebit de grave, le consemnează și care, n-am nici o îndoială, i-au inspirat și titlul acestei cărți eveniment, pe care, încerc, fie și parțial, să o evoc, în toată cruzimea și nuditatea ei, în care am descoperit argumentele perfect motivante pentru a afirma că posedă ca și verbul (a fi), pe care și l-a ales, întru conturarea propriului destin, având cele trei segmente de timp - trecut -a fost – prezent - este și viitor - va fi – care, împreună alcătuiesc întregul TIMP al nemuririi, căruia nu i se poate sustrage. Un rol important, ca să se întrupe și cel de al treilea segment al destinului omului și scriitorului Nicolae Rotaru care ne-a lăsat nouă celor care încă mai suntem, Opera Omnia tot ceea ce a creat în carnea și sângele cuvintelor care sunt așezate sub tăria unui testament de aceeași valoare și trainicie ca al lui Ienăchiță Văcărescu, drept pentru care scriitorul-fenomen Nicolae Rotaru ne avertizează că zestrea pe care ne-o dăruiește nouă și celor ce vor veni după noi este „DE ȚINUT ȘI DE LUAT AMINTE. SUNT DEPENDENT DE CUVINTE”. Nu este deloc ușor să atingi această stare aproape divină, dar trebuie să-ți asumi rețeta cu toate ingredientele sale, pe care generos ne-o oferă CEL CARE A FOST; ESTE ȘI VA FI NICOLAE ROTARU și care sună astfel: „Le trag pe nările de sub pleoape, le simt cum mi se urcă la cap, la rândul lor, se prefac în idei, gânduri, năluciri, adică alte sorginți pentru cuvinte noi, toarse din plaivaz sau țesute cu tastatura”.

Pentru a merge cu generozitatea până la capăt, NICOLAE ROTARU ne lămurește asupra a ceea ce atrage și ne atrage după sine „DEPENDENȚA DE CUVINTE”, oferindu-se ca exemplu: „Unii bolnavi incurabili de maladia scrisului (ca Ștefan Trucală) sunt dispuși să plătească/ necum să primească drepturi de autor pentru apariția unei cărți, lansare (cu alte cheltuieli) invită prieteni, confrăți, critici și care vin, pentru a primi volumul cu autograf și a degusta produsele, mai puțin spirituale din finalul festinului cultural, cu precădere vânătorii de evenimente ai urbei.”

Perioada de după accident, având în vedere că am parcurs cu maximă atenție această carte, m-a condus la concluzia că a fost una de iluminare, dându-mi satisfacții imense.

În încheiere voi cita câteva formulări memorabile, purtând sigiliul iluminării.

O definiție șoc a vieții

„Viața e un fel de cămătărie. Un do ut das? (Dă-mi să-ți dau).”

Autorul explică înțelesul sintagmei „VIU POST-MORTEM”

„Viu post – mortem”, seamănă cu o reînviere, cu un sculat din sicriul care abia începu să fie decupat dintr-un arbore bătrân, întâi cu fierăstrăul minții, apoi cu joagărul ochilor și mai apoi cu gaterul ucigaș.”

Meditație asupra rănilor sufletului

„Mai adânci și mai greu de vindecate sunt rănilor sufletului. Sunt psihice, aproape irecuperabile, ireparabile, iremediabile.”

Nu cred că atunci, când tu, Nicolae Rotaru așterneai cuvinte, albul foii nu devenea umil. Scriai și lua foc sub peniță hârtia. Într-adevăr, nimic mai inutil dar și mai necesar ca poezia, creată de un dependent de cuvinte. Cu fiecare cuvânt, alcătuind și transmițând mesajul unui veac certăreț, care nu te putea smulge din legătura simbiotică, în care erai integrat în vibrația clipelor, ce le simțeai, în acele clipe de timp când susura raza, acea rază de Dumnezeu, nucleul în jurul căruia gravitau inefabilele semne ale viului universal. Ce tulburător sună minunea sub pana lui Eminescu, această axiomă, cu vibrație lirică: „Avem raza, avem clipa care tot mai ține încă. Când s-o stinge, totul piere ca o umbră-n întuneric căci e vis al neființei Universul cel himeric.” Eminescu avertizează, sub semnul unei dureroase urgențe:

„Ar fi păcat să se lepede clipa cea repede ce ni s-a dat.” Conștientizând urgența împlinirii menirii cu care a fost trimis pe pământ, acest semen, necomun prin intensitatea și cuprinderea realității și-a valorificat, cu supra de măsură o maladie sacră – dependența de cuvinte, înălțându-și în durata cliperii acest monument – „Opera Omnia”. Cele 154 de volume – semnul trecerii prin tărâmul vieții terestre, fizice, peste pragul mării treceri prin operă în eternitate, încât, titlul acestei recunoașteri, are acoperire în acea iluminare sacră dăruită de Dumnezeu, să poată trece pragul către Cel care l-a înzestrat atât de total.

Fără îndoială suntem destui care „avem nevoie de rouă în zori sau de dumneata, împărate –

visule / pasăre care zbori / și cu aripile tăiate?!/ El, visul se măsoară doar cu iubire, / cu bătaie de inimă / z bucium de soarte. Fiți siguri că ne va trimite o scrisoare (telegrafiată de primire) / de undeva dintre viață și moarte.”

„Gloria și onoarea – spunea Schopenhauer – sunt gemene. Onoarea are în vedere calități ce se pretind de la toți oamenii; gloria numai însușiri, ce nu se cer de la oricine: fapte strălucite sau opere de valoare. Operele nu atârnă de ocazii, ci de zămislitorii lor. Trecută prin simțurile scriitorului Nicolae Rotaru, *iubirea de Patrie* a ajuns să întruchipeze suprema frumusețe estetică. Să nu uităm ce spunea, cu deplină îndreptățire D'Alambert: „e prea mult pentru un muritor și glorie și tinerete”. Nicolae Rotaru le-a dorit cu nesaț pe amândouă. Grija pe care a avut-o să consemneze, cu fidelitate față de adevăr, faptele celor mulți și neștiuți, spre a nu fi îngropate în uitare, Nicolae Rotaru va fi considerat de viitorime un adevărat bard.

Aproape toate poeziile sale au o extraordinară forță educativă.

Versurile sale originale se disting printr-un lirism purificat, însușire impusă de temperamentul său ardent de personalitate accentuată ale cărei trăiri sunt însoțite de imense combustii interioare.

În pieptul său palpită o inimă -plină de coarde, o subtilitate ce atinge treapta abstracțiunilor, pasiunea unui suflet înflăcărat după frumusețile gândirii și graiului românesc în puternicul cult al iubirii de Patrie.

Într-o discuție, ca de la prieten la prieten, Nicolae Rotaru mi s-a confesat astfel: „E așa de greu să pronunți cuvântul „*Patrie*” și să nu-ți simți sufletul cald și inima înduioșată. Să te gândești la moșia în care se odihnește praful oaselor strămoșilor tăi, la ogorul ce hrănește cu sevă puternică și spornică poporul din care faci parte – și să nu te simți înfiorat de grija răspunderii ce o ai pentru viitorul lor – înseamnă să nu fii al nimănui și să nu meriți numele de om.

O altă trăsătură definitivă, pentru omul, scriitorul și prietenul Nicolae Rotaru este fidelitatea, concepția pe care o are despre aceasta și care-mi lămurește preocuparea deosebită pe care o are soția sa, profesoara de limba română, Zoe Rotaru de a-i întreține prezența printre noi în inedita ipostază de „*viu post-mortem*”, căreia s-a dedicat. Această carte, alături de volumul „*Satul de sub sat*”, sunt emblematice pentru a argumenta epitelele de fenomen și scriitor total cu care este gratulat de

colegi scriitori și critici literari de înaltă probitate profesională.

Dar să consemnăm un fragment dintr-un articol din 1942, reprodus în Opere IX în care Tudor Vianu face elogiul fidelității, de parcă l-ar fi avut model pe Nicolae Rotaru, potrivit-i-se mănușă:

„Orice fidelitate este în esența ei, o legătură a omului cu sine însuși. Prin valoarea străină, sufletul credincios se înapoiază în interiorul lui și pecetluiește un pact cu sine. Fidelitatea este una din formele unității morale a persoanei și a respectului pe care omul și le dăruiește, după cum lipsa de credință și amneziile inimii sunt o dovadă a dispersiunii lăuntrice și a slabei stime pe care cineva o concepe despre propria persoană. Moderându-se în elanurile lui exterioare, entuziasmul se interiorizează în fidelitate și întărește consistența internă a omului. Cine rupe pactul fidelității o face nu numai că nu mai regăsește sensurile revelației de o clipă, dar și pentru că nu se mai află nici pe, sine însuși în capacitatea lui de a iubi, de a sluji și de a se devota. Nu este oare o cumplită umilință, în mărturisirea instabilității persoanei noastre prin partea ei cea mai bună?

Nu este, dimpotrivă, justă și binefăcătoare mândria omului organizat puternic în jurul momentelor lui mai substanțiale, mai bogate în conținuturi și elanuri morale? Fidelitatea este o formă a onoarei.”

Sunt fideli oamenii siguri de ei, puternici, cu o bună alcătuire lăuntrică. Datorită acestei structuri lăuntrice, Nicolae Rotaru cel dependent de cuvinte este un mare poet care se juca mereu cu sunetele ca să nu moară de disperare. Cu puțină vreme înaintea sfârșitului nedrept de timpuriu, poetul nostru trăia sentimentul unei acute crize de timp. Simțea cu durere că nu va duce la capăt numeroasele proiecte pe care și le făcuse iar faptul acesta părea de nesuportat. Era într-o perpetuă agitație. Îți lăsa impresia că fuge de ceva sau după cineva, că trebuia să ajungă, neapărat, undeva și că era mereu în întârziere. E un fapt pe care l-a și mărturisit într-o anume împrejurare, rămasă din păcate neconsemnată. Poezia constituie pentru dânsul un act fundamental. Credea cu tot sufletul că poezia purifică și izbăvește sufletul. Omul este efemer, arta este eternă și de la un punct, arta își naște creatorul. Imaginativ din naștere, cu har de la Dumnezeu, Nicolae Rotaru a reușit să facă, în scrierile sale din viață un spectacol chiar și din situațiile limită. Destule argumente, ca să credem că Nicolae Rotaru a fost, este și va fi.

Prof. GEO CĂLUGĂRU

OMUL ȘI ARTISTUL NICOLAE ROTARU

Este o onoare să vorbesc la Salonul de Carte Juridică, Polițistă și Civică – Ediția 26, la invitația scriitoarei Geni Duță și Editurii Fast Editing, despre cel care astăzi este o stea, **Dl. General Bg. (rt), Prof. Univ. Dr. Nicolae Rotaru**, „un autor prolific și original, curajos și ludic, talentat și onest“, așa cum l-a caracterizat Dl. Corneliu Leu, în anul 2003 dar și un „talent remarcabil, un neastâmpăr creator, o voce inconfundabilă a breslei scriitorilor“, așa cum l-a descris Dl. Dimitriu Titus Popa, în anul 2007.

Dacă spun Nicolae Rotaru, spun peste șapte decenii de viață, cinci decenii de scrieri și peste 150 de cărți, dintre care peste 100 sunt de beletristică. Este parcursul scriitorului, printre slove scrise cu măiestrie, printre romane, nuvele, povestiri, poeme, aforisme, epigrame, tablete, pamflete, schițe, portrete, interviuri, memorialistică, eseuri, rebusuri, reportaje, cronici, epică de călătorie și critică literară, „un personaj paradoxal“, așa cum însuși autorul se caracterizează, ticluind ingenios creații literare, vorbe de duh într-un stil admirabil, un autor original care creează o lume adevărată, pentru că scrierile domniei sale sunt „Risipă de vis și har“, așa cum autorul declara.

Este omul despre care s-a scris mult și se va mai scrie, fiind un reprezentant marcant al literaturii române, unul dintre cei mai însemnați scriitori români cu care am avut șansa și norocul să fim contemporani. A colaborat cu numeroși scriitori și critici literari, printre care se numără Eugen Simion, Fănuș Neagu, Constantin Bălăceanu-Stolnici, Radu Cârnelci, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ștefan Cazimir, Horia Gârbea, Ștefan Mitroi, Gheorghe Tomozei, Ion Brad, George Șovu, George Stanca, Paul Everac, Dinu Săraru, George Țârnea și mulți alții. A scrie despre scriitorul Nicolae Rotaru, eu, un om mic, care scrie doar din pasiune, este o mare onoare, dar este o onoare și să-i fiu cititor. Cititul operelor Dl. Nicolae Rotaru, este o experiență privilegiată, care ne deșteaptă mintea cu cugetări și „temere“, fiecare scriere citită fiind o fărâmă din Marele Univers al autorului.

Nu sunt un cronicar, dar pot să afirm că trebuie citite toate cărțile autorului pentru a putea trece prin marea cultură a Dl. Nicolae Rotaru, pentru a putea prinde dansul nesfârșit al cuvintelor și gândurilor înțelepte, pentru a descoperi limpezimea minții și a sufletului său.

Aș îndrăzni să spun că omul Nicolae Rotaru a fost un artist pe scena literaturii contemporane, care de-a lungul carierei sale nu a avut voie să fie un om obișnuit, deoarece fiecare carte a sa a fost o expoziție de idei personale, de gânduri și emoții, critică, ironie, seriozitate sau opinii, care te provoacă să gândești și îți deschid calea spre experiențe sufletești unice.

Artist l-a considerat și Fănuș Neagu care declara că „Este aproape incredibil cum reușește să-și drămuiească timpul și să prefacă neodihna în cuvinte acest om, (...). Fie înlănțuite în metafore, stihuri și poeme, fie zidite în clădiri epice care mai de care mai răsucite, mai zdravăne, fie turnate în tablete ce amintesc de turbulența argheziană, fie rânduite în cronici, epigrame, aforisme, enigme, scenete etc. cuvintele lui par născocite de mâna unui artist.“

Nicolae Rotaru este astăzi mai mult decât un scriitor și un artist. Este un simbol, comparabil cu marile personalități culturale, un nume de referință în lumea scrisului, cu o viață de creație, care va emana pentru eternitate ecouri cu parfum rotarian.

„Vă cer prea mult?“ ne întreba Nicolae Rotaru. „Nu probabil, ci sigur acești înaintași sunt „vinoaviți“ că mi-au lăsat moștenire neînfricarea și tenacitatea, iubirea de meleag și credința în puterea cauzei, iubirea de oameni și speranța în triumful vieții împotriva morții.“

Așadar, vă propun să fiți martorii ofensivei epice pe frontul cuvintelor, cu bătălii care, prin lectură, devin câștig spre folosul comun.”

Ne înclinăm cu recunoștință omului și creatorului Nicolae Rotaru, pentru o viață de creație, „un adevărat oștean și patriot, dar și analist social de anvergură, un condeier original, neobosit și talentat, atât ca poet, cât și ca prozator sau ziarist.“, așa cum l-a caracterizat Octavian Goga, în anul 1995.

Prof. drd. Maria Petrescu

Posibilă vorbire la pomenirea de 7 luni a unui scriitor plurivalent (proză, poezie, teatru, eseistică, jurnalistică, lucrări pedagogice...) - Generalul **NICOLAE ROTARU**, 28.03.1950, Glimbocata/Argeș – 30.03.2024, București.

(**O decriptare de nume**, la 74 de ani +7 luni; un discurs de 5 minute.)

Nicolae de la Nike=Victorie. Este o victorie asupra timpului și tuturor obstacolelor vieții a tipării

150 de cărți și a scrie mai multe, inclusiv articole în reviste, cuvântări, note de curs ...

Rotaru – RO de la România, Român cu dragoste de România și de românime.

TARU= tare, hotărât, puternic, dârz.

URAT=dăruit, merit, ursit pentru lucrări bune, împlinite, fără asperități, fără minciuni, fără ascunzișuri, simple în aspectul lor .

Rotar= om care face roate, lucruri rotunde care merg, care ajută mersul a merge mai ușor și mai repede.

Toată viața sa a lucrat pentru și într-un rotunjime, într-un perfecțiune, într-un mers bun, mai ușor, mai repede, mai bine.

ROATĂ -ROTAR, obiectul muncii rotarului, om priceput, dăruit cu foc, pricepere, har pentru tot ceea ce face.

AR- foc în limba sfântă, sanscrită. De aici: armă, armurier, arcaș, arhitect, artist, arcan (secret, mister// armă veche/ laț), argint/ argintar, artilerie... plugar, tâmplar, rotar, sobar, pietrar, fierar, pădurar, abecedar, școlar, bibliotecar, universitar...

Florin GRIGORIU

Im memoriam: Constantin BRÂNCUȘI - „părintele sculpturii moderne”

Au trecut **68 de ani** de la trecerea în eternitate a **genialului artist Constantin Brâncuși** și poporul român, întreaga lume îi aduce omagiul binemeritat și vie recunoștință.

Constantin Brâncuși – unul dintre cei mai mari sculptori ai lumii, denumit de americani „părintele sculpturii moderne”, este sărbătorit în lumea întreagă, iar ziua sa de naștere este înscrisă în calendarul cultural universal. **Constantin Brâncuși, spun specialiștii, a fost cel mai important sculptor al secolului al XX-lea, un creator artistic genial.** În țară și în străinătate, s-a scris mult despre viața și opera sa, s-au făcut filme documentare, printre care

și filmul românesc „**Brâncuși din eternitate**”, regizat de Adrian Popovici.

Am vizitat, cu mare bucurie și admirație, de mai multe ori Ansamblul Sculptural Brâncuși din municipiul Târgu Jiu și Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” de la Hobița, com. Peștișani, județul Gorj, edificându-mă și mai bine asupra vieții și operei marelui sculptor român.

Constantin Brâncuși s-a născut pe 19 februarie 1876, în pitorescul sat Hobița, fiind al șaselea copil al soților Maria și Radu Nicolae Brâncuși. A început să învețe la școlile din Peștișani și Brădiceni, dar, în urma greutăților trăite în prima parte a copilăriei, a luat drumul pribegiei, la nouă ani, ajungând să lucreze la: Târgu Jiu (vopsitorie), Slatina (băcănie) și Craiova (cârciumă). El a fost un autentic autodidact. La Craiova a fost remarcat pentru construirea unei viori, apoi înscris la Școala de Arte și Meserii din oraș în anul 1894. Apoi a fost admis la Școala de Arte Frumoase din București, absolvită în anul 1903. Încă din anul 1898, primul an de studenție a realizat Bustul lui Aulus Vitellius, cel proclamat împărat roman de legiunile din Germania (aprilie–decembrie 69 d.Hr.). La solicitarea fostului său profesor Dimitrie Gerota, Brâncuși a făcut, din bronz (în 1903), Bustul lui Carol Davila (general medic, de origine franceză, cel care a organizat serviciul sanitar militar și ocrotirea sănătății publice și, împreună cu medicul Nicolae Kretzulescu, a pus bazele învățământului medical în România. La recepția lucrării, membrii comisiei au avut opinii contrarii despre forma acesteia, Brâncuși s-a supărat și a părăsit sala fără a-și primi onorariul (?!). Atunci s-a hotărât să plece la Paris, pentru a-l cunoaște pe Auguste Rodin – figură remarcabilă a sculpturii europene din secolul al XIX-lea, întrucât îl prețuia pentru stilul său artistic.

Trecând prin: Ungaria, Austria, Germania, Elveția și Franța, ajunge la Paris, mai mult pe jos. În anul 1905 este admis la Școala Națională Superioară de Arte Frumoase, lucrând în atelierul artistului Marius Jean Antonin Mercié – sculptor și pictor, deopotrivă. Prin verticalitatea și caracterul cunoscute și recunoscute, a refuzat să-și continue lucrul în atelierul faimosului Auguste Rodin, susținând, sus și tare, că: „**La umbra marilor copaci nu crește nimic**”. Ca atare, și-a făcut mulți prieteni și, în 1907, a închiriat un atelier în strada Montparnasse nr.54, care-i va deveni „casă și Masă”. **De-a lungul timpului, Brâncuși a avut expoziții personale și colective în:**

Franța, România, Statele Unite ale Americii, Elveția, Olanda și Anglia.

În Muzeul Național de Artă Modernă din Paris se găsesc multe lucrări de-ale sale, fiind acceptate de statul francez, în urma refuzului guvernului comunist al României de a le primi moștenire, prin testament, **după moartea sa, la 16 martie 1957**. De asemenea, atelierul său a intrat în patrimoniul Franței.

A fost un ilustru artist, valorificându-și talentul de necontestat în crearea unor simboluri definitorii pentru cultura și arta românească. A avut o viziune modernă în opera sa, bazată pe un echilibru între forma și fondul unor imagini simbolice, cu o bună împletire a simplității cu rafinamentul artistic.

Adesea spunea, printre altele:

„Eu am vrut să înalț totul dincolo de pământ. Eu am făcut piatra să cânte pentru omenire. Sculpturile mele sunt chiar și pentru orbi. Ceea ce vă dăruiesc este bucurie curată. [...]

Sculptura rămâne o expresie a acțiunii naturii. O sculptură nu se sfârșește niciodată în postamentul său, ci se continuă în cer, în pedestal și în pământ. [...] Sunt imbecili care spun despre lucrările mele că ar fi abstracte; ceea ce ei numesc abstract este cel mai pur realism, deoarece realitatea nu este reprezentată de forma exterioară, ci de ideea din spatele ei, de esența lucrurilor”.

Când spui Coloana infinitului (Coloana fără sfârșit), spui Constantin Brâncuși, la fel cum l-ai defini și prin alte lucrări (din peste 250), precum: Domnișoara Pogany, Poarta sărutului, Masa tăcerii, Pasărea măiastră, Sărutul, Pasărea în văzduh, Muza adormită, Cumințenia pământului, Rugăciunea, Față de copil, Prometeu, Pinguini, Primul țipăt, Cariatida, Himera, Începutul lumii, Negresa blondă, Foca, Țestoasa zburătoare etc.

De fapt, Henry Moore (renumit sculptor britanic, 1898-1986) spunea: „Brâncuși a fost acela care a dat epocii noastre conștiința formei pure”. Brâncuși a fost, mereu, năpădit de „dorul” de meleagurile natale, de cei dragi lui, de România. În ziarul „Gândirea”, în anul 1944 îi reproducea cuvintele:

„Patria mea este pământul care se-nvârtește, briza vântului, norii care trec”. A fost ales membru post-mortem al Academiei Române (1990), iar chipul lui și câteva lucrări de-ale sale există pe bancnote (1991 și 1992) și pe monede comemorative de aur (2001), emise de Banca Națională a României. De asemenea, Banca Națională a Republicii Moldova a pus în circulație o monedă comemorativă de argint (2001). Coloana Infinitului se află pe Stema municipiului Târgu Jiu, iar mai multe unități de învățământ și străzi din țară îi poartă numele. Pentru mine și cred pentru toți românii Brâncuși rămâne, în sufletul nostru, pasărea măiastră a Infinitului românesc!

Im Memoriam: Naarghita, „regina muzicii indiene”

(14.01.1939-26.02.2013)

Maria Amarghioalei născută la 14 ianuarie 1939 în comuna **Pufești**, sat Domnești, județul Vrancea, **artista denumită „Cenușăreasa din Vrancea”**, legendă a muzicii indiene, foarte bine cunoscută prin numele de scenă **Naarghita** (scris și Narghita), a fost o cântăreață, o veritabilă artistă și vedetă internațională. Pseudonimul ales de cântăreață este un joc de cuvinte, semnificând în limba hindi fie „cântul spiritului etern”, fie „cântecul tulpinii de lotus”; muzicologul George Sbârcea l-a tradus drept „cântec pentru cei luminați”. Întrebând-o de proveniența numelui ei, muzicianul Romeo Vanica (membru în anii 1960 al formației rock Mondial) a primit un răspuns glumeț: „Există Harghita, există Marghita, m-am gândit să existe și Narghita. Când Maria avea trei ani, părinții ei s-au despărțit; mama, pe nume Aneta, s-a stabilit la București, iar fratele a rămas cu tata la țară. Fata a fost crescută de bunicii materni până la vârsta de nouă ani, când s-a mutat în capitală alături de mama ei. Vreme de patru ani, tânăra a făcut studii de coregrafie la Palatul Pionierilor din București (actualul Palat al Copiilor).

În 1956 a intrat în corpul de balet al teatrului de revistă „Constantin Tănase”, ca figurantă. În paralel, a luat lecții de canto clasic.

La numai o lună de la angajarea în teatrul „Constantin Tănase”, a văzut pelicula indiană Vagabondul (1951), în regia lui Raj Kapoor; a fost foarte impresionată de film și a început să manifeste interes față de muzica și dansurile indiene. Hotărându-se să învețe cântecele de pe coloana sonoră a filmului, l-a urmărit de cincizeci de ori, după care a înregistrat muzica filmului cu un magnetofon adus cu sine în sala de proiecție. A studiat piesele muzicale cu atenție, învățând pronunția cuvintelor indiene după ureche. În 1957, ea a debutat ca solistă în revista „O seară la estradă”, regizată de Nicolae Dinescu; aici a interpretat aria „Ciand” (limba română „Luna”) din banda filmului Vagabondul. Publicul a primit numărul cântăreței cu entuziasm. Iubitoare a muzicii și a coregrafiilor din filmele indiene, interpreta s-a specializat pe acest repertoriu și a atins performanțe remarcabile, cunoscute și apreciate atât în patria ei, cât și în lume. Ulterior ea a învățat limba hindi prin corespondență și a început să dea concerte secundată de Orchestra de estradă a Radioteleviziunii, dirijor Sile Dinicu.

Faima ei a ajuns repede și peste hotare. A fost invitată specială în India, unde calitățile i-au fost recunoscute de public. „Eu am reușit! Am ajuns la New Delhi, la invitația doamnei **Indira Gandhi**, care a fost uimită și încântată de interpretarea mea, după un eveniment comentat mult în India: călătoria Beatles-ilor în Țara Gangelui, pentru meditație și inspirație din cultura milenară indiană. Am citit în ziarele locale că multor indieni nu le-a plăcut interpretarea lor la sitar în cântecele indiene, socotind-o „fadă”. Din fericire, eu am avut o primire prietenoasă din partea ziariștilor și a publicului indian. Poate pentru că am fost mai fidelă specificului lor național multiseclar. Nu știu dacă e o performanță laudativă sau nu. Le-am respectat doar tradițiile și, dacă s-a putut, să fiu și originală într-un anumit fel, și performantă... Oricum, m-a bucurat că indienii considerau că le „reprezintă muzica” mai bine decât unele cântărețe de-ale lor. Asta mi-a conferit o anumită „unicitate”. Asta mi-a adus și un contract la Carnegie Hall”, mărturisește Naarghita în interviul pentru jurnalul.ro.

Artista a început să se documenteze în privința culturii indiene. A învățat timp de patru ani limba hindi prin corespondență cu Centrul Hindi, cu sprijinul unui profesor din Universitatea București;

acesta i-a procurat un sari (piesă de îmbrăcăminte specifică pentru indiene), înregistrări și partituri cu muzică ușoară și de film din India.

Primul disc Electrecord al Naarghitei a fost bine primit de public. După nouă ani de așteptare, interpretei i s-a înmănat atestatul Oficiului de Spectacole și Turnee Artistice, care îi dădea posibilitatea de a susține recitaluri și spectacole pe scenele din țară; cel care și-a dat acceptul în acest sens a fost baritonul Nicolae Herlea. În toamna lui 1967, prim-ministrul Indiei, Indira Gandhi, a vizitat România și a avut ocazia să o vadă pe Naarghita în spectacol. Foarte plăcut impresionată, ea a cerut să o cunoască pe tânăra cântăreață și dansatoare. Într-un dialog la care a participat și prim-ministrul român Ion Gheorghe Maurer, Indira Gandhi a invitat-o pe Naarghita să viziteze India, iar acesta a răspuns aprobator. Nouă luni mai târziu (la scurt timp după asasinarea politicianului american Robert F. Kennedy, eveniment cu un impact puternic în toată lumea), Naarghita a fost primită călduros în New Delhi în ciuda doliului și a rămas acolo timp de jumătate de an, vizita fiindu-i sponsorizată de guvernul indian. Cu această ocazie, Naarghita făcând cunoștință cu idolul ei, actorul și regizorul Raj Kapoor, iar cei doi au devenit prieteni apropiați. Nu a fost căsătorită. A jucat rolul principal în filmul „Cea mai mare fericire” și purta cu ea un pumn de pământ românesc și stegulețul țării. A fost premiată de Indira Gandhi cu cea mai înaltă distincție „**Carpetul roșu**”, cu cele mai mari onoruri.

Artista a murit singură în garsoniera unde locuia cu chirie în București, la data de 26.02.2013. A fost înmormântată în cimitirul Bellu.

A fost unică, avea glas de aur, strălucea prin frumusețe, grație, talent și voce dumnezeiască. A cântat în toată lumea, peste 15.000 de concerte, fiind considerate „un unic fenomen muzical”, „prima străină (de India) care a făcut dovada unui extraordinar talent în interpretarea cântecelor indiene”. (**Ionel MARIN**)

Poezia pe cărări de timp
Mihai EMINESCU
(15.01.1850-15.06.1889)

Atât de fragedă...

Atât de fragedă, te-asameni
 Cu floarea albă de cireș,
 Și ca un înger dintre oameni
 În calea vieții mele ieși.

Abia atingi covorul moale,
 Mătasa sună sub picior,
 Și de la creștet pân-în poale
 Plutești ca visul de ușor.

Din încrețirea lungii rochii
 Răsai ca marmura în loc -
 S-atârnă sufletu-mi de ochii
 Cei plini de lacrimi și noroc.

O, vis ferice de iubire,
 Mireasă blândă din povești,
 Nu mai zâmbi! A ta zâmbire
 Mi-arată cât de dulce ești,

Cât poți cu-a farmecului noapte
 Să-ntuneci ochii mei pe veci,
 Cu-a gurii tale calde șoapte,
 Cu-mbrățișări de brațe reci.

Deodată trece-o cugetare,
 Un vâl pe ochii tăi fierbinți:
 E-ntunecoasa renunțare,
 E umbra dulcilor dorinți.

Te duci, ș-am înțeles prea bine
 Să nu mă țin de pasul tău,
 Pierdută vecinic pentru mine,
 Mireasa sufletului meu!

Că te-am zărit e a mea vină
 Și vecinic n-o să mi-o mai iert,
 Spăși-voi visul de lumină
 Tinzându-mi dreapta în deșert.

Ș-o să-mi răsai ca o icoană
 A pururi verginei Marii,
 Pe fruntea ta purtând coroană -
 Unde te duci? Când o să vii?

Criticilor mei

Multe flori sunt, dar puține
 Rod în lume o să poarte,
 Toate bat la poarta vieții,
 Dar se scutur multe moarte.

E ușor a scrie versuri
 Când nimic nu ai a spune,
 Înșirând cuvinte goale
 Ce din coadă au să sune.

Dar când inima-ți frământă
 Doruri vii și patimi multe,
 Ș-a lor glasuri a ta minte
 Stă pe toate să le-asculte,

Ca și flori în poarta vieții
 Bat la porțile gândirii,
 Toate cer intrare-n lume,
 Cer veștmintele vorbirii.

Pentru-a tale proprii patimi,
 Pentru propria-ți viață,
 Unde ai judecătorii,
 Ne'ndurații ochi de gheață?

Ah! atuncea ți se pare
 Că pe cap îți cade cerul:
 Unde vei găsi cuvântul
 Ce exprimă adevărul?

Critici voi, cu flori deșerte,
 Care roade n-ați adus -
 E ușor a scrie versuri
 Când nimic nu ai de spus.

Cu mâine zilele-ți adaogi...

Cu mâine zilele-ți adaogi,
 Cu ieri viața ta o scazi
 Și ai cu toate astea-n față
 De-a pururi ziua cea de azi.

Când unul trece, altul vine
 În astă lume a-l urma,
 Precum când soarele apune
 El și răsare undeva.

Se pare cum că alte valuri
Cobor mereu pe-același vad,
Se pare cum că-i altă toamnă,
Ci-n veci aceleași frunze cad.

Naintea nopții noastre umblă
Crăiasa dulcii dimineți;
Chiar moartea însăși e-o părere
Și un vistiernic de vieți.

Din orice clipă trecătoare
Ăst adevăr îl înțeleg,
Că sprijină vecia-ntreagă
Și-nvârte universu-ntreg.

De-aceea zboare anu-acesta
Și se cufunde în trecut,
Tu ai ș-acum comoara-ntreagă
Ce-n suflet pururi ai avut.

Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi,
Având cu toate astea-n față
De-a purure ziua de azi.

Priveliștile sclipitoare,
Ce-n repezi șiruri se diștern,
Repaosă nestrămutate
Sub raza gândului etern.

De-or trece anii...

De-or trece anii cum trecură,
Ea tot mai mult îmi va plăcă,
Pentru că-n toat-a ei făptură
E-un "nu știu cum" ș-un "nu știu ce".

M-a fermecat cu vro scânteie
Din clipa-n care ne văzum?
Deși nu e decât femeie,
E totuși altfel, "nu știu cum".

De-aceea una-mi este mie
De ar vorbi, de ar tăcă:
Dac-al ei glas e armonie,
E și-n tăcere-i "nu știu ce".

Astfel robit de-aceeași jale
Petrec mereu același drum...
În taina farmecelor sale
E-un "nu știu ce" ș-un "nu știu cum".

Nicolae ROTARU
(28.03.1950-30.03.2024)

La nașterea domnului Eminescu

Bătrâne, cel mai tânăr înger bard,
Răpus de arderi, visuri și hazard,
Tu cel dintâi, Mai Marele Mihai,
Sfinte-al rostirii noastre, cum mai stai?

Sositul tău pe lume din ghenar,
Izvor adânc de verb acerb și har,
Ne face să sorbim din cărți cultură
Ca-mpărtășania dintr-o prescură.

Tu, nesfârșire-a binelui din noi,
Te preamărim la ceas de iarnă-n toi,
Și cu-ale tale stihuri glăsuim,
Când te cântăm, citim și te iubim.

Sub fruntea unde-au clocotit idei,
A tot erupt, arzându-i pe mișei,
Vulcan nestins al unei firi de jar,
Râuri de foc, dar ape de cleștar,

Cu lini trohei și iambii răscolitori,
Spre sumedenia de-admiratori,
Au curs și stins nesaț și apetit,
Iar ei te sorb din ochi neconțenit.

Inima ta ca teiul din Copou
Ne-ndeamnă-n lupte, bravule Erou,
Să stihul tău ceresc, textu-ndrăzneț,
Să constatăm că încă nu ai preț.

Ești unic, cel dintâi și nepereche,
Eu, calfa ta, o spun cu vorba veche,
Tu, etern geniu-al tipului etern,
Mă lasă să te-admir cu duh fratern.

Să-ți scriu sfios această poezie,
Spunând că asta ți-o doresc eu ție,
Și-n care să-ți prezint înalt onor,
C-atât mai am, ca tine, un singur dor.

Cartea lacrimilor

Deschid copertele de lacrimi
ale ochilor și-mi citesc drepturile,
m-am condamnat la singurătate,
dar toate adăposturile și grotle
sunt ocupate de umbre negre
cu barbă, astfel că merg,
cu neputințele și roind pe drumuri
necroite, ascunse-n liniște verde,
rămuroasă, rece și umedă,
ca-ntru-un basm care, și el,
refuză să-și lase personajele
să-mi vină în ajutor,
mai răsfoiesc un timp filele
dinapoia pleoapelor și las
să se-nchidă cartea vieții,
unde va în măruntaiele muntelui,
la capătul tunelului căruia
m-am simțit chemat să sting luminița...

Sunt un număr

Eu nu sunt eu, ci Pitagora,
Eu nici acel Grec nu sunt,
Ci un număr, cum zicea el
Sau un șir de numere până
La norocosul treisprezece,
Cum știți că mă laud mereu
C-atâtea litere alcătuiesc
Numele meu și-al cărților
De care m-am învrednicit,
Eu sunt triumphi, o treime,
O figură geometrică rigidă,
Ale cărui pătrate ale celor
Două însumate sunt egale
Cu pătratul ipotenuzei,
Sunt trinitatea sfințeniei
Partea muritoare, dar vie
Din Tatăl, Fiul și Duhul,
Un număr mereu sacru
Dintr-un șir deținut acolo
de Sfânta Treime eternă...

Către creator

Am înțeles că-mi dai, Doamne, dispensă,
Că-mi prelungești parcursul, Tu știi cât;
Iau acest fapt ca pe o recompensă,
Plus că nu jinduiesc mai mult de-atât.

Zic și susțin ca bun cunoscător,
Al celui care sunt, un rob supus
Al Arhitectului suprem, sfânt Creator,
Știut, dar nevăzut, zis Cel de Sus.

De aceea-L rog, ca Tatăl-al meu din cer,
Să nu mă uite în porniri incerte,
Când mai păcătuiesc, lipsit de fler,
Să mă ignore, dar să mă și ierte!

Pleacă Moșul

A plecat cum a venit,
Pe tărâmul înnegrit,
Moș Crăciun, cu reni cu tot,
Fiindcă n-a căzut omăt.

Și s-a dus lăsând doar sacul,
Obosit, singur, săracul,
Pornind dis de dimineață
Spre Laponia de gheață.

A plecat, mai trece-un an,
Via bunul Sfânt Ștefan
Și ne lasă mai bătrâni,
Dar mai veseli și mai buni.

Ura, aho, la mulți ani,
Buni creștini, iubirii fani,
Anul nou s-aducă pace
Pe-ale noastre plaiuri dace.

Notă: Poezii din volumul „Lebăda de ceară”
(Lampa cu carbid). Ultima faptă lirică, Editura Fast
Editing, 2024

Va urma

Gheorghe VĂDUVA

Gl. Bg. (r) dr. Gheorghe VĂDUVA

CASA DE ACASĂ

Când, prin nori grei, se prăbușește-o țară,
Iar junii ei se simt pe dinafară,
Bătrânii sunt pe viață o povară
Și steaua ei o vorbă de ocară...

*

O țară nu-i un spațiu oarecare,
C-un gard înalt pe care scrie „Țară”,
Spre-a rupe ce-i al ei de ce-i afară,
Durată-n timp și strânsă în hotare.
O țară nu-i o oază protejată,
Ci un soldat aflat în apărare,
Supus la o eternă confruntare
Prin lumea de nelume sufocată.

O junglă de conflicte-nvolburată,
Avidă de măririi și de avere
Și-mbolnăvită groaznic de Putere
Ca timpul nemuririi de durată.

Așa arată, astăzi, lumea noastră,
Brăzdată de rețele infinite
Și prinsă în războaie nesfârșite
Ca steaua nopții-n zarea ei albastră.

Dar steaua noastră nu-i o stea polară,
Reper pe cerul nopților senine,
Nici un tărâm ce-a evadat din sine
Ca un vulcan ce merită să piară.

N-avem o stea, pe cer nu mai sunt stele,
Le-a-nchis lumina-n vile somptuoase,
Iar țara s-a pierdut în mințile soioase,
Ce caută doar bine pentru ele.

Dar țara nu-i un fagure de miere,

Cu trântori care spun că sunt albine,
Cu hoți ce se-nmulțesc fără rușine
Cu inși ce-și vând onoarea pe putere.

O țară este locu-n care omul
Se simte Om de drept, la el acasă,
O țară este singura lui casă,
Livada-n care crește liber pomul.

O țară-ar trebui în noi să fie,
Un colțișor de rai și o cetate,
Dar și un spațiu plin de libertate
În care omul liber să se știe.

...Dar țara noastră-i nor în vântul vremii,
Și nimeni n-are chef s-o protejeze,
Iar omul e-ndemnat să emigreze,
Un fulg ce evadează-n miezul iernii.

Dar țara-i și corabie pe valuri,
Și-atunci când guvernarea nu e bună
Se poate scufunda, într-o furtună,
Pe-oceanul fără drumuri, fără maluri.

O țară este-o zonă de putere
Mai mică sau mai mare, cum se poate,
O țară este miezul de cetate,
Un vis profund care în zori nu piere.

Căci țara este singura putere
Din care cetățeanul se nutrește
Și omul încă liber mai trăiește
Ca bradul în păduri de conifere.

O țară este haina călduroasă,
Ce te ferește când te bate vântul,
E limba care mângâie cuvântul,
O țară este casa de acasă.

O țară, pentru om, e-o vorbă sfântă
Așa a fost și tot așa mai este,
Deși, spun unii, asta-i doar poveste
Pe care numai proștii-o mai cuvântă.

Azi, omul lumii nu mai vrea o țară
Se duce unde e plătit mai bine,
O marfă ce se vinde pentru sine,
Căci omu-și duce marea lui povară.

Se vând copiii, savanți, cartofi și miere,
Comerț cu oameni care nu-s bolnavi

Și care sunt doar noii lumii sclavi,
Căci omul pentru lume-i, azi, durere...

Raportul între state-i o avere,
Se cumpără, la târg, inteligențe,
Se caută savanți și competențe,
Câștigă doar acel ce-i în putere.

Mai dai un pol, mai cumperi o valoare,
Un om sau un plaivaz, un semn de carte
Și mergi în bătălie mai departe,
Când ai putere, ești și nor și soare...

Puterea-i un principiu inter-nații...
Ești fericit, atunci când ai de toate,
Când poți să dai din vorbe și din coate,
Când ești, în top, cu mult mai sus ca alții!...

Puterea-înseamnă-n lume foarte multe,
Avere, bani, castele, viitură,
Și vocea care vine din cultură,
Pe care poate gândul s-o asculte.

O țară este-o lume milenară,
Trecută prin furtuni și prin dezastre,
Și-înnobilată-n sufletele noastre,
C-un nume scump și dreptul sfânt de Țară...

...Sunt însă inși ce cred c-ar fi mai bine
Să renunțăm la dreptul la o Țară
Și să ieșim din granițe afară
Ca trenul care sare de pe șine...

Pentru tembeli, o țară-i o-închisoare,
Ei nu sunt nici soldați, nici responsabili,
Ci doar un soi ingrat de mizerabili
Ce cred că țara-i doar o impostoare...

...Când cei care trudes pe-aceeași glie,
Își uită graiul și învață altul,
Și când țaranu-și vinde-n hăuri satul
Atunci și dragostea de țară se prescrie.

Când neamul tău de-acas' nu te mai doare
Și vrei să fii plecat pe veci în lume,
Când nimeni despre țară nu-ți mai spune
Și vrei să ai un nou locșor sub soare,

Când crezi că lumea mare te primește
Cu flori de colț, cu lauri, cu iubire,
Și-ți cauți un alt loc de mântuire,

Sau doar un colț de nor ce te umbrește

Și pleci departe, alungat de-acasă,
De griji și de nevoi, sau de guverne,
Devii o marfă-n piețele externe
Și de ai tăi, de-acasă, nu-ți mai pasă.

Sau când guvernul țării te alungă
Și-ți spune să te duci în patru-vânturi,
Să-ți cauți altă țară și-alte gânduri,
În care nici un dor să nu te-ajungă,

Când cei ce te conduc au vândut totul
Pe bani de buzunar sau pe avere,
Pe flori de soc uscat sau pe putere
Și ți-au furat c-un kil de sare votul,

Când tu ești iarăși sclav și țara e datoare
La sfinți, la bănci, la porți financiare
Și tu trăiești din datorii bancare
Ca omul care n-are loc sub soare,

Când medicii români se duc afară
Că-n țară sunt bolnavi fără spitale,
Și unde și salariu-i mult mai mare,
Ce sens mai are să rămâi în țară?

Profesori care-și caută-o clasă,
Manageri care n-au ce să conducă,
Copii ce cresc doar c-un blestem de ducă,
Și nu mai știu de casa de acasă,

Cei ce rămân aici doar să voteze
Pe cei ce-au pus o țară la vânzare,
Să-și umple din dezastre buzunare
N-au nici curaj din iad să emigreze.

Și tac ca cimitirul pe morminte,
Ca turma fără oi, ca satul fără câini,
Ca sclavii puși în lanțuri de stăpâni,
Ca limba fără vorbe și cuvinte.

E mult prea vag cuvântul libertate,
Când libertatea nu înseamnă țară,
Ci vântul care bate de afară
Sau seismul care-n poarta casei bate.

De ai un job, de casă nu-ți mai pasă,
Ești nevoit să crezi că-ți este locul
În acel punct unde te-a dus norocul...,
Dar țara-ți este casa de acasă.

Dedicații poetului Mihai EMINESCU**Al. Florin ȚENE****Ca aerul și seva, EMINESCU**

Îi aud pașii venind dinspre lumină
 Și foșnetul stelelor în părul LUI
 Când plopii fără soț îl așteaptă să vină
 La fereastra unde dorul s-a aprins în gutui.

Coborând dinspre Carpați îl aud uneori
 Cu fruntea împodobită de gânduri
 Pe cărări de-argint și flori
 De tei presărate rânduri, rânduri.

Îi aud glasul venind dinspre trecut
 Dulce ca mierea cuvintelor străbune
 Când este veacul șoaptă de-nceput
 Și luna vibrează iubirea pe strune.

Doinesc tulnice pe poteci de munte
 În balade prelungind chemarea
 Așternută peste veacuri punte
 Pe care să vină odată cu zarea.

Din poeme se desprinde, spre el venim,
 Ca aerul și seva ce-n arbori suie,
 În fiecare dintre noi îl regăsim
 Cioplit în inimi veșnică statuie.

Eminescu nu moare niciodată

Eminescu n-a murit, el doar
 își odihnește zborul
 între clipa ce vine și visul cea fost
 potolind focul din oase și luna
 cu dorul,
 arzând întotdeauna
 cu rost.

Eminescu n-a murit niciodată, se-ntoarce în cuvinte
 eterne vorbe încolțite-n brazdă
 în frunze, flori și în întoarceri din cele sfinte
 sau în zborul păsărilor ce torc la stână
 cântece pregătite să fie gazdă
 în care intrăm cu el de mână.
 Eminescu n-a murit niciodată el vine
 coborând treptat în noi pe frânghii de lumină,

de apă și iz de pelin
 ne ia de pe umeri tristețea, ne-nveșnicește tulpină
 și ne pune aripi de înger, în abis
 nu moare niciodată, dar niciodată
 doar a urcat în vis.

Eminescu nu moare niciodată, doar
 își odihnește zborul
 între clipa ce vine și visul amar
 potolind focul din case și luna
 cu dorul, arzând întotdeauna

Mircea Dorin ISTRATE**Eminescului mărire**

Motto

Tu, făcut-ai din cuvinte /Giuvaeruri și potire,
 Să te ținem veșnic minte, /Vremurilor în rotire.

Ochiul meu când mi se-mchide
 Peste-a dumitale carte,
 Universul v-oi cuprinde
 Și pe tine, dus departe,

Te-oi căta prin ceruri vaste
 Să mă-nclin că te-am văzut,
 Tu, Luceafăr între astre,
 Vis divin, și-al nost' durut.

Că, înconjurat de iele
 Din clipita-ți de-nceput,
 Fost-ai îndrăgit de ele,
 Pământean, cu chip de lut.

Cu-a ta limbă îndulcită
 Mărgelată într-un vers,
 Mi-ești icoană drumuită
 Pe cărări de univers.
 Fală pentru timp ce vine,
 Liniște mângâietoare,
 Sterpi am fi fără de tine,
 Limbă făr' de-nfiorare.

Acum seara stă să vină
 Peste noi și lumea toată,
 Eu, căta-te-oi după cină
 Sus pe bolta înstelată,

Și când m-o cuprinde somnul,
 Și-mi va face pleoapa grea,

Cum mereu îmi vrut-a Domnul
Te-o aprinde într-o stea.

Tu, mi-i priveghea din 'nalturi
Huma asta pământescă,
Și pe-a noastre toate neamuri,
Ce-s din viță, românească.

Azi, un muc de lumânare
Pe altar de pământesc,
Voi aprinde-n lăcrimare,
Pentru tine, cel ceresc.

Trăim sub a ta umbră

Trăim sub a ta umbră mărite Eminesc,
Tu veghetorul nostru, de-acolo din ceresc
Unde ne ești Luceafăr scânteietor în noapte,
Punând în noi smeritul, cuvânt de miere-n șoapte.

Tu ești acela care, știut-ai să ghicești
Ce taină-ascund în ele bătrânele povești,
Ce ne-au făcut divină copilăria noastră,
În gând mereu s-o ținem, ca lucitoare astră.

Și-apoi, ca nimeni altul, frumoasa tinerete
Cu muguri de iubire ce ne dădeau binețe,
Tu pusu-ai pe toată în dulcele fior,
De ea în veci purure ne fie veșnic dor.

Iar pe străbuni aminte i-ai pus în poezie,
De ei, preajertfitorii, urmași-n veci să știe,
C-au fost în fala lumii în vremea cea bătrână,
Când toți eram ca unul, ca pumnul strâns din mână.

Și-n seri cu lună plină tu ne-ai plimbat prin stele,
Ne-nfiozeze taine din Căile Lactee,
Să știm unde ni-i locul în cela nesfârșit,
Din ce Genuni și Haos ne tragem și-am venit.

Apoi, ne-ai dat Luceafăr, stăpân pe-o lume-ntreagă,
Să vină-n huma noastră, să vrea o fată dragă,
Boboc de fetișcană cu buze dulci și moi
Ce își avea ursitul, de-aicea, dintre noi .

Ea, tânăra codană, îl vrut-a pe Călin,
Cu vorba lui mieroasă, amirosind melin,
În schimb la Universul ce fostu-i-a promis
Cu tot ce e în dânsul, un tainic, rece vis.
Săgalnic paj cu plete, nebunul pus pe glume,

Ce mi-o iubea cu sete, dar se ferea a-i spune,
A vrut să fugă-n lume cu ea, nimeni să-i știe,
Le piară-n urmă pașii, vecie de vecie.

Urechii tale însuși, eu cred că ți-a șoptit
Din ceruri Preamăritul, cuvântul rostuit,
Să-l pui în poezia-ți divină ce-nfioară
Smerelnicul nost' suflet, ca struna de vioară.

De tine de-or rămâne doar câte înc-ai scris,
Pe când din astă lume noi încă ne-om fi stins,
Cel ce-o citi vre-odată acestea, mai cândva,
O ști că-n astă lume, noi fost-amcineva.

E greu fără de tine aicea-n pământesc,
Dar știm măcar că meriți să fii în Rai ceresc,
Te simt în orice seară, că-mi spui tu, „Noapte
Bună!”,
C-a-tale vise toate, pe pleoape să-mi apună.

În schimb, eu ți-oi aprinde un muc de lumânare,
În tainiță de suflet, să-l am în lăcrimare,
Pe pleoapa-mi picurată cu pulbere de slele,
Știindu-te acolo, că veșnicești cu ele.

Geo CĂLUGĂRU

SUB BLÂNDĂ-ȚI RAZĂ....

lui Eminescu

La tine, nici gându-mi nu cutează,
De-a pururi viu ca-n ziua cea dintâi,
Menit, pe boltă, Luceafăr să rămâi
Și-n somnul, celei care te visează.

Încărunțim, între cuvinte și nu știm-
Niciun drum, la steaua, vie, încă,
Străfulgerând, în noaptea cea adâncă
Doar înspre ziuă, iubind să năzuim.

Îngenunchem sub blânda-ți rază;
Limbii române, cât te știm de pază,
Noi credem, în sfânta-i nemurire.

Nemuritor, tu ne vii în pridvoare -
Purificându-ne, cu-ntâia iubire,
Păstrată-n suflet, eternă sărbătoare.

MEDALION LIRIC**Cristian Petru Bălan****LA MULȚI ANI - 2025!**

Bun venit, An Nou din ceruri, din speranțe și lumină,
Lumea-ntreagă vede-n tine cel mai tare din toți anii,
Căci mulți simt că vii cu forțe de origine divină
Să ne-aduci belșug și pace, spulberând orice zăzanii,

Să ne-aduci doar fericire, răsădind o lume nouă,
Promovând viață senină, sănătate, armonie,
Vise mari și inimi pline lângă trandafiri cu rouă,
Vrând ca anu-ntreg să fie plin de mare bucurie!

Doar iubirea să domnească în familiile noastre,
Iar în dragostea de țară să fim devotați, spontani,
Încât îngerii din ceruri să coboare dintre astre
Cu noi să-i ureze Țării: „În milenii - LA MULȚI ANI!”

ELOGIU CRISTIC

(O măreață laudă ce trebuie adusă Mântuitorului
nostru Iisus Hristos)

La început de timpuri Iisus a fost Cuvântul
Cu care-al nostru Tată, Preasfântul Dumnezeu,
Crease Universul și spațiul cu Pământul,
Făcând tot ce există - perfectul Empireu!

Tainic inclus în Tată, cu Sfântul Duh, firește,
Devin Sfânta Treime - Perfectul absolut -
O forță dominantă ce-n univers domnește,
Iar noi umanitatea din Ea am apărut!

Deși din veșniciei, decând lumea zidise,
Acel ce ne crease știa că primul om
Va asculta pe diavol care minciuni promise,

Și-l va izgoni din Eden de sub celebrul pom...

Prin acest gest, Preasfântul avea de-acum motive
Ca să-Și trimită Fiul spre-a șterge fără urme
Păcatul ancestral prin jertfe succesive,
Adânc plătind iertarea nefericitei turme...

De fapt, Cerescul Tată atât de mult iubise
Lumea de El creată, că singurul Fiu dase,
Ca cine-n El va crede să nu piară, ne zise,
Ci viață-n veci să aibă în ceruri grandioase
(Ioan 3:16).

De-atunci, prin El, lumina s-a răspândit în lume,
Printr-un exemplu viu de sacrificiu sfânt,
Iisus Mântuitorul Domn veșnic, să ne-ndrume,
Ne-a dăruit credința într-un sfințit pământ.

Prin pilde și-ndrumări ne-a arătat menirea:
Că dragostea e calea către cerescul Har,
Smerenia și credința să umple omenirea!
Iisus Hristos e-un veșnic Învățător și far.

În vremuri de restriște ce astăzi le trăim,
Descrise cu-amănuntul în Biblia divină,
Sunt semne prevăzute - cei credincioși le știm -
Căci ele spun că Domnul curând o să revină!

În glorie cerească va coborî să-nfrunte
Cu nimiciri tumultul și-a lumii nebulie,
Stârpind pe sataniști cu Lucifer în frunte
Și va domni iar Pacea și-o sfântă armonie!

Cu brațele deschise, atunci Iisus i-așteaptă,
Pe toți care-I urmează sfatu-I divin, sublim;
Cu milă, bunătate și cu iertarea-I dreaptă,
Căci sincer ne iubește pe toți dacă-L iubim!

Ionel MARIN**Vioară nestinsă a neamului românesc**

De la ferestrele cerului un Făt-Frumos,
Cu pletele-n vânt, dorul îl frământă...
Ne retrimite, de dincolo de timp, prin metafore,
Arma de tărie prin care putem recâștiga,
Redutele pierdute, ca să înflorească în veci,
Dulcea și inegalabila limba română.

Eminescu, că despre el este vorba,
Ne-a redat al veșniciei foșnet.
Timpul nu s-a așternut peste zidirea sa,
A rămas în noi precum tainele dumnezeiești,
Lumină, adevăr, frumusețe, armonie...

Vioară nestinsă a neamului românesc,
Candelă aprinsă a credinței și iubirii,
EMINESCU, este Luceafărul ce luminează,
Sufletul și chipul tuturor românilor.

Astăzi cu doruri viscolite și vise-n dureri,
Cu lacrimi pe umeri, cioburi de împliniri,
Suferința ar putea să nu mai doarmă,
În inima noastră de români, de frați...

Patria, demnitatea să ne fie casă,
Iubirea, bunătatea neîntinate,
Și-n lumină, cu dragoste frățească,
România de-a pururi să trăiască.

Eminescu -Templu al limbii române,
Flacăra nestinsă a neamului românesc!
Cu stele în priviri, nestinse vibrații și doruri
Luminează gliă străbună, sufletul românilor

Bădia Eminescu cu imensa sa dragoste,
A dat vie speranțe viselor noastre,
Ca vindecare vechile răni să-și găsească.
Din izvorul fermecat al poeziei,
Eminescu rămâne altar tainic, de sfântă iubire
Pentru viitorul nostru și ...al lumii întregi.

Ovidiu ȚUȚUIANU**Ne vine tricolorul de departe!**

Ne vine tricolorul de departe,
Purtat de mândrii daci până la moarte.
Aflați în legiunile romane,
Ei și-au păstrat culorile umane,
Vopsite-n lemn, ceramici, catarama,
Cusute-n ii și fote sau marama:
Căci *roșu* e a sângelui culoare,
Iar *galben* este spicul copt la soare,
Albastru-i cerul, chiar și dup-amiază,
De unde el, Zalmoxe îi veghează.
Iar steagul se păstrează ca atare,
Atât la Dunăre cât și la Mare.
Justinian, ajuns pe-atunci cu nava
La Literatta și la Recidava,
Când dacii din cetăți îi dau onorul,
Pe metereze zburdă tricolorul.
Ostașii bizantini chiar peste neamuri,
Purtau la sulite frumoase flamuri,
Cu el, dragonul-lup din lumea dacă,
Și tricolorul – n vânt să se desfacă.
Din Vladimiri el, Tudor, demonstrează,
Că pe al său drapel se asortează,
Tot cele trei culori des amintite,
Din depărtate timpuri revenite.
La '48, când s-a pornit revolta,
S-a menținut și steagul, ca și bolta:
Albastrul ca simbol al „Libertății”,
Iar *galbenul*, desigur al „Dreptății”.
Și pentru *roșu* s-a ales „Frăția”,
Culori ce demonstrează armonia.
La început erau pe-orizantală,
Iar mai apoi apar pe verticală.
Sub aste flamuri au căzut soldații,
Ca împreună să revină frații,
Căci la „uniri” și-n marile războaie,
Purtat prin munți, prin neguri și puhoai,
Al nostru tricolor a fost mândria,
În el a stat nădejdea și tăria.
Iar cele trei culori duc mai departe,
O Românie Mare, făr-de moarte!

Mircea Dorin ISTRATE**Cel loc de-ntors acasă**

Mă-ntorc de unde n-am plecat nicicând,
În Raiul cel rămas în al meu gând,
Acolo unde-un suflet de copil
Se strecura ușor prin vremi, tiptil,
Și unde-o șoaptă mută mă tot cheamă
Să vin smerit, cuminte, fără teamă,
Pe-o uliță adesea întinată,
Ce-n veri îmi e de-apururi înflorată,
Și unde case înșirate-n rând
În faptul zilei parcă toate râd,
Cu-alor mușcate roșii în ferești,
Cu nuci la porți sub ei să te umbrești,
Cu poame-n grădini toate-mbietoare
Ce-n ram în veri se rumenesc la soare.

Acolo-i casa mea, din veșnicie,
Acolo talpa ei parcă e vie,
C-o țin în spate moșii mei strămoși,
Adamii cei viteji și norocoși
Ce mi-au trăit în vremi îngloriate
Când îmi erau netemători de moarte,
Când dragostea de neam și de țărână,
De satul lor, de veșnicita stână,
De-ogorul ce le-a dat de-mbucătură
De limba lor, de datina străbună,
Făcea din ei viteji neînfricați,
Uniți în gând și-n simțuri, toți ca frați,
Ce dat-au țării viața lor ca vamă,
Ca ea nicicând de nimeni, n-aivă teamă.

*

Acum pe-aici e-o ulița-nierbată,
Cu case-ngârbovite, țigla spartă,
Cu babe surde, moși tăcuți, bătrâni,
Nici urmă de vre-un hoț, dar nici de câini,
Nici de copii să-mi deie iama-n mere,
Să facă larmă-n sat, precum se cere,
Iar cel hotar de-acuma-i înierbat,
Că-ncet de coada sapei, a uitat.

* *

Eu tot mă-ntorc aici, că nu-s plecat
Decât clipite mici de preumblat
Prin astă lume rea și mincinoasă,
Cu viață păcătoasă și întoarsă.
Mă doare doar, că mult prea mulți de-acum
N-au unde mi se-ntoarce de pe drum,
Că-n gândul lor n-au sat, străbuna stână,
Hotarul de robît, o mamă tână,
O uliță sub pomi fâloși umbrită,
Fereastra cu mușcata înflorită,
Cărarea cu frăguțe roșii, coapte
Pe care cad din ceruri stele-n noapte
Și-o prună îmbrumată-mbietoare,
Colinda-n ierni de vis și-nfiorare.

Eu loc îmi am mereu de-ntors,
ACASĂ,
Pe undea-ș fi nicicând ea nu mă lasă
Să fiu străin în marea, larga lume,
Să n-am la cine dorul a mi-l spune.
Și-așa cum e acuma al meu sat,
Aicea am un loc de adăstat,
Cu cei rămași din neam să povestesc
Ca cel trecut al meu, să-l întăresc.

Și-apoi la urmă-n vechiul țintirim
Cu cei ce mi-s sub cruci, să ne-amintim
C-am fost și noi pe-aici, în vremuri bune
Când locul ăsta fost-a o minune,
Copiii din lumescul ăstui Rai,
Mici îngerei pe-acest picior de plai,
Ce tot furam clipite în neștire
Din timpul nesfârșit în veșnicire,
Ne fie când vom vrea, de-o amintire.

Bătrâne sat, tu-mi ești mereu cea casă
Când noi venim pe calea cea întoarsă,
Din azi spre ieri să mă-ndulcesc cu tine,
Și chiar de-mi ești acuma o pustie,
Tu-n veci rămâi în boaba-mi lăcrimată
Un dulce Rai, ce-aici a fost, odată

Troiță veghetoare de conștiință.

Dlui. AL.FLORIN ȚENE

Președintele Ligii Scriitorilor din Romania.

De-mi vreți să NEMURIȚI pe mai departe,
Cel gând al vostru facă-mi-se carte,
Și-n ea îmi puneți mierea din cuvinte
Cum mai făcut-a-ți încă mai 'nainte,

Ca lumea să vă țină veșnic minte.

Și ADEVĂRUL ridicăți-mi-l în slavă,
Și țării jertfitoare-i faceți fală,
Și neamului ce-mi e scoborător
Din zei străvechi, la nimenea dator,
Iar la erou să-i dați cinstit onor.

Cu harul ce-l aveți de la ceresc,
Dați LIMBII cel parfum de strămoșesc,
Și spuneți cum tot faceți, lumi-ntrgi,
C-aceia suntem toți și slugi și regi,
Sub cumpăna dreptății, sfintei legi,

La țara asta ce cu drag ne ține
Ca din puținul ei la toți ne fie bine,
Și-n schimb ne cere doar să o iubim
Și-n zi de zi să nu o mai hulim,
Iar la ceresc, învredniciți să fim,

Ca neamul să-l iubească orșicine,
Iar dragul țării treacă-le prin vine,
Uniți să fim un stei de tare stâncă,
Mereu cu pace-n suflete adâncă,
Sub umbră de credință, veacuri încă.
*

Vă țină Preamăritu-n sănătate,
În gândul nost' ne fiți în tot și-n toate,
Că pentru noi sunteți
TROIȚĂ VEGHETOARE
De CONȘTIINȚĂ, FALĂ și ONOARE
De-aceia Domnul țină-vă sub soare
Mulți ani, în sănătate și încă în putere,
Creatoare.

Vasilica GRIGORAȘ

ATUNCI CÂND...

Atunci când morala
este întoarsă de-andoaselea,
cumsecădenia și mila

se duc pe apa sâmbetei,
dovadă că indiferența
omului față de semeni
a ajuns la cote maxime.

Atunci când teama de ridicol
a expirat îngrijorător,
lumea devine o junglă
în care oamenii se transformă
în fiare hămesite,
devorând cu bestialitate
tot ce le iese în cale.

Atunci când dorința neostoită
de a căuta cu frenezie
mijloace odioase
care lasă peste tot
nenumărate victime
se modernizează fără noimă
uneltele de tortură,
se diversifică răul
și se întetește pârjolul.

Atunci când sadismul
taie-n batjocură aripile
creației divine,
absurdul devine ucigător
și asistăm placizi
la un spectacol obscur
în care mușuroaie alcătuite
de cârțițe ies la suprafață,
și-și arată cruzimea feroce,
stăpânită mereu de pofta
de a se hrăni cu orice vietate
din teritoriile altor cetăți.

Atunci când mințile lucide
și concepțiile sănătoase
alunecă tumultos în hău,
se declanșează cu iuțeală
o stare oribilă
împregnată doar de suferință
care anunță într-un apel disperat
că TITANICUL omenirii,
în loc să acosteze pe țărmul
liniștii și păcii
este avariat de taifunul
dezlănțuit de schizofrenici,
ale căror creiere, din păcate,
nu pot fi spălate din lipsa
detergenților adecvați.

Atunci când teroriști odioși,
conduși de lăcomie patologică
se specializează în ecarisajul
oamenilor nevinovați,
fățarnicia, răutatea și ostilitatea
devin esențe tari care declanșează
un detestabil teatru de război
aerian, terestru și maritim
ucigător nu numai al prezentului,
ci contaminează cu nesaț
viitorul până la rădăcină.

Nicu DOFTOREANU

TANGO REVACCINAT

Motto:

Mi-e sufletul o creangă
Ce-n umbră veștejește,
Când te visez, tresare
Și iarăși înflorește!
Mi-e sufletul o creangă
- Alexandru T. Stamatiad

Spune-mi?!.

Cine și-a permis
Să ne umble brusc prin vis
Căutând alt Paradis...
Pentru a-ndemna Speranța
Să își uite importanța
Vaccinându-i inconstanța?

De ce oare-am presupus
Că există un răspuns
Doar dacă ne distanțăm
De tot ce reprezentăm,
Încifrat arheologic
În dovezi...
pe care, logic,
Unii vor să le ascundă,
Vaccinându-ne c-o undă

De uitare,
ce-i o stare
De prosteală-n delăsare.
Când nici nu ne amintim
De dovezi de care știm,
Și-n care ne stă tăria:
Cucuteni sau Tărtăria!
Spune-mi?!.
Cine ne-a-ndemnat
Ca prin visul vaccinat
Să ne facă să dorim
Grădina s-o părăsim?
Așa cum s-a constatat
Numai cel ambiționat
Se aruncă în păcat!
Doar că Maica Domnului
Va da din nou somnului
Puterea resuscitării...
Dorinței de-a ura țării:
"Ce-ți doresc eu ție
Dulce Românie"

Corneliu CRISTESCU

PLOPUL MEU DE LA FEREASTRĂ

Plopul meu de la fereastră,
Martor la dragostea noastră,
Stă semeț cu vârful-n sus,
Câte n-ar avea de spus...

Plopu-nfruntă ierni și ger,
Viața lui este mister.
Vântul suflă și-l îndoiaie,
Plopul stă mereu în ploaie.

Și rezistă, și rezistă,
Viața lui pare prea tristă,
Dar se-nveselește-n soare;
Coroana lui e-o splendoare!

Toamna-l udă ploile,
Noaptea vede stelele.
El trăiește, vegetează,
Soarele îl luminează.

Noi trăim în casa noastră,
El ne vede prin fereastră.
Și trăiește-n bucurie,
Când ne vede-n armonie.

Dar se întristează tare,
Când ne vede-n supărare.
El rezistă-n frig și ger,
Dragostea este mister!

Vine toamna, desfrunzește,
Iar omul îmbătrânește...
Frunzele lui cad pe jos,
Omul nu mai e frumos.

Primăvara reînverzește,
Omul tot îmbătrânește.
Viața lui înaintează;
Plopul iară vegetează

Și la viață el reînvie;
Dar omul cu-a sa soție,
Se mișcă tot mai încet,
Omul, suflet de poet!

Omul suflet de poet
Ia o foaie din caiet
Și se-upleacă pe hârtie
Și tot scrie, scrie, scrie...

Visează la armonie;
Ce urmează, nici nu știe!
Trăiește-n prietenie
Și tot crede-n veșnicie!

Stă mai toată ziua-n cas',
Un prieten i-a rămas:
*Plopul cel de la fereastră,
Martor la dragostea noastră!*

Anca CĂLĂRAȘU

A fost un „noi”

Așa s-a despletit cununa
Lacrimi de stea cădeau într-una
Și ropoteau grăbite-n jos
Să uite cât e de frumos.

Speranța vie mai aieva,
Trezită-n tunet, fulgera
Clipă de clipă se scurgea,
Ce, oare, în ea mai era?

În drum s-au dus potecile
Și împărțind cărările
De timp ghidate mai apoi
A fost odată, a fost un „noi”

Vibrează-un tunet sau un glas
Mă uit în sus: ce-a mai rămas?
Cenușa e de bucurie
C-ar fi putut, ce-a fost să fie.

Acordul intră-n inimă
Și, iar, de tril se scutură
Arpegiul ei se urcă-n zare
Se simte țipăt de culoare.

Minutul strigă în târziu
În ieri, în azi aș vrea să fiu
Și mai apoi în viitor
Să curgă lin ca un fuior.

Alexandru ARMEANU**Urcuș**

Iar urc, urc încet pe potecă
Drumul de munte întortocheat
Îmi simt încordarea adâncă
Vibrez de la pulsul accelerat...

Îmi trag, cu greu, răsuflarea
În orice moment sunt tentat să m-opresc
Și totuși rezist și-mi continui urcarea
Înving oboseala știind clar ce găsesc...

Simt, la orice pas, bolovanii sub talpă
Bocancii mei grei fac pasul mai apăsător
Simt cum rucsacul din spate mi-atârână
Greutatea-n curele umerii mi-a tăiat...

Mă înfig în bețe și trag din toți mușchii
Mai fac încă un pas și următorul e pus
Mi-am golit creierul de orice tentații
Singurul țel, să rezist, s-ajung sus...

M-am întrebat, la-nceput, de ce oameni
Se supun, răbdători, la chin și efort
Pentru a urca, cu greu, culmi și vârfuri
Renunțând, voluntar, la orice confort?

Răspunsul nu-l mai caut, de mult, în mine
Î-l consider găsit și venit de la sine
Nu încerc să-l explic căci la alții nu ține
E mai mult de-un răspuns, e o stare de bine...

Drumul de munte are-un final
Urci, urci, urci... până la urmă ajungi
E satisfacția atinsă a unui crez personal
Absolutul se atinge cu eforturi prelungi...

Succesul final e că pe tine te-nvingi...
Iar cu ce găsești sus din nou te convingi
Omu-i făcut să râvnească etern la stele
Iar vârful de munte e o treaptă spre ele...

Florin MARIN**IZVORUL EMINESCU**

Eminescu e izvorul de cleștar care ne-adapă;
E lumina din adâncuri, stropul cristalin de apă.
E fântâna nesecată, de veacuri săpată-n stei,
Ferment prim ce ține-n viață focul noilor plebei

Eminescu ne e Limba din vechime, din cazanii,
Aluat viu din sânge getic ce l-au frământat romanii;
Scoasă la lumina zilei, pusă-n faguri dulci de miere,
Turnată în formă nouă, scrisă-n tainice unghere;

Cusută cu nestemate, proaspete mărgăritare,
Ca pâraiele de munte limpezite de răcoare...
În cuvinte dăruite- mamă, doină, țară, dor-
Decebal ne curge-n vene, definindu-ne popor.

Eminescu ni-i Luceafăr, ochiul rece de pe boltă,
Stea polară-n vremuri sumbre, scară-n cer cu trepte-n
voltă,
Ce trezește domnii, epoci- barzi, cnezi și voievozi,
Invocând vitejii-n glorie, înghețându-i pe irozi.

Eminescu-i greaua Cruce, semnul primilor creștini,
Cu spinări încovoiate și frunți sângerând de spini,
Pe o Golgotă Valahă, noi paharul morții-l beam-
Răstignirile de veacuri, pironirile de neam,

Blestemat să ducă singur lupte grele-aceeași fiară-
În cetatea de milenii: să reziste sau să piară?!
Și în vremi întunecate mii de valuri migratoare-
Munții, codrii, lunci și râuri -aliați și osuare.

Eminescu e o culme, vârf țâșnind spre cer albastru,
Care-o troieni în aștri versul pur de albastru;
Atinsă de Geniul-spirit, cel purificat de-a pururi,
Diademe de lumină, cristale fără cusururi...

Eminescu e Profetul ridicat din dacii liberi,
Martirul ce-și bea otrava, rețezat ca brazii tineri.

El chema aprig norodul, străbătând în Principate,
Tunând că or sta furtunii, drept unite, adunate...

Eminescu-i darul, dorul, dulci iubiri neîmplinite:
Munca, râvna, devenirea- santinele nedormite.
Este veghea unei nații, adevăru-n suferinți
Steaua noastră-ntre luceferi, Sfântul nostru între
Sfinți.

Florian SAIOC

S-a născut Fiul Omului

Demult nu mai număr draga mea TORI
de câte ori răsar sau scapătă sorii
mi se pare uneori că timpul curge-napoi
afară din lume afară din noi
că mă îmbracă-ntr-o cămașă de lut
mă smulge mă duce undeva-n Absolut
unde nu mai sunt același plebeu
lumina-acolo e chiar Dumnezeu.
Iar tu lângă mine ești la fel de firească –
o țandără de lumină dumnezeiască –
timpul curge iar în noi a iertare
dar eu nu ți-am zis-o-n cântare
cât mine de-adâncă cât lumea de mare
cât tine de-naltă cât întinsele ape
cât tine de dragă cât mine de-aproape
și timpul mă-ngână și eu îl îngân
și toate sunt duse și duse rămân.
Lumea îmi pare din nou ireală,
Universul luminii e deja catedrală
cântă în ea și în sufletul meu
sfânta lumină-a lui Dumnezeu.
Decembrie ninge nămete de crește
ceru-i un clopot care vestește
lumii terestre lumii celeste –
de sus până jos de jos până sus:
s-a născut Fiul Omului Domnul Iisus
s-a născut iubirea
s-a născut Mântuirea
s-a născut acest cântec scaldat în lumini

cu înaltele sale vibrații vitale.
Bună dimineața creștini!
Mulțam dumitale!

El a ales să aibă-n lume primul rost
și-a ales să fie cel mai prost
apoi s-a cățarat mai greu sau mai ușor
să-ajungă națiune stat popor
prostia i-a ajuns la apogeu
și-acum se crede-n sine Dumnezeu
ba lacom de putere acum cu disperare
se vrea cu mult ca Dumnezeu mai mare
el crede că se poate de când la mână are
și jucării din astea nucleare.
S-a instalat cumplită-n el jivina
și vrea să-i stingă lumii viața și lumina
deși e mic bolnav nevolnic trist
ajunse cel mai mare terorist
Te rog eu, Doamne, fă încă o minune
dă-i prostului un pic de-nțelepciune,
să înceteze jocul cu bomba – jucăria
că și pe el îl soare veșnicia.
Piticul ăsta mie mi se pare caraghios
când văd că se închină cuvios
cu popii lângă el și se voiește sfânt
dar vrea să stingă viața pe pământ,
acum nimicnicia pe lume se prăvale
se pare că-a atins dimensiuni letale.

Cătălin Ioan Vega

Omul ascuns

Câteodată cred că trișez,
în comoara mea sunt toate adunate
iubirea inocentă, durerea îngropată
și mii de taine
Dezbrăcate de oameni,
trăiri înalte coborâte-n patimi
prin mine trec
rânindu-mi bucuria,
scriind, împart comoara

a vieții și a morții.

Testament

Când va veni clipa să tac
și te voi privi prin ochii din icoane
în liniștea isihastă a lumânării.
Mă întorc cu spatele la viață
să las în urmă o urmă
ca să știi că tatăl, bunicul tău
n-a fost doar trup,
a fost sevă și lacrimă,
a fost cărare și bancă.
Odihnă și călăuză prin toate
cât să mă odihnesc prin tine
Fiica mea, poate o să-nțelegi cândva
te-am crescut pentru dincolo de mâine
și te-am trezit mereu,
ca să n-adormi în lumea ta,
o să-ți priveghez toate diminețile
de mă vei striga...

Victoria SOREA

Fură o secundă pentru mine

Te așezi pe marginea unei ore între secunde
Aștepti șchiopătatul vântului, boarea lui să te inunde
Și în prelungul tăcerii se aude-un ceas de aramă
Bate pendula, sparge liniștea și cheamă
Suflete pereche în ochiuri de lumină
Să-și unească atomii în clipa divină.

Ți-e dor de atingerea mea ca de un colț de rai,
Dar nu mi-ai spus: rămâi iubire, mai stai
Aș fi rămas la pieptul tău seducător și cald
Dar fără chemare, raiul poate fi iad.

M-a obosit așteptarea, mi-e dor de o noapte de tihnă
De te-aș uita-ntr-un vis să iau pentru suflet odihnă!
Dar nu pot, mă cuibăresc în palma ta stângă, ca un
strugure sub frunza de vie

Dormi cu mine la piept, izvorul meu de apă vie.

Tu-mi ești rana din vârful peniței când scriu
O înmoi în lacrima dorului în ceasul târziu
Al nopților mele de singurătate
Mă înfior, îți simt îmbrățișarea miezului de
noapte.

Fură o secundă pentru mine în mijloc de-nnoptare
Topește-mă-n iubire ca fulgul de ninsoare
Să curg prin tine, s-ardem într-o scânteie
Să simt că-ți sunt pe inimă stăpână, eu, unica femeie.

Laurențiu DRĂGUȘIN

Neliniște

Vine furtuna, iubito.
Despre nisip doar oasele vorbesc.
Din rouă ne facem lumină
și cu lumină mereu mă zidesc.

Neliniștea mea rupe din margini.
Ce dulce e aerul tău.
Vine furtuna, iubito,
himeră părere de rău.

Nepământesc

Îmbătrânesc mai clasic decât toți
tot vămuind o margine de stea.
Nedeslușite semne bat în porți
dintr-un adânc de apă neagră, rea.
Mă mai ridic din când în când supus,
hotar în zarea lacrimii când taci
cum prin grădini, doar paznicii au pus
în taină mare sângele în maci.

Nepământesc rodește iarba iar

și oasele mi se frământă-n trup.
Îmbătrânesc și nu mai pot să ar
o albă zi căci umbrele o rup.

Primesc într-una vești în adăpost.
Colindătorii încă mă mai știu
când pun în Carul-Mare cum a fost
de la-nceput cusut, tot cerul viu.

IOAN MICLĂU-GEPIANU

Bătrânul Timp!

Bătrânul Timp toate le are din vechimi,
Le duce, le crește, le-nțelege,
Știind că toate-n lumea asta,
Se rânduiesc și se repet
După o sfântă și curgătoare Lege!

Cum Marea-și poartă valurile sale,
Ce curg și totuși stau pe loc,
Duc veșnic marile corăbii
De-a pururi duse-n vise
Și-n mândre idealuri de noroc!

Cum Ceru-și poartă al stelelor lumini.
Dând universului nestinse frumuseți,
-Comori ce prind viață și speranțe:
Din nou întineritele ființe,
Din nou al omului vieți!

Bătrânul Timp devine spic de grâu.
Precum e omul veșnic călător,
Ce-n val de generații, se tot duce!
Bătrânul Timp, mereu întinereste,
Precum e Omul veșnic visător,
În Timpul cât viața și-o trăiește!

Străbunii

Vechimea de Neam din vechile vremi
E-o cale bătută cu dor nesfârșit,
Un râu care curge în zbucium trudit
Și-n undele căruia tu singur te chemi.

Ești unda ce trece legând un întreg.
Același e Neamul de-i azi ori străbun,
Același românul pe drumul său bun,
Doar generații fac schimbul în anii ce trec.

Aici e izvorul, prezentul cu noi,
Prin noi viitorul răsare,
Prin noi vin străbunii la a Țării-nălțare,
Simțim noi în cuget străbune nevoi?

Ne mustră străbunii din sânge?
Roșim când ne zicem urmași?
Atunci, frați români, la ce să mai lași
Să tulbure-n suflet iubirea ce plânge!

Fiind azi urmași, vom fi și străbuni,
Ai celor ce vin pe-al neamului râu;
Fiți demni, deci, a pune durerii un frâu,
Să nu lăsăm azi un gol îndesat cu furtuni!

Să scânteie Cerul, rodească-ne câmpia,
Iar duhul străbun în piept să ne stea,
Străbunii-au murit să ne dea
Întreaga grădină cu flori: România!

Prof. Geo CĂLUGĂRU

ACE PENTRU ... ORIȘICE COJOACE IN MEMORIAM POETULUI NICOLAE ROTARU

UN MOTTO

Printre voi, biet zburător,
Vin plutind cu parapanta,
Să vă spun că am umor
Am mereu cu mine ... poanta.

UN

Ca bard satiric de bonton,
Ochesc și trag de două ori
Având drept ținte-n poligon
Doar deputați și senatori

UNA ...

Ce e un epigramist
Combatant pe timp de pace,
Cum se știe, nu insist,
Negustor de spini și ace.

DRUMUL LUMINII

Urmaș al meu să fii atent,
Mai ieri, din Est venea lumina:
Iar azi, sosind din Occident,
Ne vine, însă via ... China.

FILOSOFUL RATAT

Învățat ești să îndrugi,
Să explici, să strigi, să faci ...
Filosof puteai s-ajungi
Dac-ai fi-nvățat să taci.

AUTO – EPITAF

Sub cruce-aici și-n lut, sub floare,
Nu căutați, că n-am rămas!
Plecat, cu alți duși „nemuritori”
Am loc de veci, dar în ... Parnas!

...CUM LAUDE

Mă laudă, de mof, confrății,
Și eu, pe ei, la fel, v-o jur,
Știind că mi-au mâncat ficații,
Mă laud ce frumos ...i-njur!

UN ALT AUTO-EPITAF

Zace-aici sub neagră glie,
Meșterul Roton de care,
Cărăuș de poezie
Către voi, cu Carul Mare.

PATRIARHULUI BOR

Ca popi, protopopi, părinți
Ce-și duc traiul hărăzit,
Unii pot fi chiar prea sfinți,
Dar doar el ... prea ...fericit!

UNUI STOMATOLOG UMORIST

Toamnă, iarnă, primăvară,
Tu conjugi verbul a bea.

Artistic, nu într-o doară,
Că știi trasul la ... măsea.

Nicolae MĂTCAȘ

VOCABULE TERNE - PERLE ETERNE

Irezistibilitate

Mândră coz. Te dă pe spate.
Bună poamă, cred și eu.
Aș mânca-o. De păcate
Ierte-o bunul Dumnezeu.

Când gusturile se discută

Că-i frumoasă, dar cam grasă,
Că-i fecioară, dar nițel...
N-a trecut bonă la casă.
S-a făcut ... fotomodel.

Din sertar scos la lumină

Când era mai puritană
Își dosea op-ul prin blană,
Iar de când e libertină
Și-a dat op-ul la lumină.

Autostingere

Soacra, nora iar se ceartă
De la sarea din bucate.
Nu-i bărbat să le despartă
Cât timp cui pe cui se scoate.

Leica va umplea balerca?

Uns de-un hoplea la domnie
Pivnicer la vinărie,
Își făcuse gâtul leică,
Iară pântecul – balercă.

Pe propria piele

De parcă l-a lovit damblaua
Își dă, lucid, cu socoteala:
Nu face pielea cât dubala
Și nici daraua cât ocaua.

Caracter antinomic

Zi-i că-i rost de-o bere șvabă
Și ți-ar merge și la dracu.
Cum îi pomenești de treabă,
Cum se dă-napoi ca racul.

Discreție intrafamilială

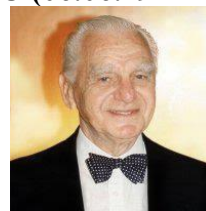
Murdărind din rea-credință
Rufele familiei,
Au găsit de cuviință
Să le spele-n sânul ei.

Frate bun cu Prepeleac

Să te crucești la hanap.
Trebă de-ale lui Nilă Chioru:
A dat vinul peste cap
Și, tot peste cap, ... ulciorul.

Placiditate

Arză-i funcția sau casa,
Piară-i sufletul pereche,
Declanșeze-se focoasa,
El se culcă pe-o ureche.

Ion RAȚIU (06.06.1917- 17.01.2000)**Cele 10 porunci către toți „exilații români”**

- „1. Fii mândru că esti român. Afirmă-te întotdeauna ca atare. Suntem un popor nobil, vechi. Civilizația are rădăcini adânci în pământul țării noastre.
2. Afirmă-ți dragostea pentru patrie de câte ori ai ocazia. Nu pentru că esti șovin, ci pentru că dorești să servești pe cei rămași acasă.
3. Apără drepturile poporului român în totalitatea lui: nu moldoveni, regățeni, transilvăneni, basarabeni, bănățeni, timoceni, aromâni sau megleniți. Toți suntem români.
4. Ajută-ți compatrioții: din mai puținul ce ai, dă-ți tainul, nu-l precupeți.
5. Susține instituții românești din diaspora oricât de modeste și imperfecte ar fi.
6. Nu critica niciodată, nici măcar „prietenește“, pe românul care se străduiește să apere sau să promoveze cauza națională. Fă tu mai bine.
7. Nu aduce nici o critică, nici măcar „constructivă“ semenului tău care lupă.
- Critica ta să se afirme prin faptă; făcând mai mult și mai bine decât face el.
8. Fii totdeauna conștient că gelozia, invidia și calomnia constituie ultimul refugiu al omului frustrat și slab care nu mai are nici țară și nici poziție în societate. Nu te lăsa pradă acestor sentimente inferioare.
9. Opune-te numai celor care guvernează rău pentru că ei siluiesc voința poporului român. Opoziția față de eforturile altor patrioți români este irosire de energie.
10. Fă ceva pozitiv pentru țara ta, pentru țara din care te tragi și pentru compatrioții tăi, oricât de modest sau neînsemnat; dar fă-o în fiecare zi”

„**Democrația** înseamnă o înțelegere că omul este în centrul societății și totul se învâрте în jurul lui. Democrația înseamnă că-l ascuți pe om și pe urmă îi respingi punctul de vedere.

Chintesența democrației se poate exprima într-o singură frază: voi lupta până la ultima mea picătură de sânge ca să ai dreptul să nu fii de acord cu mine!” – **Ion RAȚIU**, jurnalist, diplomat, om de afaceri, politician.

PROZĂ SCURTĂ

Nicolae VASILE

Generația de cristal

Fiecare generație trece prin diversele faze ale conflictului cu cei mai tineri sau mai în vârstă, de fiecare dată susținând punctul de vedere al segmentului de vârstă pe care îl reprezintă.

În principiu am fost totdeauna de părere că pe cei mai în vârstă este bine să nu te superi și să le sugerezi că sunt cumva demodați pentru că și tu o să ajungi cândva la fel ca ei.

Totuși perioada actuală reprezintă un caz cu totul aparte în privința diferențelor de puncte de vedere ale generațiilor. O fi ceva legat de zodie, cine știe ce stea rătăcită a ajuns la momentul producerii de efecte cu o periodicitate numai de ea știută, dar cert este că ceva este altfel decât în cazul generațiilor precedente.

Schimbările radicale geopolitice la nivel mondial, pierderea de teren din partea unor curente politice, vezi comunismul, apariția unor concepte filozofice cu efecte socio-economice foarte reale, precum dezvoltarea durabilă, globalizarea, produc efecte la nivelul individului care la rândul lui influențează relațiile la nivelul societății în ansamblu.

Generația de după 1990, care poate fi numită de către alții la fel de bine ca „Generația căderii comunismului” sau „Generația căderii zidului Berlinului”, sau „Generația Internet-ului”, și-a găsit singură o denumire și anume „Generația de cristal”. Și-a stabilit și o țintă, să dărâme tot ce a fost înainte fără ca să aibă nici o preocupare pentru a pune ceva în loc.

Eram oarecum emoționat. Urma să țin un discurs din partea mediului de afaceri român în fața a câteva sute de studenți, majoritatea boboci, cu ocazia deschiderii noului an universitar. La

facultatea pe care o absolvisem, Ingineria Electrică, unde predam mai multe cursuri, aveam în acel an o premieră, cursul de Introducere în electrotehnică, la studenții din primul an, menit să facă o trecere mai ușoară de la elevul de liceu la student, fără a utiliza dificilul aparat matematic în care vor intra ceva mai târziu, la alte discipline.

Sala plină. În primul semestru al primului an de studiu studenții vin la cursuri. Regăseam la ei farmecul primei zile de studenție care părea că a rămas neschimbat. Era ca pe vremea mea. Cursul pe care urma să-l încep se ținea în amfiteatrul „Remus Răduleț”, ceea ce era scris și pe ușa de intrare și sub portretul marelui savant plasat deasupra celor 12 table, care de obicei la un curs se umpleau de mai multe ori cu scheme și formule matematice.

Remus Răduleț este considerat creatorul școlii moderne de electrotehnică în România, a introdus prima dată Teorema energiei în câmp electromagnetic, care ar trebui să-i poarte numele, și a ajuns, prin anii '60, președintele Comisiei Electrotehnice Internaționale, forumul mondial al domeniului, cu sediul la Geneva. Puțini români au reușit așa ceva în domeniul lor de activitate.

Printre uzualele formule de început de curs, când se deschide o discuție amicală între profesor și studenți, i-am întrebat pe cei peste două sute de studenți din sală:

- A auzit careva dintre voi de Remus Răduleț?

Era clasică întrebare despre notorietate. Nu întrebasesem ce a făcut acest mare precursor.

Am repetat întrebarea. Liniște totală. Nimeni nu a dat niciun semn că ar fi observat ce scrie pe ușa amfiteatrului sau deasupra tablelor deși aleseseră să-și petreacă restul vieții în domeniul pentru care acest profesor era un zeu.

Ori n-au auzit, ori n-au înțeles, ori n-au considerat că merită să răspundă la o astfel de întrebare, cert este că nici o reacție nu a venit din sală.

În ultimul an de studiu, pe o parte din acești studenți i-am reîntâlnit la un curs de specialitate. Reamintindu-mi-i pe unii dintre aceștia, de data aceasta nu i-am mai întrebat dacă au auzit de Remus Răduleț ci dacă știu măcar un indiciu despre ce a făcut acesta. Aceiași liniște a cuprins

sala, după aproape cinci ani petrecuți în universul creat de marele înaintaș, prin sălile de curs, prin laboratoarele care poate nici n-ar fi existat fără eforturile acestuia.

M-am îngrozit dar nu prea m-am mirat cunoscând lipsa de interes, față de subiectele pozitive, în care a intrat societatea românească de ceva vreme. Probabil dacă întrebarea s-ar fi referit la Terente situația ar fi fost alta.

După mai bine de zece ani de la întâmplare am mai avut o experiență similară, de data aceasta cu un grup de elevi de la Colegiul Național "Virgil Madgearu".

Erau elevi din ultimul an de studiu, care făceau parte din grupul țintă al unui proiect de dezvoltarea resurselor umane. Proiectul își propunea să le ofere elevilor din anii terminali de liceu posibilitatea de a se conecta la economia reală, de a avea mai multe argumente pentru alegerea unei viitoare cariere.

Într-o sală a unui institut de cercetări se adunaseră câteva zeci de astfel de participanți. Era o atmosferă plină de entuziasm care prevestea numai fapte pozitive.

Pentru a-i introduce în atmosfera de viitori studenți le-am povestit întâmplarea despre Remus Răduleț și ceva din comportamentul lor mă făcea să cred că ei vor fi cu totul altfel. M-am despărțit de ei recomfortat psihic.

După două săptămâni, cât a ținut cursul, urma să-i reîntânesc pentru festivitatea de închidere. După cele uzuale, care sugerau plăcerea reîntânlirii, arunc întrebarea pe care le-o pregătisem ca test de conectare a lor la societate:

- Apropo, știe careva dintre voi cine a fost Virgil Madgearu?

O față din primul rând, care se manifesta ca un lider informal al lor, se lovește cu mâna de frunte spunând:

- Eram sigură că o să ne puneți această întrebare!

- Și...? Te-ai interesat? Era suficient să pui numele Virgil Madgearu pe un motor de căutare pe Internet și aflai o serie de informații despre mentorul liceului vostru, am continuat eu fiind convins că de data aceasta pozitivismul a învins. Speram să fie așa.

- Nu, am uitat să caut, a fost răspunsul dezamăgitor al fetei. A mai trecut ceva vreme din

drumul nostru spre nimic. Eram la mare, în concediu. Cum nu ne mai despărțim de telefonul mobil nicăieri, îl aveam cu mine și pe plajă. Sună. Zgomotul din jur făcea să nu înțeleg prea bine cine mă căuta dar părea a fi o doamnă foarte agitată. Putea fi ceva urgent așa că am plecat într-o zonă mai liniștită ca să pot auzi.

Era o cunoștință care mă ruga să-i spun unde mă aflui, să vină să aibă o discuție cu mine. Era ceva foarte urgent legat de fiul ei. I-am spus și a doua zi m-am trezit cu distinsa doamnă la mare, în plină vară. Nu știam nimic despre fiul acesteia.

- Ce s-a întâmplat? Ce este așa urgent că nu suportă amânare și nu se poate discuta prin telefon?

- Este vorba de fiul meu domnule profesor. Are o serie de restanțe și dacă nu trece o serie dintre ele riscă să fie exmatriculat. Trebuie să mă ajutați. Profesorii sunt colegii dumneavoastră de facultate. Trebuie să-i cunoașteți și să mă ajutați. Vorbea repede și foarte preocupată. Numai mamă să nu fii!

- L-am adus cu mine, este în mașină. Vreți să vorbiți cu el?

- Dacă tot l-ați adus până aici chemați-l să văd care este situația, i-am răspuns eu, deranjat de situația mamei mai mult decât de cea a fiului.

Apare în zare un tânăr pe care se vedea de la distanță că nu-l interesează nimic pe lume, nici examenele, nici facultatea, nici penibilul în care își punea pe propria mamă.

După depășirea momentului de început, în care el nu a mai conținut să critice noțiunea de educație, tot sistemul de învățământ din lume, pe toți profesorii foști, prezenți și viitori, care îi chinuie pe bieții copii, îl întreb:

- Despre ce disciplină este vorba și cum îl cheamă pe profesor?

- Îm...!? Nu știu. Să vedeți..., la cursurile la care am fost eu, nu ne-a spus...!?

I-am privit când pe el, când pe mama lui.

- Doamnă, nu știu ce îi trebuie mai mult fiului dumneavoastră o pilă sau o mamă de bătaie?

„Tot ce nu e posibil obiectiv e cu puțință în mintea noastră și că, toate câte vedem, auzim, cugetăm, judecăm nu sunt decât creațiuni prea arbitrare a propriei noastre subiectivități, iar nu lucruri reale. Viața-i vis.”

– Mihai EMINESCU

Ion DULUGEAC

Femeia ce-a pornit Unirea

De jur împrejurul Dealului Mitropoliei stăteau stejarii cu vârfurile înalte, de parcă se țineau de mână. Peste ei, frunzișul verde-nchis se întindea ca o imensă manta. Din zare, nici o pasăre parcă nu voia să-și îndrepte zborul rătăcitor peste sălbăticia codrului și tăcerea mormântală a locurilor acelea de lângă maestuoasa Catedrală a Mitropoliei Române. La poala dealului, iarba era stearpă și fără sămânță, numai câțiva brusturi sălbatici cu flori albastre și late cât unghia mai aveau curajul să trăiască în straturile alteori îngrijite de la intrarea pe alea principală ce urca spre impozanta clădire. Cele câteva cărări printre copaci păreau a fi intrările secrete în peșterile frunzișului amenințător ce se dezvoltase haotic.

— Bună dimineața, domnule profesor Jupânescu, bine ați venit, rosti tânărul.

— Să trăiești, tinerețe, bine te-ar revăzut. Dar ce mai faci, dragul meu Jean?

— Domnule profesor să intrăm aici la Horoscop, că-i aproape de dumneavoastră.

— Am să folosesc expresia dumitale, consacrată între noi: *Dacă-i ordin cu plăcere!*

— Fac un reportaj pentru *Viața Capitalei*, unde îi ajut pe Mircea Micu și pe concitadinul meu din Mogoșoaia, Dan Claudiu Tănăsescu, domn' profesor, adăugă tânărul ușor emoționat.

— Parcă erai implicat la cursele de cai, nu te mai dedici sportului?

— Domnule Jupânescu, m-am însurat, am două fete și colaborez la ziar ca jurnalist, spuse Ion Dulgheru, tânărul din Mogoșoaia, ce trăise alături de marile nume de scriitori la Casa de Creație de la Mogoșoaia. Se mutase în București un an înainte de Revoluția din '89.

— Bun și de ce ai vrut să ne vedem, tinere jurnalist?

— Fac un studiu și poate voi publica și o carte despre Mica Unire, domnule profesor. Doresc să vă consult pentru autenticitate, privind unele întâmplări din epocă, mă puteți ajuta?

— Desigur, cavalerie, te ajut cu ce știu, rosti cercetătorul în literatură și vestitul eminescolog din România.

Privind către tânărul spătos și bine făcut, parcă nu se putea sătura cercetând tot constatând nepotrivirea dintre fizicul său și smerenia vorbelor rostite cu grijă, privindu-i fața bronzată. Privea din ochii săi negri, mici ca de viezure și scânteietori ca smaraldul. Își freca mâinile sale osoase, destul de puternice, cu venele ieșite sub piele, care arătau că a fost deprins cu munca. Bărbatul îi arunca priviri scurte și rezezi prin genele dese și lungi, ce nu-i puteau ascunde privirea cercetătoare.

— Domnule profesor știți că în fiecare an, pe 24 ianuarie, românii sărbătoresc Unirea Principatelor Române din 1859, după ce pe 24 ianuarie 1859, Alexandru Ioan Cuza a fost ales domn al principatelor române, realizându-se Mica Unire, prin alegerea aceluiși domnitor în ambelor principate. La 5 ianuarie 1859 în Moldova și în 24 ianuarie 1859 în Țara Românească.

— Da, tinere, știu bine acest lucru! rosti ușor descumpănit, cercetătorul.

— Pentru acea perioadă tulbure și revoluționară, sunt zece curiozități care trebuie ținute minte, domnule Jupânescu.

— Bun. Și care sunt acestea, dragul meu jurnalist?

— Prima a fost Mica Unire, care are loc în anul 1859 și a însemnat unirea Moldovei cu Țara Românească, fiind un eveniment cu o semnificație profundă pentru istoria țării noastre.

— Da, este adevărat. De altfel, asta am mai amintit-o mai devreme, nu?

— Mica Unire sau Unirea Principatelor Române este legată de numele lui Alexandru Ioan Cuza, care a fost ales domnitor al ambelor principate, pe data de 5 ianuarie în Moldova și pe 24 ianuarie în Țara Românească.

— Așa este, dragul meu, și asta am mai amintit-o, adăugă profesorul.

— Alexandru Ioan Cuza a fost pârcălab de Galați, în timpul lui Grigore Ghica, un titlu acordat persoanelor responsabile de conducerea unui județ, a unui ținut, a unei cetăți, având atribuții militare, administrative și judecătorești.

— Și a treia este adevărată, zâmbind dascălul originar din Argeș.

— Demersurile pentru înfăptuirea Unirii începuseră încă din anul 1848, când domnitorul Moldovei, Mihail Sturdza, și domnitorul Țării Românești, Gheorghe Bibescu, au creat o punte culturală și economică între cele două principate, rezultatul politicii lor fiind uniunea vamală.

— Da, uite că și „curiozitatea” asta a fost o realitate, de fapt, tinere reporter.

— Sfârșitul Războiului Crimeii a creat un context european favorabil pentru evenimentul ce se pregătea în Principatele Române. Datorită semnării Tratatului de la Paris, românii au obținut ajutorul britanicilor și al francezilor, domnule profesor.

— Context politic favorabil se numește acest lucru, băiete!

— Înalta Poartă și Austria considerau alegerea aceluiași domnitor în ambele principate ca o încălcare a Convenției de la Paris. Însă, în actul oficial, nu era menționat faptul că domnitorul ales nu poate îndeplini aceeași funcție, atât în Moldova, cât și în Țara Românească, aveau să constate cele două puteri.

— Și aici sunt de acord cu tine, adăugă cercetătorul.

— În cei șapte ani de domnie, Alexandru Ioan Cuza a pus bazele României moderne. A fost creat primul Guvern, sub conducerea lui Mihail Kogălniceanu, și au fost concepute Codul Civil și Codul Penal, inspirate de cele al Franței. De asemenea, s-a dat Legea învățământului primar obligatoriu și s-au înființat primele universități din țară, una fiind Universitatea *Alexandru Ioan Cuza* din Iași și cealaltă Universitatea din București.

— Pentru învățământ a fost pusă baza sistemului modern național, dragă Ioane.

— De asemenea, la 5 octombrie 1864, a fost înființată Școala Națională de Arte Frumoase de la București, condusă de celebrul pictor Theodor Aman.

— Așa a fost, un alt punct pozitiv în activitatea acestui mare patriot român.

— Sub domnia lui Cuza a fost construită prima linie ferată pe ruta București-Filaret-Giurgiu, inaugurată între 19 și 31 octombrie 1869 de către regele Carol I.

— Cavalerie, toate adevărate până aici, așa că spune-o și pe ultima!

— Alexandru Ioan Cuza a creat premisele pentru redactarea primei Constituții a României. Documentul a fost redactat după abdicarea lui Cuza, la 11 februarie 1866, potrivit unor surse istoriografice, încheie tânărul jurnalist.

— Uite că ai avut dreptate în toate, măi, jurnalist de Mogoșoaia, râse Nae.

— Știți cum au fost posibile toate astea, domnule profesor?

— Dacă îmi spui, sigur am să știu!

— Toate cele amintite sunt rodul acțiunilor unei singure persoane, o doamnă care a făcut posibilă Unirea. Femeia asta se numește Ecaterina-Cocuța Vogoride, născută Conachi.

— Așa este cavalerie, cunosc bine personajul.

— Revoluționarii de la 1848 au reușit după un deceniu de eforturi enorme să își îndeplinească cea mai mare dorință, Unirea. Deși erau foarte mulți cei care se împotriveau Unirii, chiar și printre boierii neași, roști Ion, care comandă două cafele lungi cu lapte, știind cum îi place cafeaua vestitului dascăl.

— Da, însă au avut de trecut un hop, știi?

— Nu știi la ce faceți referire, domnule!

— Dar era cât pe ce să nu se întâmple și proiectul să se ruineze. Caimacamul Vogoride, un fel de domnitor loctiitor pus de Poartă al Moldovei, orbit de promisiunile de preamărire făcute de otomani de a ajunge domnul Moldovei, a falsificat alegerile, pentru a arăta Marilor Puteri că dorința poporului nu este pentru Unire. Astfel, chiar și puținii suporteri ai Unirii Principatelor ar fi înțeles care este *voința românilor* și ar fi renunțat în favoarea turcilor.

— Este adevărat ce spuneți, numai că ambițiosul Vogoride avea pe cineva acasă pe care nu îl putea domina. Era însăși soția lui, Ecaterina Vogoride, cea care îi făcuse trei copii.

— Înainte de unire, Cocuța l-a convins pe

Nicolae Vogoride să renunțe la desemnarea lui Constantin Catargiu sau Nicolae Cantacuzino ca miniștri, ambii recunoscuți antiunioniști, amenințând în caz contrar cu divorțul și cu plata unor despăgubiri egale în cuantum cu zestrea sa, pierdută de soț, în urma unor neinspirate plasamente. Lucrurile au fost consemnate de un reputat istoric.

— Am aici câteva documente originale, scrise de mână și găsite într-o carte editată în epocă cumpărată de un văr al meu. Sunt documente istorice pe care poate din greșeală cei din familia Ecaterinei le-au uitat în acea carte, așa că vă rog, uitați-vă puțin!

— Văd că sunt autentice și sunt și valoroase, dragul meu ziarist, rosti profesorul după circa două minute de lectură. Apoi zise, scurt, uite ce reproșa Cocuța Conachi *veneticului din Fanar*:

— Ai venit în țară sărac lipit pământului, n-ai altă avere decât zestrea ce ți-am adus-o eu, cred că îți aduci aminte! spunea ea.

— Ce să fac, dacă am ales un loc nepotrivit pentru plasarea banilor, a răspuns el.

— Bun, îți iert risipirea ce ai făcut-o, dar nu-ți voi ierta trădarea față de neamul, față de țara care ar fi trebuit să devie și a dumitale, Vogoride.

— Și ce dorești a face eu, pentru iertarea ta?

— Măi, bărbate, cum nu ai astăzi altă avere decât a mea, așa putea, printr-un divorț, să te așez din nou în paiele de unde te-am ridicat, a rostit femeia hotărâtă, cu sângele clocotind.

Se pare că amenințările ei nu au funcționat până la capăt. Atunci, boieroaica a pus mâna pe scrisorile secrete ale soțului, care dovedeau că a măsluit alegerile, la cererea otomanilor și Înaltei Porți, și le-a trimis spre publicare prin intermediul lui Costache Negri și Dimitrie Rallet, cotidianului *L'Étoile de Danube* - Steaua Dunării, care fusese interzis la Iași și apărea la Bruxelles. Scurte spicuiți în limba română ale acestor epistole care au făcut înconjurul Europei, au fost publicate și în Moldova sub numele de *Estract de scrisori secrete trimise caimacamului Moldovei de deosebite fețe politice*.

— Este corect ce-mi spui, deoarece în ca-

litate de reprezentanți ai Puterilor Garante, Regina Victoria și Împăratul Napoleon al III-lea s-au întâlnit la Osborne. Văzând că le este pus prestigiul în joc, au hotărât anularea alegerilor falsificate de Vogoride. Regina Angliei intervine la sultan, se hotărăște repetarea alegerilor sub atentă supraveghere a Puterilor Garante.

— Așa a fost domnule profesor, iar rezultatul a fost covârșitor în favoarea unioniștilor.

— Dar, în paranteză fie spus, dovezile că alegerile pentru Adunarea ad-hoc din Moldova au fost falsificate în favoarea celor care se opuneau Unirii au adus în pragul rupturii chiar și solida alianță dintre Anglia și Franța, proaspeții învingători din Războiul Crimeei.

— Desigur, pentru că Anglia susținea Turcia, adică separarea în continuare a Principatelor, iar Franța, unde lobby-ul românesc era mai puternic, dorea Unirea.

— Vezi, dragul meu, ce a urmat, alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn la Iași și apoi la București, a pus lumea în fața faptului împlinit, chiar dacă, inițial, Marile Puteri au căzut de acord ca românii să li se permită o Unire formală, administrativă, dar cu doi domni, două guverne și două parlamente, rosti profesorul Jupânescu, apoi sorbi din cafea.

— Domnule profesor, după ce a fost finalizată această înțelegere, au fost reluate alegerile, iar românii revoltați au speculat la maximum termenii acordului. Și-au ales un singur domn, pe Alexandru Ioan Cuza. Astfel se năștea România. Și datorită Ecaterinei-Cocuța Vogoride, născută Conachi, am avut această mare șansă.

— După ce Unirea a fost consolidată, Ecaterina-Cocuța Vogoride Conachi l-a părăsit pe Nicolae Vogoride și a călătorit prin Europa.

— Prin călătoriile sale, poposind la Roma, a fost văzută de un senator ce avea și funcția de judecător sindic. La o recepție italianul s-a îndrăgostit fulgerător de frumoasa moldoveancă, iar fiica boierului Conachi devine iubita principelui Emanuele Ruspoli, principe de Paggia-Suaza, care o iubea nebunește, mai spuse Ion.

— După moartea lui Vogoride, în anul 1862, Ecaterina s-a recăsătorit cu principela senator și

sindic al Romei, care a devenit unul dintre apropiații regelui italian Vittorio Emanuele II, menționă profesorul.

— Cu cel de-al doilea soț, Ecaterina Conachi a avut cinci copii. Cocuța Conachi a cunoscut cele mai elitiste cercuri politice și artistice italiene, fiind o susținătoare convinsă a unirii Italiei, urmând exemplul României, deși unificarea Italiei a fost finalizată numai după victoria acesteia în Primul Război Mondial, cum de altfel și la noi a fost realizată Marea Unire de la Alba Iulia pe 1 Decembrie 1918.

— Așa este, tinerețe, așa este. Văd că legi bine datele și evenimentele vremii!

— Mereu am iubit istoria și geografia, domnule profesor.

— Țasta i-a fost destinul, a murit la Genova în februarie 1870.

— Totuși, deși a murit la Genova, în februarie 1870, rămășițele sale au fost înhumate în biserica familiei din Țigănești, în județul Galați. O suflare dulce și lină, care venea din părțile apropiate locului unde se aflau părea să miște aerul cald și parfumat.

— Eu aș pune-o pe această femeie, de un curaj nebun pentru vremurile acelea, pe o bancnotă românească. Fără ea putea să nu fie nimic. Și nici măcar nu e o persoană istorică recunoscută, adăugă vestitul Nae Jupânescu, mare cercetător în Arhivele Academiei Române.

Apoi, ca două resorturi eliberate, cei doi s-au ridicat, și-au strâns mâinile prietenește, apoi cu o îmbrățișare prietenească au salutat și au plecat fiecare în drumul său, Ion către Piața Unirii unde-și lăsase mașina, iar profesorul spre casa lui din strada Concordiei, fericiți de discuțiile ce le încheiaseră la Horoscop. În intersecție se auziră sirenele mașinilor de la circulație sosite la un accident survenit între două limuzine de lux.

Ecaterina (Cocuța) Conachi

Caty URUCU

Domnul Tudor

Alerg să prind autobuzul care mă duce la Piața Palatului. E frig, bate vântul, care îmi izbește picuri reci peste obraji, ca niște spice de pir tăioase și otrăvitoare. De aceea nu-mi place să plec, când timpul este furtunos ca acum. Însă, azi am pornit cu drag la drum. Merg acolo unde mi-am dorit de multă vreme să ajung. Strâng la piept geanta, pentru că are în buzunarul ei o comoară. Am reușit să cumpăr un bilet la concertul domnului Tudor Gheorghe. Ce frumos și-a intitulat spectacolul din această seară: „Adio, doamnă!,,

M-am așezat confortabil și mă uit pe geamul mașinii, dar nu văd afară. Sunt entuziasmată știind că voi avea parte de două ore de muzică bună, cu un artist de înaltă clasă. Sosesc în fața Teatrului Național, unde găsesc mulți doritori de frumos într-o așteptare decentă. Mă adăpostesc lângă zidurile de curând renovate ale teatrului. Nu vreau să intru imediat, deși aș putea s-o fac. Vreau să privesc această parte a Bucureștiului, zidurile triste și umede ale clădirilor învecinate. Șantierul din fața teatrului nu s-a mutat. E încă plin de gropi, semnalizate, ce e drept. Umbrele vii colorate, oprite în grupuri mici la semafoare, însuflețesc un pic orașul speriat de ploaia rece. Viitorii spectatori ai concertului pentru care am venit, așteaptă în grupuri compacte, parcă ar forma un front comun împotriva vântului dușmănos. Fumează, vorbesc calmi, gesticulează delicat, își strâng mâinile și se încheagă noi cunoștințe.

Intru, pentru că sunt singură și mi s-a făcut frig. Pășesc cu sfială pe holul mare, simțind cum

inima mi se umple de bucurie. De câte ori intru într-un templu de cultură, mi se întâmplă la fel. Sunt îndrumată către locul meu, găsesc scaunul și mă fac comodă. Ochii îmi fug în căutarea detaliilor care înfrumusețează sala, după renovarea recentă. Observ, fără să fiu surprinsă, înainte de toate, că nu există nici un singur loc liber. Sala arată foarte bine, văd cum strălucește totul în jur. Bate întâiul gong, mă grăbesc să închid telefonul, îmi dau seama că am uitat să-mi las pălăria la garderobă și o dau jos, să nu obstruționez vederea celor din spatele meu.

Bate și cel de-al treilea gong, luminile se sting și rămân nemișcată. Toată sala face la fel. Stăm în liniște, aproape smeriți, de parcă ar urma să iasă preotul din altar, ca să țină o slujbă mult așteptată. Îmi cobor privirea spre mâinile împreunate și mă simt ca o școlăriță, care a primit o recompensă pentru că a obținut o notă mare. Chiar sunt fericită și recunoscătoare că am putut să ajung la acest spectacol! Mi se pare un vis frumos, pe care am reușit să mi-l împlinesc. Dar, mă trezește din visare un ropot de aplauze. Trebuie să fi sosit maestrul pe scenă. Nu, este doar orchestra, care se instalează disciplinat într-o ordine bine stabilită. Sunt în total zece instrumentiști. Exact numărul de oameni, pe care l-a cerut Avraam Domnului, să găsească printre locuitorii cetății Sodoma, care să fie buni și credincioși, pentru a salva cetatea. În seara aceasta, cu acești zece artiști, împreună cu domnul Tudor Gheorghe - un fel de Tudor din Vladimiri - ne va salva inimile strivite de vremurile grele pe care le trăim.

Am făcut această corelație dintr-un motiv pe care mi l-a dictat subconștientul, pentru că așa am primit o fulgerare de gând, o simțire de moment. Mă uit prin sală și văd spectatorii aplaudând, adresând salutul lor artiștilor. Aplaud și eu grupul celor zece unde remarc două tinere muziciene pe care mă bucur să le văd, pentru că le-am auzit de multe ori concertând. Este o mare bucurie să poți fi sub același acoperiș cu acești artiști profesioniști. Îi privesc cu admirație. Ei aduc în inimile românilor doinele, cântecele vechi, romanțele, muzica populară nealterată de răutățile zilelor noastre.

Un ropot de aplauze îmi întrerupe gândul. Sosește maestrul Tudor Gheorghe, mă

ridic în picioare, în semn de respect, așa cum face întreaga sală. Domnul Tudor Gheorghe ne salută. Cu ce prestanță se apropie de microfon, ce ținută impecabilă are!

Închid ochii pentru o secundă, ca să fiu sigură atunci când îi deschid, că nu este un vis. Când revăd scena, maestrul era deja instalat în fața microfonului. Vocea domniei sale nu are nicio urmă de emoție. Îl apreciez pentru asta. Știu că mâna care ține steagul în focul bătăliilor, nu mai tremură după câteva asalturi. Se călește și se ridică din ce în ce mai sus, ca simbolul și mesajul pe care îl transmite, să zboare cât mai departe, ca o pasăre neînfricată.

Ne prezintă orchestra, dirijorul, vechiul său colaborator Marius Hristescu, pe care îl numește „prim ministru al guvernului tehnocrat„. Pe ceilalți membrii ai orchestrei, îi cataloghează ca pe adevărați profesioniști în ”guvernul său”. N-a uitat să-și laude „frumoasele oltence,” instrumentistele, ușor de remarcat datorită costumelor populare strălucitoare.

Domnul Tudor Gheorghe nu are nevoie de prezentare, domnia sa s-a făcut singur cunoscut luptându-se cu mediocritatea, cu nonvalorile. Ba, i-a mai promovat și pe aceia care merită. A răscolit în lada de zestre a poporului român, aducând la lumină valori cândva interzise de un sistem sau făcute uitate de altul. Comorilor noastre prăfuite, maestrul le-a redat strălucirea lucrând îndârjit, alături de dirijorul și orchestratorul Marius Hristescu pentru a ni le dărui. Iată-l acum, drept ca un pandur, cu giuvaierurile păstrate în suflet, șlefuite cu osteneală și cu genialitate aplecându-se ușor, cu mâna în dreptul inimii înaintea publicului. Un gest care reflectă respectul pentru domnia sa, pentru publicul prezent, pe care doar un artist nobil, un boier adevărat îl mai face cu atâta eleganță și rafinament!

Ne vorbește despre teama domniei sale, de a nu avea o sală plină de spectatori, teamă nejustificată, dar prezentă în inima artistului, conștient de posibilitățile financiare ale sărmanului român.

Se întoarce spre orchestră, căreia îi face un semn discret. Începe cu melodia „Ilona”. Să mai vorbim de limpezimea vocii, de mișcarea scenică, de gestică domniei sale, care transmite în fiecare

secundă și în fiecare privire câte un mesaj? Nu, pentru că știm deja asta! Ceea ce am simțit, chiar dacă nu eram foarte aproape de domnia sa, este altceva. Omul acesta, prin vibrațiile inimii sale transmite o energie pozitivă, încă de la intrarea în scenă. Cum de se petrece asta? Se întâmplă următorul lucru: maestrul Tudor Gheorghe a obișnuit publicul doar cu spectacolul de calitate. Prin urmare, când domnia sa se prezintă la orice concert, publicul înțelege că va fi fericit, așa cum știe că dacă va vedea un crin, el va fi însoțit de parfumul său.

Când publicul descoperă această corelație, este limpede că artistul nu a făcut niciodată compromisuri. El, artistul adevărat, a muncit mereu simțind fiecare notă, fiecare respirație și orice sunet, ce nu are voie să fie scăpat de sub control nici lui, nici celor cu care colaborează. Foarte greu de obținut această performanță, care te urcă în cele din urmă, într-un jilț al gloriei, așa cum s-a întâmplat cu maestrul Tudor Gheorghe. De pe acest piedestal domnia sa trimite semenilor buna credință, rafinamentul, patriotismul, prezentat sub forma unui manifest artistic, menit să-i întrețină publicului dorința de a reveni la concertele sale.

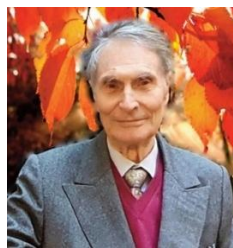
Iată secretul care l-a făcut să emane energia benefică, energie ce umple sălile și smulge hohote de râs, lacrimi amare sau oftaturi îndelungi. Ca un adevărat „pandur și jian,, Domnul Tudor atinge inteligent puncte sensibile ale societății de azi, într-un mod elegant și ușor acid, în același timp. Stârnește și hohote de râs. Cum face asta? Prin intermediul glumelor sale aduce în fața publicului adevăruri omise de mijloacele mass media. Publicul îl dorește și pentru că îl ascultă recitând versuri alese și meritorii, mai puțin cunoscute. Publicul este dornic să-i audă vorbele înțelepte, pentru că el nu atacă, nu suduie, ci doar scoate la lumină moravurile. Le plasează cu talent și diplomatie în vârful minții sale oltenești, pe care o transformă într-o suliță, care-și atinge ținta întotdeauna. Face asta, pentru că la concertul domniei sale vin doar oameni care-i pricep aluziile. Spune povești din perioada în care Bucureștiul era considerat Micul Paris, în care descoperim un umor fin, pe care românii adevărați îi gustă cu mare bucurie. E atât de ușor și de plăcut să asști la evoluția și gloria

unui artist. Însă, este greu să rezști câteva decenii în vârful piramidei, așa cum a reușit domnia sa. Să vii mereu cu câte ceva nou, chiar dacă de fapt, unele piese muzicale au o vechime de mai multe decenii. E simplu oare să poți face asta?

Îmi amintesc că acum un an, când domnului Tudor i s-a decernat premiul „Cel mai bun român” eram în sală, tot la Teatrul Național. Am așteptat să spună ceva, pentru că știam că va fi un discurs scurt și, neapărat remarcabil. Așa a fost. Ne-a privit îndelung și ne-a spus că domnia sa percepe harul cu care a fost binecuvântat de Dumnezeu ca pe un împrumut, pe care vrea să-l dăruiește poporului, tot așa cum dumnealui l-a primit de la El.

Notă: Caty Urucu din „Copiii României mele”, volumul IV

MIHAI MAXIM

SATUL DE SUB APE (urmăre din Nr. 125-126/2024)

Boldul, ascuns de un cot al Prutului, era considerat *capătul lumii* de rarii temerari, ce se aventurau până aici. Aceasta a fost și impresia soției mele, tânără profesoară din București, când a venit, în 1967, pentru prima dată în satul meu natal. Curând a prins însă drag de oamenii locului care, în ciuda condițiilor vitrege, și-au păstrat încrederea în viață, umorul și curățenia morală. M-a însoțit totdeauna cu bucurie la locul meu de baștină, fugind de zarva capitalei pentru a beneficia, măcar și pentru câteva zile, de liniștea patriarhală și de aerul curat al văii Prutului.

Într-adevăr, un sat uitat de lume, la șaizeci de kilometri de cel mai apropiat oraș și la vreo treizeci de kilometri de cea mai apropiată gară. Era cel mai îndepărtat sat de Manoleasa, centrul comunei, cam la o oră de mers pe jos, mers de

om sănătos. Nu avea nici poștă, nici medic: părinții care, mai spre zilele noastre, voiau să trimită un pachet copiilor plecați la carte *mai departe*, trebuia să se scoale de dimineață și să se ducă la poșta din Ripiceni, cale de vreo patru kilometri. Și dacă se îmbolnăveau, tot în satul vecin mergeau, că acolo se afla dispensarul cel mai apropiat. Că boldenii mei mai și cârteau uneori: *mai bine ne-ar lua Ripiceni în comuna lor, că sunt mai aproape de noi, au piață bună, au cursă directă la Iași și Botoșani, iar noi avem mai multe neamuri acolo*. Pentru a ajunge la Ripiceni trebuia însă – ca în poveste - să cobori valea Stârleucei și să urci o stâncă, despre care noi spuneam că este hotarul dintre cele două sate. Dar nu numai dintre sate, ci și dintre comune, și chiar dintre județele Dorohoi și Botoșani - până la ultimul război, și dintre regiunile Botoșani și Suceava - după vechea împărțire administrativă. Că ultima Boldul n-a mai apucat-o!

Stâncă de la Ripiceni își are și ea istoria sa și merită să ne oprim puțin. Pe la 1880 niște francezi, foști colegi cu boierul nostru, aflat la studii la Paris, l-au vizitat pe conu' Gheorghe Stroici la conacul său de la Volovăț (numit apoi Stroici, iar astăzi, Sadoveni). Încântați de potențialul economic al zonei și bine sfătuiți de boier, francezii au hotărât să facă aici o fabrică de zahăr. Au ales locul unde se află Ripiceniul de astăzi din mai multe motive: pământul gras, bun pentru cultivarea sfeclii, apa din belșug adusă de râul Prut, dar mai ales, piatra din stâncă, de care era nevoie pentru a face zahărul din sfeclă. Pentru că terenul pe care s-a ridicat fabrica aparținea de satul Ripiceni, întreprinderea nou creată a devenit cunoscută ca *Fabrica de zahăr Ripiceni*. Mai mult chiar, muncitorii care au lucrat la construirea fabricii și apoi la producerea zahărului, vor forma în jurul ei o nouă așezare. Aceasta îi va uzurpa numele vechii localități Ripiceni, devenită cu timpul *Ripiceni Vechi* și dispărută și ea sub ape. Și stâncă falnică, însemnată pe harta fizică a României până la ultimul război, a dispărut cu totul - și de pe hartă, și din peisaj: ce mai rămăsese din ea după calcarul extras pentru fabrică a fost dinamitat și folosit la pietruirea șoselelor din zonă. În anii cât a fost fabrica, Ripiceni Noi s-au întins, s-au pietruit străzi, au apărut trotuare, evreii au

deschis dughene, croitorie, frizerie, brutărie, cafenea și birturi, s-a construit o cale ferată, care a scos localitatea și zona din izolare. Localnicii au intrat în contact cu civilizația, li s-a oferit posibilitatea să cunoască lumea, la ei acasă sau călătorind. Au început să citească ziare, să asculte posturile de radio. Iar dacă nu izbucnea războiul, Boldul, care dădea fabricii cea mai mare parte din forța de muncă sezonieră, ar fi devenit un satelit al Ripiceniului.

Dar Ripiceniul a devenit cunoscut nu numai prin fabrica de zahăr, demontată în 1945 și luată de sovietici ca pradă de război. Localitatea a intrat în manualele de istorie prin descoperirile arheologice ale unei echipe de cercetători, conduse de academicianul C.S. Nicolăescu Plopușor, ce a scos la iveală vestigii privind existența unei așezări umane în zona stâncii încă din perioada paleoliticului. În vara anului 1962 mi-am *sacrificat* ultima mea vacanță studentească pentru a *câștiga un ban* și m-am angajat la contabilitatea IAS-ului Ripiceni, ce ființa pe ruinele fabricii. În *drumul spre serviciu* treceam zilnic pe lângă șantierul arheologic și l-am cunoscut pe profesorul Nicolăescu Plopușor (încă nu era academician). Am intrat în vorbă mai întâi cu săpătorii, care îmi erau consăteni, apoi m-am apropiat de profesor. Aflând că sunt student în ultimul an la Facultatea de filologie-istorie-filozofie (în forma de organizare de atunci) a Universității din Iași, D-sa mi-a acordat mai multă atenție și, văzându-mă interesat, a avut răbdarea să-mi țină o lecție de arheologie. Odată a răspuns chiar invitației mele și, însoțit de doi colaboratori mai tineri, mi-a făcut o vizită acasă. M-au impresionat la el modestia, buna dispoziție și amabilitatea cu care intra în vorbă cu sătenii care ne dădeau binețe. Curiozitatea cu care iscodea prin curți, interesul pentru tot ceea ce întâlnea, întrebările despre oameni și locuri, m-au făcut să înțeleg că m-a onorat cu vizita sa nu pentru cana de lapte acru, răcit la beci, cu care, în lipsă de altceva, l-am tratat. Și m-am simțit stânjenit nu pentru modestia cu care am întâmpinat un oaspete de vază, ci pentru că Profesorul nu a găsit în Boldul meu ceva care să-i satisfacă curiozitatea de cercetător. Și poate că și întâlnirea cu marele arheolog mi-a stârnit interesul pentru istorie.

Prin strădaniile profesorului de istorie și director în perioada de glorie a școlii din Ripiceni, regretatul Ion Bănculescu, a luat ființă, la începutul anilor '60, un muzeu unde sunt și acum expuse unele din piesele descoperite la șantierul arheologic. Din nefericire în anul 1976 acest sit, aflat sub stâncă, la coada Stârleucei, a fost acoperit de ape.

Au murit oamenii, au dispărut locurile, dar au rămas în inima noastră, au intrat în istorie.

* * *

În satul Bold era, ca în toate cătunele de pe malul Prutului, numai școală primară. Mulți ani, între cele două războaie, școala a funcționat cu un singur învățător. Deleanu, de care ne vorbeau cu respect părinții noștri, strângea cu greu câte 3-4 copii să încropească o clasă. Iar clasele erau grupate două dimineața și două după amiază. După război, satul s-a mărit pe seama *veneticilor* și a sporului natural, copiii s-au mai înmulțit și învățătorul cel nou, Dârvaru, nu mai făcea față de unul singur. Din păcate, toate ajutoarele care i-au fost trimise au dat bir cu fugiții, preferând satele care să aibă, dacă nu lumină electrică, măcar drum pietruit. Da' și Ghiță Dârvaru s-a dus până la urmă *la centru*, la Manoleasa, ca director la școala cu șapte clase, nou înființată. Ce e drept, a făcut treabă bună acolo, că își amintesc cu recunoștință de el toate seriile de elevi ce i-au trecut prin mână.

După reforma învățământului din 1948, odraslele de gospodari și cu dragoste de carte din Bold au făcut gimnaziul tot la Ripiceni. Copii de 10-15 ani, ne sculam cu noaptea în cap și, fie ploaie sau arșiță, fie ger și viscol, porneam în grupuri de câte doi-trei spre școală. Uneori așteptam și pe cei din Sadoveni (Stroici) care, în drumul lor, treceau prin Bold. Nu întârzia și nu lipsea nimeni. Într-o dimineață geroasă de iarnă, când am ajuns pe buza Stârleucei, am văzut în vale cum doi lupi hărtăneau un stârv. Am alergat înspăimântați spre sat și nu ne-am oprit decât la casa lui Ion Aruștei *de la marginea satului*, unde am bătut cu disperare în poartă. Trezit din somn, bietul om a luat felinarul și ne-a trecut valea. Câteva dimineți la rând, până ne-a trecut sperietura, ne-a însoțit câte un părinte pînă la stâncă. E drept că școala avea internat, dar acolo erau primiți numai elevii din satele mai

îndepărtate – Movila, Zahoreni, Manoleasa, Liveni, Lehnești...Pe când cei 4-5 km. la dus și tot atâta la întors se puteau face cu piciorul. Și apoi așa creșteau copiii sănătoși.

Să te ferescă Dumnezeu dacă făceai vreo boroboacă la școală; dacă din cauza ta, mama sau tata pleca cu ochii în pământ de la ședința cu părinții, câteva zile nu mai aveai trai acasă. Și mai rău era când aflau despre asta duminica la târg la Ștefănești. Îmi amintesc cum, pornind de la situația noastră, a copiilor din satele din zonă, domnul Bănculescu ne explica noțiunea de *selecție naturală*: *La gimnaziul din Ripiceni vin cei mai buni copii din comunele din jur. Îl termină însă doar trei sferturi din cei înscriși. Jumătate din absolvenți se duc la școala medie și ajung până la sfârșit tot trei sferturi - unii renunță pe parcurs pentru că nu mai au părinții cu ce să-i țină la internat, alții nu mai fac față exigențelor. Din care jumătate intră la facultate etc...* Și dintre aceștia, mi-aș permite să aduc peste timp o completare la explicațiile îndrăgितului nostru director, au *mers* la liceu, au absolvit facultatea și s-au remarcat, fiecare pe calea pe care a ales-o, oameni precum pictorul V. Chinschi, profesorii universitari V. Cristian și M. Panțiru, istoricul de artă C. Prut, poetul D. Țiganiuc, inginerii Ilie Mihăiescu, A. Mihalache, Aurica Repede, surorile Călin, profesorii M. Dârvaru și Paula Buchi, economiștii M. Buchi, I. Merticaru, E. Buhaciuc (Să mă ierte foștii absolvenți ai școlii de pe Prut, dar am citat numai numele celor pe care i-am cunoscut. Profesorul nonagenar Mitică Surugiu – legenda vie a școlii Ripiceni, care are o evidență a lor, ar putea spune mai multe).

Biserică era una făcută din lemn, înconjurată de cimitirul aflat chiar pe malul Prutului, în partea de nord a satului. Aici veneau la slujbă duminica și de *sărbătorile trecute cu cruce roșie în calendar*, și *stroiceni*. Asta până în 1893, când boierul le-a făcut și lor biserică mare, de cărămidă. De atunci preotul *nostru* ținea slujbă o duminică la Bold, una la Stroici.

De când am început să țin minte, biserica noastră de lemn era mică și neîncăpătoare, dar cele vreo sută cincizeci de familii, cât număra Boldul, nu aveau puterea să-și facă una mai mare.

Mormintele erau însă îngrijite, sătenii având un

cult al morților.

Profesorul Ioan Caproșu, de la catedra de istorie medie a Universității din Iași îmi spunea la târgul Gaudeamus din anul 2005 că pe la începutul anilor '70 a făcut parte dintr-o comisie ministerială, ce trebuia să descopere, să evalueze și să propună pentru conservare posibilele piese cu valoare arheologică de pe teritoriul ce urma să fie acoperit de ape. Mergând prin sate, D-sa a găsit în cimitirul de la Bold mai multe pietre funerare, inscripționate în limba slavonă, de pe la jumătatea secolului al XVIII-lea și a făcut recomandările de cuviință. În anul 1975, biserica a fost demolată, morții (de care a avut cine să se mai îngrijească), au fost înghesuiți în cimitirul din Sadoveni și nu am mai reușit să dau de urma crucilor. Or fi rămas pe fundul apei?

Ar fi putut să mă ajute în demersul meu preotul satului. După ce i-a botezat, cununat și apoi înmormântat pe aproape toți dreptcredincioșii din Bold, odată cu potopul ce s-a abătut asupra bisericii și a satului, părintele C. Buțoreanu și-a dat și el obștescul sfârșit, așa că nu am mai avut pe cine întreba. Sătenii îl iubeau și îl tratau cu același respect ca și pe conu' Gheorghe, *boierul cel bătrân*, care a rămas alături de ei în timpul războiului și i-a sfidat pe ocupanții sovietici din cerdacul conacului său. De aceea, atunci când copila *părintelui*, Cecilia, elevă în clasa a II-a, și-a găsit sfârșitul prematur din cauza nesăbuiței unui coleg de clasă, tot satul i-a împărțit durerea.

Boldenii care s-au mutat la Sadoveni și Ripiceni și-au luat morții cu ei și i-au înmormântat în cimitirile care erau și au început să frecventeze bisericile de aici. Localnicii le-au înțeles necazul și i-au primit cu inima deschisă. Acum nu se mai face nicio deosebire între sătenii *de loc* și *venetici*, pentru că cei vechi i-au asimilat cu totul pe noii veniți. E adevărat că și aceștia se simt acum acasă în satele de adopțiune, de parcă ar fi fost aici de când lumea. Însă *plânge inima în ei* atunci când se duc la ogor sau trec pe șosea și văd marea de apă pe locul unde era odată Boldul lor, un sat frumos, cu oameni harnici și cu frica lui Dumnezeu...

* * *

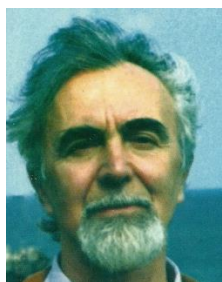
Boldul, ca localitate a comunei Manoleasa, nu mai există din 1976. Dar Boldul dăduse semne de agonie încă cu mult timp în urmă. Trunchiul puternic al satului fusese zdruncinat de anii de război, de venirea *rușilor* în '44. Cele mai viguroase vlăstare i-au fost retezate de secera morții, mînuită de sovietici și apoi de nemți, în timpul ultimului măcel. Nenorocirile care s-au abătut în continuare asupra satelor din această parte a Moldovei - foametea din '46, dările înrobitoare către stat, colectivizarea - și au culminat cu demolarea satelor, i-au gonit pe tineri să-și caute norocul în lume.

Acum treizeci de ani, apele învolburate ale Prutului, căruia barajul de la Stânca-Costești i-a blocat curgerea milenară, s-au revărsat cu furie asupra satelor, făcând una cu pământul tot ce întâlneau în cale. De pe înălțimile din jur, sătenii priveau înlăcrimați cum se umple valea Volovățului, cum dispare vatra satului. Pentru ei a fost o despărțire brutală și dureroasă de trecut; sub apa tulbure și rece au rămas străbunii lor, a rămas o parte din viața lor, cu bucurii și necazuri, cu iubiri și trădări, cu împliniri și nerealizări.

Când mă duc la locul unde a fost satul, mă așez pe piatra care a mai rămas din temelii casei bunicilor, îmi ațintesc privirea spre conacul de sub deal al boierilor Stroici și, cătând pe luciul nemișcat al apei, încerc să-mi dau seama unde a fost casa copilăriei mele: acolo a fost casa, mai în spate grajdul, în fața casei era grădina cu flori, apoi rândul de nuci, iar pe vale, spre pârau, era via, cireșul cu prepeleacul unde în vacanță mă refugiam cu o carte în mână...La poarta din vale mă aștepta mama mea, Speranța, când veneam de la școală... Dar nici ea, nici școala, nici satul, nici ceilalți oameni, de care am vorbit aici, nu mai sunt. Au mai rămas doar în amintirea noastră, a celor care i-am cunoscut. Când ne ducem și noi, peste ei se va așterne uitarea. Scriem ca să nu uităm și să nu-i uităm.

Notă: Fragment din volumul cu același titlu, apărut la editura PAIDEEA, București, 2007

„**Copilăria** este lumea miracolului și a magiei. Copilăria se termină în momentul în care lucrurile încetează să mai fie uluitoare.” – Eugen Ionescu.

Ion LAZU**17 sept. 011. Pocola, 68 – XIX**

Rusalca. Iar cu doar trei case mai încolo (de-ar fi bănuț Floare unde mi-e gândul, ce s-ar mai fi perpelit, biata...), tot pe partea noastră, cam acolo unde strada începea să aibă doar un rând de case (pe partea dreaptă când veneai dinspre șosea), se afla Rusalca. Așa i-am spus, în gândul meu și văd că așa îi rămâne numele și astăzi. Nu cred că i l-am știut pe cel adevărat, dovadă că nu mi era de trebuință. A venit cumva vorba despre ea? sau eu am adus-o în discuție - însă am mari temeuri să mă îndoiesc -, oricum ar fi stat lucrurile, am înțeles de la bătrâna gazdă că nevasta respectivă nu era din sat, ci venise de altundeva. O venetică și ea, printre pocolani? Și am mai reținut că bărbatul ei era dus la lucru, undeva, (la pădure, la mină?) încât nu venea acasă nici măcar săptămânal sau la sfârșit de lună. Practic nu l-am văzut niciodată în acea campanie a mea la Pocola. Și nici nu-mi amintesc să fi aflat de vreo plecare a tinerei neveste la bărbatul ei. Ea îl aștepta. Profesiunea ei chiar asta părea să fie: așteptarea. Nu o vedeam lucrând, trebăluind pe lângă casă, ci numai uneori, la cele mai diferite ore ale zilei, fără vreo legătură cu mersul lucrurilor într-o gospodărie, o zăream așezată pe băncuța din stânga porții, așteptând. Poate și ea mă vedea uneori, sub dud, cu o carte sau cu carnetul, dacă nu cu undița în mână, în postura de pescar improvizat...

Alte femei, mai ales ardelencele, când ies la drum, își aduc ceva de lucru, împletesc, cos, dreg ciorapi, pungălesc ceva. Ea doar stătea pe bancă și aștepta. Atât de ruptă de context, încât mai simplu era să presupun că îl aștepta pe bărbatul ei. Sau că a ieșit să vadă lumea trecând. Sau pur și simplu să simtă că timpul trece, vine seara, mâine va fi o altă zi, din cele care o despărțeau de revederea cu bărbatul ei. Prin

ogradă și în grădină probabil roboteau cei doi socri, îi voi fi știut și eu din priviri sau nu, poate că îi și salutăm, în trecere, ca om civilizată. Și în așa fel ca despre gazdele mele să nu se vorbească de rău: și-au luat un chiriaș fudul, care nici măcar nu catadicsește să salute...

Nu trebuie să mai spun cât de aproape ești în fapt de cineva, când te afli la doar 4-5 pași de el/ea (o apropiere flagrantă, scandaloasă, i-aș spune...). Și am fost de nenumărate ori la această distanță de Rusalca, fără să pot afirma că am văzut-o bine. Dar am văzut: frumusețea. Pe cât de neașteptată tot pe atâta de netă. Veneam dinspre primărie, dinspre șosea, la întoarcerea de pe teren – majoritatea traseelor mele porneau de la șosea și erau către partea nordică a zonei, cum am spus deja. Și la întoarcere, de la mare depărtare, o zăream pe fată/nevastă. Oricât ce ciudat, mi-e mai lesne să-i spun fată, căci nu aveam decât informații verbale despre bărbatul ei, plecat în lumea mare, cum eram tentat să cred... În timp ce eu însumi, de la peste 600 km care mă despărțeau de familie, nu aveam decât un gând: să plec acasă, la ai mei, în București, pe el nu-l știu să fi venit vreodată acasă. (Sau totuși va fi venit, însă imaginația mea refuza să și-l reprezinte lângă Rusalcă?)

Ea îl aștepta, pe acea băncuță unde n-ar fi avut loc trei persoane. O zăream de departe și acest simplu fapt îmi dădea o mare emoție, mă însuflețeam instantaneu și trăiam o secvență importantă a vieții mele sufletești. Nu grăbeam pasul, pentru că știam deja că nu se va ridica să plece între timp și eu să trec prin fața băncii goale, a porții închise, în spatele căreia nici măcar o dată nu-mi aruncasem privirea. Mă apropiam la pas, cu răbdare, călcând foarte aproape de buza șanțului, acolo unde drumul se poate numi cărare, adică fără pietrișul împrăștiat de drumari, pe o prispă de pământ neted și bătătorit ca-n palmă, bordat cu pir și alte specii de iarbă, precum o margine de covor, pe care o simți cu talpa, așa că nu este nevoie să privești în mod special pe unde calci. Oricum n-aș fi făcut-o, mă uitam direct spre Rusalca, în timp ce ea se uita drept înainte, spre golul unde era de bănuț, imediat sub mal, cursul pârâului Roșia, sau și mai departe, dincolo de apă, la casele risipite în câmpie.

Se îmbujora imperceptibil la față când apăream? N-aș fi putut spune. Mă apropiam pas cu pas și la un moment dat păreșeam marginea bătătorită a drumului, mă abăteam spre mijlocul lui, fără ca vreodată să ajung efectiv pe acel aliniament – făceam parcă inversul a ceea ce s-ar fi așteptat, adică să profit de apropiere, pe măsură ce ajungeam în dreptul porții și al casei lor – ca să o văd mai bine, de la cei 3-4 pași - de parcă aș fi ocolit-o, într-adins sau de parcă m-aș fi sfiit să-i fiu în apropiere; ci eu s-ar fi zis că mă eschivam de la această confruntare cu persoana interesului meu disproporționat – când de fapt nu făceam, instinctiv, decât să adaug câțiva pași parcursului meu, evoluției mele prin fața Rusalcei, ca să fiu mai mult timp în preajma ei, să nu se termine prea repede acest moment dorit/trăit cu ardoare. Când ajungeam în dreptul băncuței, întorceam capul în mod explicit și spuneam Bună Ziua! La care Rusalca îmi dădea răspunsul convenit: Bună ziua! O făcea cu buzele, fără să vocalizeze. Dar de fapt o făcea cu tot trupul. Cu brațele pe lângă trup, solidare. Vreau să spun că de-aș fi fost surd, tot aș fi văzut din tresărirea trupului ei că mi se adresează, cu deplină convingere. Mă gândeam cu mare însuflețire, bucuros și aproape fericit, pe cât de reținut totuși, că această fată frumoasă există și că uneori, peste zi, îi apar în gând: un străin care se uită cu drag la ea. Și... asta era tot... (Acum îmi dau mai bine seama: pe-atunci nu m-am gândit niciodată să intru în vorbă cu Rusalca, să-i spun cine știe ce, un lucru neașteptat, sau dimpotrivă, cum nu se poate mai simplu și legat de momentul respectiv, nicidecum; să o pun în situația de a-mi răspunde - și în acest fel, privind-o și ascultându-i cuvintele să mă dumiresc dacă... să estimez cum stau/sau nu stau defel lucrurile între noi. Nu, nimic din toate astea, cu care se amestec "les soupirants"..., scâldându-se în amăgiri.

Călcam mai departe pe drum, mă re-apropiam ușurel de marginea șanțului, simțeam asta fără să fie nevoie să privesc în jos. De fapt, în timp, ca geolog-terenist mi-am perfectat acest fel de a merge, fără să privesc o singură fracțiune de secundă în jos. Locul unde se așează talpa nu este treaba mea, piciorul singur trebuie să aleagă unde și să decidă când și cum e mai bine să o facă, pentru a sa siguranță -, ochii mei fiind pe

versanți, pe maluri, pe râpi, depistând zonele unde roca apare la zi. Ca să-mi fac cu temei meseria.

Rusalca era o tânără nevastă ca la 20-22 de ani, dar s-ar fi putut să aiba chiar mai puțin decât, n-aveam habar când va fi fost adusă în Pocola de flăcăul cel prin lume umblăreț. Nu-mi aduc aminte să fi deliberat în privința vârstei sale. În schimb era fru-moa-să. Asta nu o hotărâseră privirile mele, prin omologarea după standarde clasice a trăsăturilor chipului ei, de voi fi știut cândva respectivele criterii, ci verdictul se iscase deodată cu apariția fetei - și nimic nu l-ar mai fi putut clinti din sufletul meu. Frumoasă și bălăioară, ca într-o poveste din nord, cu părul blond-auriu și cu tenul curat, simplu, din câteva trăsături care reușeau în mod minunat să rezolve toate diferențialele unui chip stilizat cu măiestrie. Dacă m-aș fi gândit anume la acest aspect, aș fi putut conchide că era o femeie minionă, cu capul mic și îngust, cu gâtul subțire, umerii mici și un bust despre care nu puteai spune decât că este al unei tinere femei. Nu am văzut-o niciodată cu capul plecat, cu bărbia în piept, ci mereu cu fața în lumină, oarecum ca la o expoziție. De ce anume dădea această impresia de subțirime și fragilitate, nu pot spune: din cauză că nu stătea cu brațul rezemat de speteaza băncii?, sau cu brațele adunate la piept, ci mereu cu ele alungite pe lângă corp, ca o țintă umană redusă la esență și nu lesne de luat în cătare? Pe cât de neostentativă prin prezența ei, așezată cumințică la mijlocul băncuței, această tânără mi se părea mereu o enigmă și totodată un semn benefic. Ca să nu folosesc un termen bombastic, mi se părea, deși neexplicit, că așa cum Dumnezeu, dacă există în biserică, el există pretutindeni, tot astfel mi se părea că dacă frumusețea bălăioarei există aici, pe-o băncuță prizărită dintr-un sat neștiut de nimeni, atunci frumusețea există pretutindeni – și ca atare panica nu-și mai are justificarea, iar nerăbdarea poate fi ținută sub control – căci nimic nu a fost pierdut în principiu, și șansele lumii sunt perfect conservate, în continuare.

Mă întreb acum, ce-aș fi simțit dacă aș fi văzut-o pe bancă, dar cu un prunc în brațe? Cred că nimic nu s-ar fi schimbat în ceea ce simțeam, mai exact spus: în starea mea de spirit...

Notă: Fragment din romanul „Pasărea din zid”

Cronici literare, recenzii, comentarii

GEO CĂLUGĂRU despre vol. „Tangouri de ieri, tangouri de azi”, autor Nicu Doftoreanu, Editura Astralis, 2024

POEZIA CHEMĂRII LUMII LA UN SENS SUPERIOR

Apărut la cunoscuta editură Astralis, cel de al douăzecilea volum, purtând, nu întâmplător titlul „Tangouri de ieri, tangouri de azi” al poetului Nicu Doftoreanu, m-a trimis cu gândul la verbul „a fi”, ales de poet ca principal pilon al devenirii personalității sale, în cea mai mare măsură conturată. Aici adverbele „ieri” și „azi” exprimă o durată ce nu se măsoară între o zi și alta ci în peste două decenii, ale căror margini sunt 2002 - *Tangouri*, Editura Destine și prezentul volum „*Tangouri de ieri, tangouri de azi*”, Editura Astralis 2024”, care ne aduce în prezent, în acum. Acest prezent, mi l-a chemat în memorie „Glossa” lui Eminescu, în care „fila” este viața, iar trecutul (ieri) și prezentul (azi), acesta din urmă, e un timp special, al unei trăiri atotcuprinzătoare până la acest moment - azi-cuprinzând experiența în planul creației lui Nicu Doftoreanu de 22 de ani. Așezând cele două momente, 2002 – debutul și azi - 2024 între copertele aceluiasi volum e limpede că „ieri”-trecutul și „azi”- prezentul, sunt a filei (vieții) două fețe, ajungând, după ce le-a parcurs (le-a învățat) se găsește în punctul în care „Tot ce-a fost ori o să fie / În prezent le avem pe toate”, fiindcă suntem siguri că „ce-o să fie (va fi - viitorul) așteaptă deja la poarta vieții. Trăind într-un alt timp, cu alte perspective de exprimare a limbii și a orizontului de cunoaștere – Nicu

Doftoreanu „Se întreabă și socoate”, nu în sensul din glossa „de a lor zădărnice” ci, din cel al implicării, care transcende interpretarea lumii și a vieții, având ca scop schimbarea, transformarea, care e în consens cu ceea ce se întâmplă la nivel planetar.

Având în vedere că „pe parcursul a două decenii”, cum corect constată și consemnează editoarea cărții Camelia Pantazi Tudor, domnul Nicu Doftoreanu a creat tangouri nu m-a surprins că a simțit nevoia artistică inedită încât, a devenit unicul poet al Tangoului cum inspirat l-a numit profesorul și scriitorul Ion C. Ștefan, opinie împărtășită și de editoare.

Ținând cu tot dinadinsul să exprime exact ceea ce își dorește să spună, uneori a sacrificat fie o rimă, o metaforă sau alte elemente stilistice, alegând, în acele cazuri, să dea prioritate conținutului în detrimentul formei. E drept că în foarte puține locuri.

Atunci când critică, nu se referă la persoane, numindu-le, ci la comportamente și alte carențe.

Prin tangourile sale, Nicu Doftoreanu e un model în privința valorificării „clipei ce i s-a dat” de Dumnezeu, nerisipind-o. E convingător în ce și cum spune să ne raportăm la viață, încât să viețuim în armonie cu noi înșine și cu ceilalți semenii, construind un climat favorabil nașterii și înfloririi iubirii. Ne aflăm, indiscutabil, în fața unei reușite depline, susținute de vocația care este o rachetă cu rază lungă de acțiune, fără rateuri.

MAGILE DIN BUZUNARUL POETULUI

De câte ori pentru a spune, cât de bine

cunoaștem pe cineva am apelat la formula – îl cunosc pe ... ca pe propriile buzunare? Cu siguranță că, nu întâmplător „buzunarul poetului **Constantin-Nicolae Gavrilescu**, mai cu seamă că este cel de la piept, este folosit ca un safe inexpugnabil, e inima de unde izvorăsc „magiile” (poeziile) Domniei Sale. Așa că-l putem socoti un loc sacru. Acolo ne punem palma, și când se întonează Imnul României, în semn de supremă iubire, spre a nu uita niciodată că „este Grădina Maicii Domnului”. Volumul la care mă refer „**Buzunarul cu poezii**” a apărut, în condiții grafice deosebite la **Editgraph – Buzău** în acest an (2024). Întrucât sursa inspirației pactului nostru este aceeași ca a tuturor poezilor – realitatea vieții respectiv natura și darurile oferite, fără excepție, oamenilor – dragostea, amăgirea, liniștea, părinții, prietenii, femeia, soția etc, cu o preocupare aparte pentru timp, raportat, mai ales la ființa umană (durata vieții acestuia, față de timpul cosmic) – clipa, respectând, cu sfințenie, afirmația îndemn a poetului Mihai Eminescu de a nu-l risipi: „Ar fi păcat să se lepede, clipa cea repede (viața) ce ni s-a dat.” Această clipă, valorificată la maxim, cu o impecabilă responsabilitate, ale cărei rezultate benefice, poetul nostru le oferă, cu generozitate semenilor. Convins că, a ține seama, cu prioritate, de cum spune, despre ceea ce e la îndemâna tuturor, e mult mai important, aici e Zona, care-i conferă creatorului originalitatea, (ceea ce îl separă net ca voce, formulă scriitoricească, recognoscibilă, în raport/ comparație cu ceilalți scriitori, îi dă importanța cuvenită.

De aceea, cititorul acestei cărți, să nu se lase ispitit de formula frecvent auzită la televizor, nu doar enunțată, ci și aplicată în multe domenii „pe repede înainte”, cu consecințele pe care le cunoaștem.

Prin urmare, cititorul să aibă răbdare cu poetul întrucât, acesta scapă unei lecturi grăbite, superficiale, care, dimpotrivă, câștigă semnificativ din investiția de atenție și din participarea reală a lectorului. A citi un astfel de poet și a înțelege, pe parcursul primei lecturi, mai puțin decât ar fi normal, poate fi frustrant.

„Îmi pică privirea / pe foșnetul toamnei / când vântul alene / așterne iar frunză în păr, / pe

drumul de țară / se aud câinii lătrând, / presimt o schimbare / ce vine din crâng. / Simt gustul și izul, / parfumul de toamnă / din plante perene ...” („Zvon de toamnă”, p. 36) Poezie de o asemenea factură, pentru a o simți și înțelege cititorul nu poate și nu trebuie citită „pe repede înainte”.

Dar nu este în nici o poezie irelevant, fiindcă Constantin-Nicolae Gavrilescu a făcut din aproape fiecare text al său o experiență revelatorie și unică. Alți poeți și-au luat în serios unele texte, amuzându-se în altele; au încărcat cu miză anumite versuri, jucându-se ori plicticându-se în rime la celelalte. La Constantin-Nicolae Gavrilescu, însă, fiecare strofă, fiecare vers, fiecare secvență și fiecare termen (reluat, repetat, repus uneori obsedant în scena imaginarului personal), reprezintă holograma întregului poetic. Poezia aceasta nu poate fi nici eterogenă, nici discontinuă, nici inegală, întrucât ea este scrisă de la un capăt la altul cu același efort de comunicare plurală și cu aceeași încredere în capacitatea limbajului poetic de a exprima ceva, orice.

Căci nu sunt suficiente înzestrarea naturală și asimilarea de cunoștințe. Înțelegerea cuvintelor ca vehicule de informație diferă de percepția lor într-o concretete suficientă sieși.

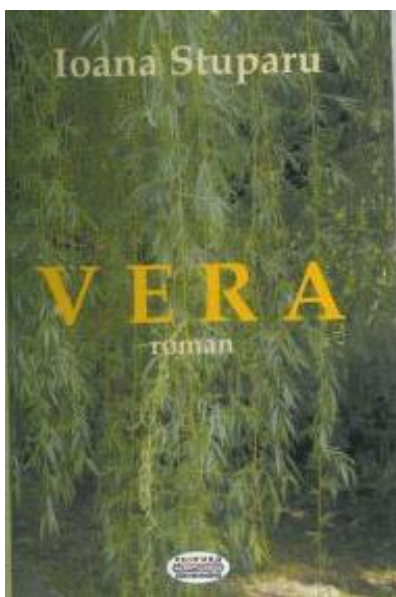
Poetul Constantin-Nicolae Gavrilescu le-a folosit, în poezie, numai după ce le-a simțit din interiorul propriului limbaj, ca părți integrante ale acestuia: după ce le-a testat posibilitățile și puterile, după ce le-a încercat muzicalitatea, sugestivitatea, senzorialitatea, semantismul.

A pus o cultură aprofundată și bogată experiență livrescă în versuri aparent atât de simple, dar atât de stratificate și rafinate. A deschis poezia către multiple experiențe, căutând un maxim de potențial într-un minimum de termeni și a reușit sinteze acolo unde alți poeți talentați, dar fără perspectivă, au făcut numai retorică, vorbărie în versuri. Poezia nu se reduce la compoziție, ea implică efortul de a constitui un limbaj propriu și a-i fi, pentru totdeauna fidel.

Este chinul și totodată șansa unui poet ca, odată ce l-ai citit, să nu-l mai poți confunda cu alții. Constantin-Nicolae Gavrilescu este un astfel de poet. Sincere felicitări!

Prof. GEO CĂLUGĂRU

**GEO CĂLUGĂRU despre romanul „Vera”,
autor Ioana Stuparu, Editura Daco-Română**

**DESCĂTUȘAREA, PRIN MĂRTURISIRE,
DE SUFERINȚĂ**

Cea mai proaspătă carte, ca apariție editorială a scriitoarei Ioana Stuparu este romanul „Vera”, apărut la Editura Daco-Română, consemnând, spre satisfacția mărturisită a autoarei, premiul „MIHAI EMINESCU” PENTRU PROMOVAREA VALORILOR TEMPORALE DACOROMÂNEȘTI, acordat de ACADEMIA DACOROMÂNĂ, însemnând tipărirea gratuită a cărții.

Scriitoarea Ioana Stuparu, intim convinsă că talentul său creator vine, în totalitate, de la Dumnezeu, cu sfială, își mărturisește recunoștința: „La ceasuri de taină, / Luminările Tale, / Nuferi albi în abis / La marginea grotei, / Dulcea mea trudă, / Sfeșnic târziu”.

La scriitoarea noastră, intensitatea trăirii, evenimentelor de către personajele romanului, Maria Mireanu, Vera, Andrei, Mănoiu, medicul atât de înzestrat profesional pentru tratarea afecțiunilor psihice de care se ocupă, dar și cu o incredibilă capacitate de a se apropia de pacienți, își află echivalentul în păstrarea lor în memoria sufletului, astfel că, în celălalt timp, al mărturisirii, foarte important pentru scriitoare, să-

și afle aceeași intensitate și prospețime ca și în timpul trăirii întâmplărilor.

Maria Mireanu, însoțită de soțul său, după lungi ezitări, simțind că supărările repetate, pe fondul firii ultrasensibile, ce-i fusese dăruită de Dumnezeu, au rupt acel echilibru lăuntric, garant al stării de normalitate, a acceptat să consulte un medic specialist, care să decidă calea de urmat.

Ceea ce îi este dat să vadă, în acel spital, o sperie atât de tare încât își dorește să plece cât mai repede de acolo. Întrebările, pe un ton prietenos, puse de doctor, au efect liniștitor și, modul în care-i vorbește de Secția de nevroze, unde urma să fie internată, spre a fi supravegheată de chiar medicul, care o consultase, o determine să accepte internarea.

În apropiere de patul său, în salonul nr. 4, în care fusese repartizată, se afla patul unei tinere, care, după cum avea să constate ulterior, din când în când, făcea niște crize alertând, nu numai pacienții din salon dar și pe asistentele, care le vegheau.

Treptat, între Maria și Vera s-a creat o relație apropiată ca între mamă și fiică, Vera amintindu-i de fiica ei Lia pe care o iubea enorm.

Blandețea cu care-i vorbea Maria Mireanu, o determină pe Vera să aibă încredere în ea și, în frecvențele plimbări în curtea spitalului, să-și dezvăluie acele întâmplări neplăcute, care, prin repetare, au traumatizat-o încât a ajuns, aici, unde, Dumnezeu i-a scos-o în cale pe Maria Mireanu.

Pe măsură ce Vera îi povestea Mariei, injuriile și bătăile pe care le încasase de la tatăl său, atât mama ei cât și ea, când îi lua apărarea, crizele se împuținaseră și, parcă nu mai erau așa de violente.

Un tânăr, suferind și el, făcuse o obsesie pentru Vera, spunându-i c-o iubește, rugând-o să-l iubească și ea și nu să-l respingă, cum făcea de fiecare dată.

Insistențele lui ajunseseră să-i provoace Verei crize iar Maria încerca din răspuțeri, să-i explice lui Andrei că trebuie să aibă răbdare până se va însănătoși. Și atunci, cu siguranță, nu-l va mai respinge.

Un tânăr, suferind și el, făcuse o obsesie pentru Vera, spunându-i c-o iubește, rugând-o să-

I iubească și ea și nu să-l respingă, cum făcea de fiecare dată.

Insistențele lui ajunseseră să-i provoace Verei crize iar Maria încerca din răspuțeri, să-i explice lui Andrei că trebuie să aibă răbdare până se va însănătoși și atunci, cu siguranță, nu-l va mai respinge.

Un personaj pitoresc, un dulău uriaș, pe cât de fioros pe atât de blând, le însoțea în plimbările lor, împreună cu un cățel care se culca lângă el, simțindu-se ocrotit. Athos, căci așa l-au botezat, le asigura, fie și numai prin prezență, liniștea necesară destăinuirilor. Atât Maria cât și Vera erau conștiente că, dacă i-ar fi mărturisit bunului doctor Mănoiu, acele lucruri pe care le țineau zăvorâte în sufletul lor, din jenă desigur l-ar fi ajutat și s-ar fi ajutat mai mult chiar și pe ele însele, ușurându-i acestuia demersul de a le descătușa de poverile, ce le purtau în sufletele lor chinuite.

În cele din urmă, Vera își ia inima în dinți și-o roagă pe Maria să-i povestească doctorului Mănoiu toate acele grozăvii, pe care i le mărturisise ei, protejate de blândul dulău Athos. O determinase să se hotărească astfel și faptul că, doctorul Mănoiu semăna foarte mult cu unchiul Toni, pe care-l iubea enorm și a cărui moarte, într-un accident de mașină, o dase peste cap. Asemănarea doctorului Mănoiu cu Toni îi aducea oarecare alinare.

Nu după mult timp, Maria este externată iar Vera nu suportă plecarea ființei atât de apropiate și crizele reapar cu o frecvență și intensitate sporite. Maria revine la un control și mai zăbovește câteva zile până ce simte cum capul ei, pe care-l simțea alături de unde îi era locul, îl simte, grație grijei doctorului Mănoiu, revenit la locul său datorită Mariei, care îi povestise totul despre Vera și trăsesse perdeaua și de peste propriile-i intimități, doctorul Mănoiu reușește să le însănătoșească, atât pe ele, cât și pe Andrei și să le dăruiască întreaga putere de a se bucura de viață și prea plinul ei.

Finalul romanului e surprinzător. Maria Mireanu aflându-se într-un spațiu, care-i sporea bucuria de a trăi, pasajul de la Universitate, a observat doi tineri studenți ținându-se de mână și vorbind cu însufletire.

Din curiozitate, s-a apropiat de ei, având grijă să

nu fie văzută. Erau Andrei și Vera, o pereche care, nu cu mult timp în urmă, părea de neconceput.

O lecție despre forța vindecătoare a artei, a scrisului literar, oferită, cu talent și după toate regulile artei de o scriitoare, mereu proaspătă și surprinzătoare - Ioana Stuparu.

Johnny Ciatloș Deak despre vol. COPILUL BOBDEGRĂU, autor Al. Florin ȚENE, Editura Napoca Star, 2024

Apărută la editura Napoca Star în anul 2024, cartea de povestiri **COPILUL BOBDEGRĂU** ce poartă semnătura ilustrului scriitor Al Florin Țene vine să întregască o bogată comoară literară ce depășește 100 de titluri de carte publicate.

Despre scriitorul, poetul, jurnalistul, filozoful, istoricul și criticul literar Al Florin Țene, gorunul literaturii române contemporane, s-a scris mult și se va mai scrie încă foarte mult, fiind o personalitate literară de excepție, ce lasă o amprentă puternică, cu valoare de unicat în literatura română contemporană. Numele domniei sale se leagă nu doar de operele sale literare, scriind file importante în istoria recentă românească prin înființarea Ligii Scriitorilor Români al cărui Președinte național este din anul 2006. Prin activitățile sale de promotor cultural, istoric literar, fondator și ctitor de nenumărate reviste și cenacluri, l-am numit, pe bună dreptate, într-o cronică mai veche **”Străjer al Literaturii Române”**.

Se cuvine să amintesc aici că distinsul domn Al Florin Țene este și părintele Zilei

Limbii Române fiind singurul în viață din cei trei scriitori care au semnat petiția înaintată de Liga Scriitorilor Români, Parlamentului României, prin care se propunea ca ziua de 31 august să devină Ziua Limbii Române, fiind apoi votată și aprobată.

''Singurul sens vieții este acela de a servi umanitatea''. (Lev Tolstoi)

Găsesc o mare concordanță între zicerea lui Tolstoi și țelul vieții scriitorului Al Florin Țene, care s-a născut cu simțul dreptății, al adevărului și al datoriei față de neam și generațiile viitoare, motiv pentru care domnia sa nu acceptă nedreptățile, militând pentru șansa democratică de afirmare a talentului, demascarea nedreptăților și ororilor produse în perioada comunistă dar și pentru transmiterea valorilor, a tradițiilor, a dragostei de țară, popor și limbă.

În cartea **COPIUL BOBDEGRÂU** vom descoperi povestitorul AL FLORIN ȚENE care te cucerește prin limpezimea și profunzimea limbajului, creând scene clare, personaje bine conturate, ajutând cititorul să vizualizeze fiecare povestire ca pe un film istoric sau contemporan. Folosind personaje diverse, autorul ne atrage în poveste prin acest magnet invizibil al talentului literar fără echivoc, cu care a fost înzestrat.

Euripides spunea: *''Să iubim nebunește tot ce strălucește pe acest pământ, fiindcă altă viața nu ne este cunoscută''* (Euripides) iar Al Florin Țene știe acest lucru, iubind deopotrivă inteligența umană, filozofia, literatura, istoria, natura și oamenii.

Unele din tematicile povestirilor cuprinse în acest volum, surprind imagini din viața satului românesc pe care autorul îl iubește atât de mult, fie că este vorba de Ardeal, Oltenia, Transilvania, sau alte zone ale țării, autorul redând limbajul neaș al locului și caracteristicile zonei cu o senzațională acuratețe.

În povestirile din această carte, fie că sunt ficțiuni, rod al creativității extraordinare a scriitorului sau scrieri care întruchipează realități istorice folosind uneori nume reale alteori nume fictive, observăm o aplecare atentă asupra condiției scriitorului, uneori chiar asupra destinului, a credinței și a simțului datoriei confirmând convingerile lui Eminescu care

spunea: *''Greșelile politicianului sunt crime, căci în urma lor suferă milioane de oameni nevinovați, se împiedică dezvoltarea unei țări întregi și se împiedică, pentru zeci de ani înainte, viitorul ei.''* (Mihai Eminescu)

Experiența vastă de viață a autorului își spune cuvântul, în povestirile scriitorului Al Florin Țene întâlnind povești cu tâlc care te pun pe gânduri sau amintiri prețioase ale scriitorului ce doresc să sublinieze valorile morale de odinioară, cinstea, omenia și respectul pe care le reamintește ori de câte ori are ocazia.

Romantismul își găsește și el loc în povestirile scriitorului Al Florin Țene, înfățișând povestea de dragoste dintre Tania și Alexandru, care în fapt este superba poveste de dragoste a autorului pecetluită cu un sărut sub bolta înstelată.

Înzestrat cu o demnitate și o verticalitate de patriot adevărat, scriitorul Al Florin Țene, îndeplinește prin scrierile sale din cartea **COPIUL BOBDEGRÂU** o datorie de onoare față de colegii săi scriitori, redactori sau editori, plecați la ceruri, împărțășind cititorilor secvențe dramatice ale realității scriitorilor din perioada comunistă și detalii biografice ale acestora.

Scriitorul a ales titlul cărții sale **COPIUL BOBDEGRÂU** după povestirea cu același nume, care nu întâmplător este poziționată la finalul volumului precum un cadou de preț pe care îl face cititorilor. Prin această povestire, scriitorul ne prezintă o emoționantă lecție de viață, de bunătate, de înțelepciune și de împăcare. Căci în final dacă ne rezumăm la esența vieții în sine, orice viață se va sfârși la un moment dat, dar diferența este dată de modul cum îți trăiești viața și ce anume vei lăsa în urma ta.

Einstein spunea că: *'Există două tipuri de oameni: cu unii îți pierzi timpul, iar cu ceilalți pierzi noțiunea timpului''*. (Albert Einstein) iar voi cititorii, care veți citi această frumoasă carte veți înțelege că scriitorul Al Florin Țene face parte din a doua categorie iar povestirile sale vă vor purta cu siguranță în adâncimea lecturii, pierzând noțiunea timpului.

Johnny Ciatloș Deak, Senior Editor Globart
Universum Publishing House, Montreal

Povești pentru copii și tineri

MARIA STURDZA CLOPOTARU

MANUEL ȘI ÎNGERII BINEVESTITORI

Era noapte. Ce mai conta ora? Ce importanță mai avea timpul? Pentru unii, el nu mai avea nici o valoare. Parcă stătea în loc.

Așa gândea și Manuel. Viața lui trecea pur și simplu. Zilele, lunile, anii nu contau pentru el. Singura emoție pe care o simțea era noaptea. Îi plăcea să privească pe fereastră, multitudinea de stele, ca pes un spectator al cerului! Cerceta cu atenție chipurile schimbătoare ale Lunii. Mereu și mereu erau altele. Uneori, nu apărea deloc și întinericul punea stăpânire peste noapte.

Așa era și acum. Pe tăblia pervazului se auzea răpăitul ploii. Stropii dădeau un spectacol grav.

Manuel se lasă pradă gândurilor, ca un om mare:

– Cad... cad greoi, sfâșietor! În fiecare strop, parcă se tânguie Universul de durere! Cât de răbdător este Pământul! El știe să primească în brațele lui atâta suferință! Parcă întreaga natură geme, în taina ei! Parcă în măruntaiele Pământului totul se amestecă: pământ, apă, aer, foc! Parcă îl durea trecerea aceea! Parcă simțea că *ceva viu* se duce, la fel ca și frunzele, iarba și florile. Presupunea că ceea ce există în natură nu are cum să piară de tot, intuia că trebuie să se transforme cumva. Că târziu, târziu de tot, natura poate să scoată la suprafață altceva! Ceva nou, folositor vieții plantelor, animalelor și oamenilor. Prin vapori și prin nori, se înalță totul la cer și de acolo de sus se reîntoarce, sub formă de apă, în stropii de ploaie și picături delicate de rouă! Cât poate să fie de complicată această lucrare a

Cerului și a Pământului! Acum e primăvară, toate scot nasul afară la soare, cresc, apoi se ofilesc și mor. Iarna ar părea cimitirul lor. Dar nu este așa, acolo în pământ se plămădește altă viață care răsare la suprafață din nou, și din nou în primăvară. Ce interesantă! Ce miraculoasă este natura, viața! Cu siguranță că există *cineva* care le rânduieste pe toate, care are grijă de toate!

Pentru Manuel mai toate nopțile din orfelinat erau la fel. De obicei toți dormeau buștean. Foarte rar se mai auzea câte un copil scâncind. Mai au și ei coșmaruri în care visează ceva despre părinții lor: că îi abandonează undeva departe sau că vin la cămin și nu vor să îi mai ia înapoi acasă. Cam astea sunt durerile lor. În rest, tăcerea este apăsătoare și grea.

Pentru un copil care nu poate să meargă și stă ținut în patul lui sau în scaunul cu rotile, așa cum este Manuel, visele lui sunt puțin altfel. Se zice că fiecare își dorește ceea ce nu are și că ceea ce gândește ziua, noaptea se transformă în vise, care să îi ducă la îndeplinire dorința. Dar asta doar în vise. Lui nu i se întâmpla niciodată nimic. De asta nu mai conta timpul pentru el. Auzise cândva o doamnă care îi îngrijea pe ei, că spunea:

– Elena, nu știu ce să mă mai fac, dragă! Sunt așa de ocupată că nu îmi mai ajunge timpul să îmi termin treburile! Obosită mă culc, obosită mă scol. Simt că nu mai pot!

Aceste vorbe i-au atras atenția lui Manuel. Părea un mister pe care îl neglija până atunci și dintr-odată luă hotărârea să învețe cât mai multe cuvinte noi care să îi țină mintea trează.

– Deci timpul există, gândi Manuel. Aud că este foarte important pentru unii oameni. Of, sărmana femeie, chiar părea obosită! Toată ziulica este un du-te vino! Deci pentru oamenii care aleargă, care sunt activi chiar contează timpul! Dar el nu este ceva fizic, ceva palpabil pe care să îl vezi și să crezi că există. Am citit cândva într-o revistă pe care a adus-o domnișoara asistentă, despre spațiu și timp. Am înțeles despre spațiu, despre spațiul terestru, adică despre suprafața Pământului, că se poate măsura. Dar în cer este tot spațiu? Acolo scria că timpul și spațiul sunt relative. Că *Einstein* a descoperit *teoria relativității*. Este foarte complicat! gândi el. Cum să descoperi ceva ce nu se vede, nu se

poate atinge? Complicați sunt oamenii mari! Bine că mai are revista, undeva în noptieră, trebuie neapărat să o recitească, poate înțelege mai bine.

Odată a venit domnul psiholog la cămin, iar doamna directoare a spus că toți copiii abandonați au traume și că îl roagă să stea mai mult de vorbă cu ei, mai ales cu cei care încep să crească și să-și pună întrebări.

– Înseamnă că o să vină și la mine, pentru că și eu am început să mai întreb câte ceva, dar mai mult să mă întreb pe mine. Uneori o mai întreb și pe mama din ceruri. Alteori stau de vorbă cu luna, cu Luna de pe cer. Nu întotdeauna primesc și răspunsuri, dar nu-i nimic, am răbdare.

Cum se tot gândea el așa, numai ce și-a auzit strigat numele:

– Manuel!

– Da, doamnă directoare! răspunse acesta.

– Ești în pat sau în cărucior?

– În pat, doamnă.

– Fetelor, puneți-l repede în cărucior și duceți-l la masă, că imediat vine și domnul psiholog să stea de vorbă cu el.

Acesta, cu o fi gură jovială, își trase scaunul cât mai aproape de Manuel și zise:

– Salut, tinere! Care mai este viața ta? Ești bine? Te supără ceva? Doamnele se poartă frumos cu tine? Cu ce îți umpli timpul aici?

Bombardat cu atâtea întrebări deodată, Manuel își băgă mâna prin păr și încercă să le memoreze.

– Sunt bine, domnule. Aici avem de toate, nu duc lipsă de nimic.

– Bine, bine și cu timpul? Cu ce îți umpli timpul?

– Aici nu există timp, domnule. Aici, noi copiii, doar suntem și atât.

– Interesant. Mărturisesc sincer că nu mă așteptam la așa un răspuns matur. Câți ani zici că ai?

– Treisprezece. Dar nu mă interesează data. V-am spus, aici nu are nicio importanță.

– Ai crescut, tinere! Dar starea de ignoranță nu-ți face bine. Măine, poimăine vei începe să îți pui mai multe întrebări și atunci o să-ți fie mai greu. Vei începe să-ți dezvolți și personalitatea și evident vei voi să știi: *Cine ești tu? Ce este destinul? De ce ți s-au întâmplat toate astea?* și așa mai departe. Trebuie să fii

foarte atent cu tine și cu cei din jurul tău. Vei avea nevoie de prieteni cu care să se sfătuiești. Ei, dacă vei avea vreodată plăcerea să mai stăm de vorbă, te rog să-i spui doamnei directoare și eu voi veni negreșit. Bine? Promiți?

– Da, domnule! Vă mulțumesc!

– Dar nu vă supărați, dacă acum tot sunteți aici, aș putea să vă întreb ceva?

– Desigur. De asta sunt aici.

– În momentele mele de nesomn, simt o stare de liniște și parcă eu nu mai sunt acest corp care nu se poate mișca. Parcă sunt *altceva, altcineva!* Nu știu cum să vă spun. Parcă prind aripi și sunt liber să zbor prin imensitatea cerului, sau să mă cobor în adâncul pământului, ori să alerg pe câmpiile cu flori și animăluțe. Am o bucurie în mine, că îmi vine să îmbrățișez tot ce îmi iese în cale! Și, domnule, vă rog să nu râdeți de mine, dar *toate acestea parcă sunt tot eu.* Nu sunt vise. Parcă *știi că sunt eu.* Ce mi se întâmplă, domnule? Cine, ce este acel *cineva* care zboară, care parcă este viu în mine?

– Ei, tinere, normal că nu râd. Cum o să râd, când tu îmi vorbești despre *ceva* ce nimeni nu mi-a spus în toată cariera mea. Sunt de-a dreptul surprins și mă bucură tot ceea ce mi-ai spus! Nu știu cum să mă fac mai bine înțeles: noi oamenii așa suntem creați, încât putem fi în același timp *corp-suflet-minte.* Înțelegi? *Suntem un întreg* format din corpul fizic, cel pe care îl vedem și alte corpuri într-o stare sau într-o dimensiune mai înaltă decât poate vedea ochiul nostru. Sunt ca un fel de norișori invizibil care se mișcă în jurul nostru și care au grijă de sănătatea corpului nostru fizic. Sufletul care se regăsește în toate și care este invizibil și liber ca pasărea cerului, se ocupă mai mult de partea emoțională, de dorințele noastre. Minte este doar un instrument de observare a creierului. Dincolo de minte și de suflet se spune că există *Spiritul.* El ar fi scânteia divină trimisă de Dumnezeu. Sufletul face legătura dintre lumea vizibilă și lumea invizibilă. Ceea ce spui tu că aleargă sau zboară, nu este altul decât sufletul tău inocent, iar bucuria aceea pe care o simți este iubirea din tine. Tot ceea ce a pus mai frumos Dumnezeu în noi: *iubirea divină.* Ea există pur și simplu. Ar fi bine să devenim conștienți de ea. Acum eu m-am avântat cam tare, și poate ți-am dat prea multe

informații dintr-odată. În mod normal, oamenii trebuie să primească treptat, câte puțin ca să poată să digere aceste informații, adică să le înțeleagă mai bine. Dar constat că tu ești unul dintre copiii superdotați, numai că fiind închis aici nu ai avut posibilitatea să te manifesti. Probabil că nu s-a ocupat nimeni de tine. Uite, am o rugămintă: până să vorbești cu alte persoane despre ceea ce am vorbit noi acum, ar fi mai bine, atunci când tu ești singur, să zicem noaptea, când ești singur cu tine însuși, să încerci să ai... să-i zicem un fel de conversație, de comunicare cu acel *ceva/cineva*. Sigur te va asculta și intuitiv, adică dintr-odată, vei primi niște răspunsuri, ca și cum tu întrebi - tu răspunzi, dar de fapt îți răspunde, să simplific mai mult, chiar Dumnezeu din tine. Nu te speria! Acest suflet și acest Spirit sunt manifestări ale lui Dumnezeu în oameni, adică Dumnezeu îi pune la treabă. De aceea, se spune că *omul este făcut după chipul și asemănarea Sa*, adică a lui Dumnezeu. Astfel, putem trage concluzia că noi oamenii suntem copii ai lui Dumnezeu și pentru asta trebuie să fim recunoscători, să ne bucurăm de viață. Asta este starea ta de bucurie pe care o simți așa pur și simplu. Sufletul tău știe că ești un copil divin.

Manuel, dragă, m-a luat valul și ți-am spus cam multe, ca unui matur. Te rog să mă scuzi, nu am vrut să te bulversez, dar pentru că eu am studiat ființa umană din mai multe puncte de vedere, ți-am spus toate astea în speranța că aș putea să încerc să îți fac un bine. Numai Dumnezeu știe de ce a îngăduit să vorbesc atât de mult. Deci, dacă ai ajuns la stadiul de a fi conștient că ai un *ceva/cineva interior*, poți să stai de vorbă cu el, și să îi ceri să îți readucă acest corp fizic la starea lui inițială, adică înainte să ți se întâmple accidentul. Tu te-ai născut sănătos, iar în timpul accidentului, niște roțițe, miște mecanisme s-au dereglat. Asta înseamnă că prin propria ta voință și cu ajutorul sufletului poți să fii exact ca atunci când te-ai născut. Poți să ceri armonie și echilibru în toate celulele tale și să trimiți din inimioara ta frumoasă și curată, toată iubirea către ele. Poți să îți pui atenția, imaginația, pe corpul tău, pe bucațele din cap până în picioare, apoi îți imaginezi corpul împreună cu sufletul și Spiritul, adică întreg. Și uite, așa vei progresa, atât prin propria ta voință

cât și cu ajutorul rugăciunilor către Bunul Dumnezeu. Numai așa într-o conexiune cu toate vei redeveni cel care ai fost, așa cum te-a creat Dumnezeu. Vei fi, de fapt ești, un copil sănătos care va cuceri lumea cu frumusețea corpului, dar mai ales a sufletului tău!

Rămâi cu bine și să știi că spațiul și timpul există. Așa cum în câmpul energo-informațional universal, numit *memoria Akashă*, tu exiști întreg și sănătos. Bine?

– Mulțumesc, domnule, dacă este așa cum spuneți dumneavoastră, sper că într-o zi mă veți vedea pe picioarele mele. Promit.

– Cu bine, tinere! Sunt sigur că poți orice dorești. Să-ți ajute Dumnezeu!

Zis și făcut.

Când se mai liniști forfota zilei cu mâncarea, schimbarea lenjeriei de pat, de baie și evident a hăinuțelor de pe ei. Cei mari aveau și program de studiu, adică trebuiau să învețe să scrie și să citească. Era obligatoriu.

Manuel încerca discret să afle câte ceva despre boala lui. Până să îl întâlnească pe domnul doctor-psiholog nu l-a interesat problema. Îi auzise clar pe doctori și asistente, pe doamna directoare și doamnele care îl îngrijeau, că el așa s-a născut. Dar abia târziu a înțeles că de fapt nimeni, nici măcar doctorii nu și-au bătut capul cu handicapul lui. Toți i-au pus etichetă de mic că nu merge și așa l-au lăsat atâția ani în pat, până i s-au atrofiat mușchii. Cărucior, a căpătat acu mare, de vreo trei ani, de când infirmierele s-au văitat că a crescut și că nu-l mai pot muta de colo-colo în brațe.

– Deci, sunt aici de atâția ani și toată lumea mi-a ascuns adevărul, și anume că eu nu m-am născut așa, ci am ajuns datorită accidentului! Noroc mare cu domnul doctor psiholog! Își spuse Manuel, mâhnit. Poate dacă se ocupau de mine, acum puteam să alerg. Poate puteam să fiu la o școală normală cu toți copiii. Dar, asta e. Ce a fost, a fost. Gata. Își promisese cu fermitate că dacă ar exista o șansă pentru a se face bine, atunci trebuie să înceapă în fiecare seară să lucreze cu el, să își exerseze voința și să-și îndrepte gândurile, rugăciunile către Dumnezeu...

(Va urma)

DIN CREAȚIILE TINERILOR CREATORI PREMIAȚI LA FESTIVALUL - CONCURS DE CREAȚIE LITERARĂ BOGDANIA

ZANCU DARIA MIHAELA

Profesia: elevă la Colegiul Național „Dragoș Vodă” Câmpulung Moldovenesc.

Este o fire sensibilă, empatică și iubitoare de literatură și pictură. A participat la multe concursuri și visează ca într-o zi să-și publice propriul volum de creații literare.

Premiul III, secțiunea proză scurtă, grupa a I-a, la Festivalul-Concurs internațional de creație literară **BOGDANIA**, ediția a XIII-a, 19 iunie 2024, București.

Fața întunecată a imaginației

Imaginația este una dintre cele mai complexe virtuți omenești. Aceasta se poate compara cel mai bine cu frumusețea și magia unui lac, deoarece apa este aparent limpede și strălucitoare, însă când lumina soarelui lucește puternic pe suprafața lacului nu ne putem da seama de adâncimea sa, iar astfel nu vom ști niciodată ce ascunde întunericul din adâncuri. Asemenea este și imaginația, mai ales în cazul gândirii în formare a copiilor.

Ella și Eva erau două fete de zece și de unsprezece ani, prietene la cataramă de când se știu. Le plăcea să stea întinse pe iarba verde și înaltă de pe câmpuri și să privească cerul și norii care pluteau lin în direcția vântului liniștit de primăvară. Pe o pătură peticită și roasă de timp la

colțuri stăteau întinse în fiecare zi și arătau cu degetul la nori și la toate formele pe care le puteau lua în imaginația lor bogată. Răsetele și chicotelile lor răsunau prin împrejurimi, făcând pe orice trecător să se oprească, apoi să-și amintească de vremurile în care imaginația sa era încă vie, să zâmbească și să-și continue apoi drumul.

Nico și Marco erau doi băieți de unsprezece și de doisprezece ani, ale căror familii se cunoșteau de când erau mici, drept urmare și cei doi au început să se înțeleagă foarte bine. În loc să iasă pentru a se juca cu ceilalți copii din sat, ei preferau să se întâlnească înainte de fiecare apus de soare și să caute diferite materiale, bețe și pietre de diferite mărimi pentru ca apoi să încerce să materializeze toate invențiile posibile pe care i le dăruiau imaginația lor vastă. De multe ori îi prindea și o bună bucată de noapte înșiruind pietre sau făcând castele din crengi uscate care se dărâmau la cea mai firavă pală de vânt. Abia atunci când li se închideau ochii de somn ajungeau la concluzia că ar fi bine să se întoarcă la casele lor și să reia activitatea ziua următoare. Cei patru prieteni fericiți cu micile lor vieți fără de griji locuiau în Zugreni, o comună liniștită așezată într-o zonă predominant deluroasă. La fel de liniștită pe cât părea această regiune, la fel de misterioasă era micșorarea populației pe zi ce trecea. Aceasta era una dintre marile griji ale oamenilor adulți din comună, deoarece nimeni nu știa de ce la fiecare adunare a locuitorilor numărul lor scădea din ce în ce mai alarmant. Din această cauză, părinții s-au găsit nevoiți să întocmească o regulă de neîncălcă, pentru siguranța copiilor lor: după apusul soarelui, niciun locuitor sau trecător nu avea voie să iasă din incinta caselor sau gospodăriilor care le aparțineau. Toată populația comunei fu de acord cu noua regulă, prin urmare, drumurile bătătorite de locuitori, trecători și de animale s-au eliberat ca prin farmec în noaptea următoare. Din păcate, în ciuda impunerii acestei reguli, populația nu a putut fi oprită din a se împușina. Localnicii au fost nevoiți să ia măsuri mai drastice, care au constat în construcția unor ziduri înalte în jurul întregii comune și ridicarea unui turn de observare în centrul pieței comunale. După ce toată lumea a crezut că zidurile și turnul vor

rezolva problema de mult existență, ceva tragic a lovit viața localnicilor: dispariția multor animale din gospodăria.

-Nu mai vrem frică!

-Vrem speranță!

-Vrem siguranță!

Vocile localnicilor umpleau aerul din atmosferă cu toate soiurile de emoții și trăiri, sperând ca ecoul răsunător să ajungă în ceruri și ca o divinitate să le răspundă strigătului lor de ajutor și să îi scape de acest blestem.

-Oameni buni! Calmați-vă sufletele furioase! Vremuri grele ne încearcă azi, dar vremuri bune ne așteaptă mâine. Urmați regulile și nu vă întoarceți spatele nici chiar și la cel mai mic indiciu legat de această problemă! Vă puteți întoarce la grijile voastre personale și nu vă abateți de la reguli! a grăit puternic conducătorul, făcând liniște printre rândurile de oameni înspăimântați.

Cei patru copii s-au adunat la locul lor sacru de întâlnire și ascultau cum strigătele adulților din piața centrală acopereau chiar și cântecul păsărilor din apropiere. Întinși pe aceeași pătură roasă la colțuri, fetele își tot întorceau cusătura de la rochițe pe față și pe dos, adâncite în gânduri, în timp ce băieții încercau să lege patru pietre, cu numele fiecăruia dintre ei scrijelit pe câte o piatră, la un loc cu un pai uscat. Când unul dintre ei lua pietrele și înfășura paiul în jurul lor, ori cădea una dintre pietre, ori paiul se îndoia, iar apoi trebuiau să se ducă să caute un alt pai. Fetele încercau să-i convingă că mai bine pot fi legate cu o sfoară decât cu un pai, însă ceea ce spuneau ele le intra printr-o ureche și le ieșea prin cealaltă.

-Eva...

Fetița s-a întors spre prietena ei care se uita țintă la un fir de iarbă pe care îl mărunțea încetșor, aruncând fragmentele rupte în marea verde și nesfârșită de sub pătura lor.

-Crezi că așa vom dispărea și noi?

După ce firul de iarbă s-a terminat, Ella ar fi luat altul dacă Eva nu îi lua ambele mâini în ale ei, încălzind vârfurile reci ale degetelor sale.

-Cum să dispărem? Dacă am dispărea, atunci cine va mai găsi forme pentru nori? Cine ar mai născoci invenții? Cine ar mai scrie numele său pe pietre și le-ar lega? Ella a rămas tăcută,

încă privind în jos, căutând parcă rămășițele firului de iarbă. După câteva momente, a ridicat încet privirea spre Eva, căutând speranța lipsă din sufletul său în ochii prietenei ei.

-Nimeni...

-Exact. De asta noi trebuie să stăm împreună pentru ca monstrul din pădure să nu ne ia.

-Mo...monstru?! exclamă Ella speriată.

-Da, un monstru, dar probabil e slăbuț pentru că pe noi nu ne-a putut lua până acum.

Ella și-a întors dintr-odată capul și s-a uitat repede în jurul ei, ca și cum după propoziția Evei, monstrul avea să o înșface.

-Niciun monstru nu mă poate lua pe mine, dar mi-a luat și găinile, și pisica!

-Mie mi-a furat două rațe și o găscă. Nu înțeleg ce este atât de fascinant la o găscă sau la o rață încât să o ia chiar din curtea unui om!

În spatele fetelor, băieții au început să se certe din cauza lipsei unor animale de la casele lor, iar cele două prietene s-au întors spre ei cu figuri deranjate.

-Vă rog să vă întoarceți la pietrele și la paiul vostru, că mă faceți să-mi fie dor de câinele meu, a spus Eva în timp ce și-a închis ochii strâns, parcă încercând să alunge imaginea câinelui ei din minte, dispărut de câteva zile.

-Nico, am o idee!

-Ți-ai luat gândul, în sfârșit, de la detectorul de monștri?

-Nu, acela o să îl fac eu cumva. Voiam să zic că poate ar fi bine să mergem noi să înfruntăm monstrul dacă ceilalți nu pot!

Fetele s-au ridicat dintr-odată în picioare, sătule de certurile băieților.

-Eu și Ella mergem să privim norii altundeva, pentru că nu ne putem concentra din cauza vocilor voastre!

Cele două copile au luat pătura de pe jos, au scuturat-o de iarbă, au împăturit-o și au luat-o în direcția opusă băieților. Soarele era gata să apună, iar culoarea cerului devenea treptat din ce în ce mai închisă, până când a ajuns la o nuanță închisă de albastru, identic cu cel al mării, presărat cu stele micuțe și dese. Luna începea și ea să-și facă apariția, luând locul soarelui în conducerea cerului. Ella și Eva se îndreptau alene spre casele lor învecinate, una ținând pătura

de un colț, iar cealaltă de un alt colț, iar astfel, cu fiecare pas făcut, pătura se legăna ba înainte, ba înapoi, ca un leagăn. Amândouă știau că nu aveau voie să fie în afara caselor lor la ora respectivă. Însă, în loc să fie îngrijorate de regula recent aplicată, ele erau preocupate de întoarcerea lui Nico și a lui Marco la casele lor. După câteva minute, care au părut a fi o veșnicie, cele două fete se despart, fiecare intrând pe porțile familiare. Era deja trecut de miezul nopții când ele au închis ochii, întinse în paturile lor comode și așteptând ca imaginația lor să le creeze un vis frumos.

În tot acest timp, cei doi băieți au decis să doarmă la casa familiei lui Nico, pentru că ei nu locuiau la fel de aproape ca Ella și Eva și era deja târziu. Ajunși în fața porții, Nico intră primul în ogradă. Marco rămâne pentru un moment în fața porții deschise. Acesta se întoarce spre turnul de observare, iar dintr-odată se încruntă.

-Marco! Haide odată! îl strigă Nico, fără răbdare.

Băiatul, confuz, se uită în jurul lui, iar când să intre pe poarta casei lui Nico, aude un sunet înfundat undeva în dreapta lui. Își întoarce încet capul spre direcția sunetului, iar la sfârșitul drumului prăfuit putea distinge silueta unei persoane înalte care se îndrepta cu pași foarte mari, dar lenți, spre unul dintre zidurile de siguranță din jurul comunei. Între el și persoană era o distanță considerabilă, dar chiar și așa, băiatul credea că silueta se aseamănă cu cea a unui bărbat înalt și slab.

-Nico, vino aici rapid!

Marco i-a șoptit foarte încet prietenului său, fără a-și lua ochii de la silueta.

-Mi-e somn, ce mai e...

Nico începu să vorbească, însă cuvintele acestuia i-au rămas blocate în gât după ce a văzut silueta observată de Marco. Problema era că silueta nu mai mergea. S-a oprit. Ba nu. A început să alerge. Spre zid? Nu. Spre copii. Cei doi nu puteau decât să privească cum silueta se mărea din ce în ce mai mult, iar distanța dintre ei și aceasta se micșora. Copiii au rămas în locurile lor, până când silueta a ajuns în fața lor. Aceasta era de aproape trei ori mai înaltă decât ei. Copiii nu au avut curajul să se uite la fața siluetei, așa că se uitau la picioarele acesteia și la cât de subțiri și

inumane păreau. Cu coada ochiului, cei doi s-au uitat unul la altul, iar apoi și-au îndreptat privirile înapoi spre silueta. Au început să-și ridice privirile încet în sus, ajungând la genunchi, apoi la burtă, la piept, la gât și într-un final la cap. După ce văd capul siluetei, panica se instalează în ei. Dintr-odată, parcă citindu-și gândurile unul altuia, se întorc spre poarta deschisă de ceva vreme și o iau la fugă în curte, trântind ușa în spatele lor, fără să se mai uite înapoi. Abia după ce intră în camera lui Nico, aceștia reușesc să ia o gură de aer. Niciunul nu spune niciun cuvânt. Tot ce fac este să-și pregătească fiecare locul unde avea să doarmă, se învelesc cu câte o pătură și încearcă să închidă ochii.

Amândoi știau că fiecare se roagă să nu viseze urât sau să aibă vreun coșmar, dar ceea ce mai știau era că nu vor putea dormi liniștit, după ce tocmai l-au văzut pe observatorul turnului fără cap.

Dimineața următoare, înainte să cânte cocoșii, Ella și Eva se întâlnesc în fața casei lui Nico.

-Chiar i-ai visat pe amândoi cum au dormit la familia lui Nico? a întrebat Eva, sceptică.

-Da, ți-am mai spus de patru ori pe drum. I-am visat cum au mers pe jos până aici și s-au speriat de ceva anume, dar nu-mi amintesc clar ...

-Poate era monstrul dintre dealuri!

-Nu era monstrul dintre dealuri!

Ella îi dă în joacă o palmă peste braț Evei.

-Nu spune prostii! Nu era niciun monstru în vis.

-Dar de ce s-ar putea speria Nico și Marco? Știi și tu că nici la farsele noastre nu au reacționat.

-Știu, de asta tot încerc să mă gândesc, dar nu mă ajută imaginația pentru că nici ea nu știe ce am visat exact.

-Ella! Eva!

Fetele își ridică privirile spre geamul care părea a aparține camerei lui Nico. Peste pervaz stăteau cei doi, care păreau mai obosiți ca niciodată.

-Ce faceți aici?

-Întrebați-o pe Ella, că nici eu nu știu bine. Cei doi închid geamul, după care urmează câteva secunde de liniște. Dintr-odată, Nico și

Marco apar de după colțul casei, alergând. Ei deschid în grabă poarta pentru a ajunge la cele două fete.

-Nu o să vă vină să credeți, au spus Ella și Marco în același timp.

-Ce ziceam, a început Marco, dar a fost întrerupt de Ella.

-Domnișoarele primele, ai auzit de maniere?

Marco își dă ochii peste cap, după care se uită țintă la Ella, cu o expresie serioasă, astfel dându-i fetei de înțeles că poate vorbi prima.

-Azi noapte v-am visat că v-ați întors foarte târziu acasă și ați decis să dormiți la Nico, pentru că Marco stă mai departe. La un moment dat, Marco a văzut ceva și l-a chemat și pe Nico lângă el. După aceea, dintr-odată, amândoi v-ați speriat de acel ceva și ați fugit înapoi. Din momentul respectiv, nu-mi mai amintesc nimic.

Tot acest timp, Ella și-a ținut ochii în pământ. După ce a terminat de povestit totul, și-a ridicat privirea spre băieți, primul lucru văzut de ea fiind ochii lor mari cât cepele.

Deodată, Eva a pus o întrebare ciudată:

-Voi ați văzut că observatorul a dispărut?

Într-o clipă, toate cele patru capete erau îndreptate spre turn, care era gol și neatins.

-Auziți, a început Marco, și eu am visat același lucru ca și Ella. Diferența o face că voi două erați în vis, nu noi.

Timp de câteva secunde, sau poate minute, chiar ore, sau chiar o eternitate, cei patru prieteni au rămas împietriți, încercând să găsească un sens pentru visul ieșit din comun pe care l-au avut Ella și Marco în același timp.

-Ce este și mai ciudat este că noi nu ne-am întors târziu. Imediat după ce voi ați plecat în altă parte, noi am hotărât să mergem direct acasă la mine și să mai încercăm să legăm pietrele, a adăugat Nico, încă pierdut în detalii.

-Gata, destulă vorbărie, e timpul să trecem la acțiune, a decis Eva.

-Și ce propui mai exact? a întrebat Marco.

-Să investigăm.

Cei patru copii au pus cap la cap un plan bine stabilit, cu multe opțiuni de rezervă. Când, în sfârșit a venit și seara punerii în aplicare a planului, toți erau pregătiți din cap până în picioare, de la piele până la os. Fiecare s-a

înarmat cu ce a găsit prin casa sa, prin lucrurile părinților și prin curte. Eva și-a luat o tigaie arsă și zgâriată, Nico și-a luat un umerăș pe care l-a găsit în fundul unui dulap, iar Marco s-a echipat cu o clanță de ușă ruginită. Ella a decis că nu se va înarma, deoarece ea urma să care ceea ce era mai prețios într-un rucsac: pătura roasă la colțuri, cele patru pietre cu numele lor și un carnet mic cu un cârbune cu care să noteze ceea ce urma să vadă. Din păcate, fostul observator a fost înlocuit, iar ei erau nevoiți să treacă de ochii ageri ai acestuia. Marco și-a imaginat niște umbrele care să îi acopere, iar deodată fiecare dintre ei căra câte o umbrelă în mâini. Astfel, au reușit să ajungă în afara zidurilor de siguranță. Următorul pas era găsirea zonei de care se spunea că era locul în care toți și toate cele dispărute se aflau, însă locuitorilor le-a fost prea frică pentru a se duce să investigheze. Ella și-a imaginat o hartă de comori spre locul respectiv, iar în momentul următor, o foaie de hârtie îngălbenită de vreme și o busolă au apărut în mâna ei în locul umbrelei. Zâmbind, fata o ia înainte, devenind noua călăuză a grupului. Luna strălucea mai puternic decât în alte nopți, însă stele erau, dimpotrivă, mai puține, iar lumina lor era mai slabă. Mai mulți nori se adunau pe cer, acoperind luna și slăbind și mai tare simțul văzului al copiilor care se ghidau după harta imaginației lor. După ce au ajuns în locul care pe hartă era notat cu un „X” mare și roșu, cei patru prieteni s-au uitat în fața lor, observând o răscruce de dealuri care formau o peșteră abruptă. Ei au început să înainteze, lipsiți de frică. La un moment dat, au ajuns la concluzia că nimeni și nimic ce dispăruse din comună nu se afla la răscrucea respectivă, însă ceva sigur se petrecea acolo, în peștera din fața lor. Problema era că în peșteră era întuneric beznă, iar afară era noapte și cerul plin de nori. Eva a încercat să-și imagineze o lumânare. Când a văzut că nimic nu s-a întâmplat, s-a uitat instinctiv spre cer, iar dintr-odată a zărit un nor mare în formă de candelă. În acel moment și-a amintit de toate datele în care ea și Ella priveau norii pe cer. După ce și-a coborât privirea spre peșteră, a văzut că undeva mai încolo de intrarea în peșteră se putea distinge, cu greu, un mic castel din crengi uscate, asemănător cu cele făcute de băieți. Copiii au simțit o pală de vânt venind dintre peșteră. Curentul format a

dărâmat aproape imediat castelul, trăgându-l în peșteră cu tot cu rămășițele sale. În spatele copiilor a răsunat un țipăt puternic. Când și-au întors capetele, înfricoșați, au zărit o siluetă înaltă și slabă, înaintând spre ei lent.

-Asta am visat, a spus Ella.

-Și eu, a răspuns Marco.

-Nu e chiar atât de înfricoșătoare. A fost mai rău țipătul, a adăugat Eva.

Nico era tăcut. Cât ceilalți trei vorbeau, el s-a întors înapoi spre peșteră. I se părea ciudat că dacă Ella, Eva și Marco erau preocupați de siluetă, iar el era conștient de gândurile sale, atunci cine făcea ca pătura roasă la colțuri să plutească în fața lor? Cu siguranță nu era niciunul dintre ei, dar atunci cine altcineva mai era acolo, în afară de ei?

Dintr-odată ei fură învăluți în întuneric de pătura lor roasă la colțuri, și nici măcar slaba lumină a lunii nu i-a mai putut ajunge.

-Astea nu erau pietrele cu care se tot jucau copiii?

Mama Evei și mama lui Nico analizau cu atenție pietrele pe care erau scrijelite numele celor patru prieteni, legate cu o sfoară. Pe jos se aflau câteva paie uscate rupte în mai multe bucăți. Au trecut două săptămâni de când cei patru copii au dispărut, iar de atunci nu au avut loc alte dispariții, iar ceea ce dispăruse până în momentul respectiv s-a întors la locul său.

-Observatorul a spus că nu a văzut nimic ieșit din comun...

Mama Evei se așază în genunchi și cercetă cu atenție paiele de pe jos.

-Să sperăm că sunt în siguranță, a adăugat mama lui Nico.

Imaginația chiar este una dintre cele mai importante virtuți omenești, deoarece oamenii, natura și forțele sale caută această virtute. Însă, indiferent de numărul de adulți dintr-o comună, imaginația unui copil face mai mult decât cele ale adulților adunate și înmulțite. Darămite imaginația a patru copii?

ȘTEFĂNESCU DORIN

Data nașterii: 18.02.1963

Profesia: Pensionar

Domiciliu: Rădăuți, jud. Suceava

În anul 2023 a obținut mențiuni la Craiova, Năvodari și Mizil și un premiu III la ultimul concurs Apollon, dedicat memoriei lui Grigore Vieru. Au fost publicate din poeziile sale în revistele „Monitorul de poezie” și revista „Apollon”.

Premiul II, secțiunea poezie, grupa a II-a, la Festivalul-Concurs internațional de creație literară **BOGDANIA**, ediția a XIII-a, 19 iunie 2024, București.

GENEZĂ

Sunt om și m-am născut dintr-o sămânță
purtată de un pântec de femeie,
cu fiecare viață ce-am trăit
am scris un rând din marea epopoe.

Sunt pom și m-am născut dintr-un vlăstar
ce-a încolțit într-un pământ ales,
pe fiecare ram am pus altoi
și-acum am poame bune de cules.

Sunt pasăre și m-a născut văzduhul
iubesc înaltul și mi-e drag să zbor,
cu aripi noi de fiecare dată,
deasupra unui cuib din crengi de dor.

Sunt floare albă, m-a născut câmpia
iar nași mi-au fost albinele și vântul,
cu soarele și ploaia am crescut,
m-am cununat cu cerul și pământul

Sunt râu și m-am născut dintr-un izvor
ce și-a croit în piatră drum spre soare,
am adunat pâraie și torenți
și-acum mă-ndrept cu albia spre mare

Sunt munte, m-am născut din scoarța Terrei
și m-am hrănit cu cremene și stâncă,
cu piscurile mă înalț spre cer,
dar stelele îmi sunt departe încă.
Și dacă într-o zi voi fi în stele,
ce n-am fost încă, îmi vor spune ele !

CONTEMPORANEITATE

Săraci și triști hamali de vieți,

purtând pe umeri zile grele și totuși goale în
esență,
prea aplecați și prea discreți
cu nările în praf de stele și tălpi în pragul de
decentă.

Paznici de far în port de vise,
sperând să treacă câte-un vas ce poate o să
eșueze,
pe țarm tavernele-s deschise,
o atmosferă de parnas printre paharele stripteuze.

Veșnici matrozi de croazieră,
furând peisaje prin hublou îndrăgostiți de vreo
sirenă,
măcar de-ar fi vreo calimeră,
aceleași mări, același show și doar rugină pe
carenă.

Comici actori formați în drame,
jucând scenarii de duzină printre mulțimi de
figuranți,
mânați de patimi și de foame,
economisți cu lampa mică în căutare de giranți.
Ducem o viață shaolină în umbra câtorva mutanți

INVOLUȚIE

Până nu demult luptam cu zmeii
și puneam căpăstru la dragoni,
acum învăț cum se dreseză leii,
din circ în circ, prin țara cu baroni.

Până nu demult eram puternic
și cel mai iscusit, de bună seamă,
acum învăț că omul e părelnic,
și își hrănește sufletul cu teamă.

Până nu demult trăiam idilic,
eu și cu nevoia mea de rând,
acum învăț talentele de cinic,
cum să pășesc pe reguli surâzând.

Până nu demult știam ce-i bine,
purtam deschis iar negrul era rău,
acum învăț că albul nu mai ține,
lumea e gri și-așa va fi mereu.

Scriam povestea până nu demult,

mă regăseam și-n paginile goale,
acum învăț să tac și să ascult,
navigator prin spații virtuale.

Eram acolo până nu demult,
sorbeam din clipă și gustam momentul,
eram efervescență și tumult,
acum trecutul bântuie prezentul.

WISE CUMINȚI

Am vise lungi, adeseori cumiști
de celelalte nu îmi amintesc,
dorm fără să scrâșnesc din dinți
coșmarurile vin când mă trezesc.

Unele zile sunt o nebunie
nu știu ce să arunc și ce să strâng,
oameni-s triști când nu mai au mânie,
oameni-s cruzi și se prefac că plâng.

Unele zile nu au dimineață
doar o trezire goală și atât,
de la oglindă îmi aleg o față,
să-mi țină pe lumină de urât.

Unele zile nu au nici culoare
sunt negre ca și noaptea ce-a trecut,
întunecând și petele de soare
dintr-un solstițiu încă nenăscut.

Prea multe zile hâde adunate,
mă tem să nu devin și crud și trist,
mai bine le transform în noți pe toate,
dacă visez înseamnă că exist.

GLACIARA

Înfrigurat aștept să cadă țurțuri
de pe răceala sufletului tău
ai răsădit în geamuri flori de gheață,
căci ție frigul nu îți face rău

Dinspre calotă pâraie ghețarii,
se năruiesc vuind asurzitor,
ne amenință încălziri globale,
tu însă n-o să te topești ușor

Un câmp ciclonic vine dinspre tine

cred c-ai uitat ferestrele deschise
nu mai avem decât un anotimp
iar iernile firești sunt compromise

Trec pinguini pe la ecuator
e drum deschis spre era glaciară
pe Terra vor rămâne cei doi poli
și pozele cu tine dintr-o vară

De când trăiesc cu tine pe banchiză
am și uitat ce e primejdios
acum mă hârjonesc cu urșii albi
și nu-ți mai sunt iubit, ci eschimos

Așa cum ești, Crăiasă a zăpezii
încă aștept un soare mic pe cer
dar inima curând o să-mi înghețe
și o idilă va muri în ger

ALBASTRU REGĂSIT

Noapți albastre cheamă la visare,
vise măsurate în secunde
din secunde o să facem ceasuri,
orologii cu bătaii profunde
la bătaia lor să tresărim,
lepădând odihna pe oriunde
zorii să ne prinde deșteptați,
mângâiați de răsărituri blânde
zările să se deschide larg,
sărutate de priviri flămânde
ochii să se umple de culoare,
iriși cu sclipirile arzânde
să ne îmbătăm în bucurii
și-o lumină vie să inunde
sufletele noastre peticite,
renăscând din zămisliri fecunde
rostul, ce-l credeam pe veci pierdut
în albastrul nopții se ascunde!

Dialog între prieteni, în ajun de Crăciun.....

- În plin decembrie, suntem, doisprezece!
- Când mă gândesc, Doamne, ce iute trece
A noastră viață!
- Afară e zăpadă;
Trec oameni zgribuliți, de frig.

- Pe stradă
Un du-te-vino este, de ce, oare?
- Păi, cum de ce? De mare sărbătoare
Se pregătesc, mai e puțin, Crăciunul
La ușă bate!
- Să-ți spun drept, eu, unul,
Nu am lețcaie, uite, chiar aseară,
Când am deschis ușa de la cămară,
M-am îngrozit de crunta-i goliciune;
Nu pot să cred decât într-o minune!
Cumva, gândești, că n-am bunăvoință?
- O, nicidecum, dar cum e cu puțință?
- Am încercat, și eu, ca fiecare,
Să cumpăr pentru-această-mprejurare:
Un brad, ce costă-n jur de două sute
(De mii), un vârf, mai zilele trecute
L-am spart, (e-n mii, vreo douăzeci și șapte);
Brânză (de nouăzeci, doi litri lapte,
Ulei - doi litri patruzeci de ouă,
(Tot mii ar fi o sută șaiszeci și două);
Pentru aperitiv, niște măslinae,
Salam săsesc - arată foarte bine -
Și cașcaval, măcar un sfert de roată,
Nu-mi pot permite să iau roata toată.
Vreo două sute mii aș da cu totul,
(Icre nu am trecut, fiindcă nepotul
Cu-al său amic aplică braconajul -
Nu-ți spun c-a fost închis pentru ultrajul
Ce-a săvârșit, dar asta-i o poveste
În care nu m-amestec).
- Ce mai este?
- Carnea pentru friptură și sarmale -
Cât crezi, după părerea dumitale,
C-ar fi?
- În sute mii, vreo cinci sau șase;
- Cârnați, piftie, de la nea Tănase.
Voi cumpăra, pe credit îmi va vinde,
Că, vorba ceea, nu mă pot întinde
Prea mult. Salata beauf îmi place, tare:
Morcovi un kil, o țelină mai mare,
Cartofi - cinci kile, s-am și la friptură.
(A, să nu uit, se cere-o murătură!)
- Sunt, mii, o sută; varza nu se pune?
- Îmi dă vecina, două verze bune.
Vreo nouăzeci de mii ar fi, îmi pare,
De cheltuit pentru desertul, care,
Include-n el: un cozonac cu nucă,-
Nici prăjituri nu trec, o să-mi aducă
O verișoară ce-o invit la masă -

Îmi plac cele cu gem și cocă rasă.
 - Iei niște portocale, un kil de mere,
 Cafea, vin, țuică?
 - Doamne,-s o avere!
 - Cam două sute mii ar fi.
 - Pe bune,
 Cât crezi c-ar face în total? Ei, spune!
 - Un milion opt sute-ar fi, cu totul,
 Mai iei un zahăr, o stafidă...
 - Tortul
 Nu l-am mai pus, conține, mi se pare,
 Prea multe calorii și-ngrășă tare!
 - Aș vrea să știu, ai rezolvat, în fine,
 Problema-n speță?
 - Vrei să-ți răzi de mine?
 - !?
 - Mai fă, te rog, o mică socoteală.
 Uite, aici, creionul și o coală:
 Vreo nouă sute mii am la chirie,
 Impozitul nu-l pun. Ce stai? Hai, scrie!
 Un milion lumina,- se-nțelege,
 Cu telefonul - a ieșit o lege:
 De nu le-achiți, pe dată-ți sunt închise;
 Cablul de la Romsat, fiindcă ți se
 Oprește când îți e lumea mai dragă!
 - Sunt de acord, cu statul nu-i de șagă!
 - O sută două zeci de mii, deci, pune,
 Faci, iarăși un total, că se impune.
 - Vreo două milioane, cam pe-aproape.
 - Te rog nu-mi spune, mă trec ape, ape!
 Îmi pari un tip isteț și cu credință;
 M-ai întreat: „Cum de e cu puțință
 Să n-am, de sărbătoarea asta mare,
 Cât de puțin!?”
 - De ce? Nu ești în stare?
 - Mai vrei să știi de ce-am halucinații,
 Vorbesc de unul singur...
 - Speculații
 Nu poți a face sau nu au cu cine?
 - Gândești, cumva, că mie-mi este bine?
 Trei milioane și opt sute! Ia-mă,
 Tu, Doamne, zău că-mi vine să-mi fac seamă!
 Cum să nu-nnebunesc? Nici pe jumate
 Din bani nu am, iar peste-acestea toate,
 Mai sunt medicamentele!
 - Transportul?
 - E-asigurat, apreciez efortul.
 - Dar, din Unirii până la Romană?
 - Perpedes, nu m-aștept la vreo pomană!

Mi-ar trebui o rentă viageră.
 - Ți-ar fi și viața cu mult mai prosperă!
 - Și, totuși mă întreb așa într-o doară:
 Contabili sau economiști, în țară,
 Noi nu avem?
 - Cum nu, sunt mii și sute!
 - Și, nu e cineva, să îi ajute
 Tabla-nmulțirii sau, măcar, scăderea
 S-o-nvețe, nu mai zic puterea
 Sau radicalii!?
 - Cred că, timp, nu este,
 Bani s-ar găsi...
 - Te rog să trecem peste.
 Ai auzit de hrana naturistă? - ???
 - Nu lua creion, nu-ți trebuie nici listă:
 Iau fulgi de grâu, porumb sau de secară,
 Orez, stafide,-un pic de scortişoară,
 O găletușă de iaurt sau Sana,
 Câteva mere...
 - Asta-ți este hrana?
 - E nemaipomenită, nu te-ngrășă!
 - Rămâi cu kilogramele din fașă!
 - Degeaba răzi! E foarte sănătoasă
 Și, pe deasupra, este sățioasă.
 - Mă rog, o fi, dar nici măcar sarmale?
 - Fac din orez, stafide și curmale;
 O sărmăluță-ți face burta mare,
 Până a doua zi, nu vrei mâncare.
 - Aș vrea să-ți pun o întrebare mică:
 De-i vânt puternic, oare te ridică
 De la pământ?
 - Am fost pățit odată,
 Dar, de atunci, sacoșa încărcată
 O țin.
 - Ce vrei să spui, că porți, cu tine,
 Verdeată, fulgi, stafide sau smochine?
 - O, dragul meu, gândește mai departe:
 Eu, în sacoșă, am un pix, o carte,
 Înscrișuri, ciorne, care peste vremuri,
 S-or preschimba în scumpe giuvaeruri:
 Avere, dar și hrană sufletească,
 N-o să mă-ngrășe, n-o să mă slăbească,
 Prea multe nu-s și, totuși, câte toate,
 Valoare au și multă greutate!
 Iar de e viscol, arșiță, furtună,
 Nori negri deasupra-mi de se-adună,
 N-am teamă, nu-mi e cald, nici prea răcoare,
 Eu am, la mine, ce-i mai scump sub soare!
Rely Maria Niculescu

Note de călătorie

Florentin SMARANDACHE Și muncă, și distracție

Corespondență din Havana (Cuba)
13 august 2024

Considerat un erou național, Camilo Cienfuegos, mâna dreaptă a lui Fidel Castro în vremurile Revoluției, este conturat în fier pe o fațadă din Piața Revoluției.

Cienfuegos a participat la debarcarea vasului Granma în 1956, care a adus un grup de revoluționari cubanezi din Mexic în Cuba, devenind un lider militar al forțelor rebele din Munții Sierra Maestra, conducând numeroase bătălii importante împotriva armatei dictatorului Batista. După victoria Revoluției, Fidel Castro l-a numit comandant în armata cubaneză.

Moartea lui Camilo Cienfuegos rămâne misterioasă. Avionul în care se afla la 28 octombrie 1959 a dispărut în mod inexplicabil deasupra oceanului. Trupul său și nici măcar avionul nu au fost niciodată găsite.

*

Pe Bulevardul Boyeros (*Avenida Boyeros*), una dintre arterele principale ale Havanei. Întins pe o distanță semnificativă, traversează mai multe cartiere și conectează diferite zone ale orașului. Cimitirul Colón, la o cizvârtă. Mormintele multor personalități importante ale Cubei sunt aici.

La sud de Bulevardul Boyeros, *Aeropuerto Internacional José Martí*. În apropierea aeroportului, Parcul Central de Aeronave, loc de relaxare pentru vizitatorii și angajații aeroportului.

La *Centro de Investigaciones del Deporte Cubano (CIDC)*.

O întrevvedere cu Jorge Pavel Pino Rivero, directorul Centrului, dar și președinte al Federației cubaneze de medicină sportivă.

Jorge Pavel Pino Rivero este un specialist cunoscut pentru contribuțiile sale în domeniul cercetării sportului și al științelor aplicate în sport în Cuba, implicat în diverse proiecte de cercetare care vizează îmbunătățirea performanțelor sportive și dezvoltarea științelor sportului, combinând fiziologia sportivă, psihologia sportivă, biomecanica și alte domenii relevante.

Îmi vorbește despre Inteligența Artificială în ajutorul performanței sportivilor – ca parte de antrenament fizic, cerebral și psihic.

Centrul, creat în 1963, este o instituție de cercetare dedicată studiului și dezvoltării sportului în Cuba. Joacă un rol esențial în îmbunătățirea performanțelor sportivilor cubanezi.

Se realizează aici studii și analize pentru a înțelege mai bine factorii care influențează performanța sportivă și pentru a dezvolta strategii de îmbunătățire. Se dezvoltă și implementează noi tehnici și echipamente pentru antrenament și evaluare.

De asemenea, se organizează conferințe și simpozioane pentru a împărtăși rezultate de cercetare și a discuta despre ultimele tendințe și descoperiri în domeniul sportului.

*

Am discutat cu Carla Gutiérrez Mouriz, de la revista *Juventud Tecnica*, publicație care prezintă conferința de neutrosomie.

De asemenea, cu jurnalista Sheryl Márquez Vega, de la aceeași revistă. Mi-a luat un interviu în spaniolă. Primul meu interviu în spaniolă direct.

Publicația apare de 60 de ani și promovează știința în Cuba.

*

Pedro îmi vorbește în engleză – ca să exerseze limba, iar eu îi răspund în spaniolă – din același motiv. Ceilalți râd.

După prezentări, o ținem într-una în glume (*bromas*) și petreceri.

Pedro zice că formula $E = mc^2$ înseamnă: *Éxito = ¡Maestría multiplicando con comunicación cuadrada!*

INTERVIU

Liliana Moldovan - Interviu cu scriitoarea Titina Nica Țene

Despre mirajul literaturii pentru copii

Scriitoarea **Titina Nica Țene**, soția scriitorului Al. Florin Țene, este autoarea unor cărți de poezie și proză pline de duiosie, talent și sensibilitate specific feminină. Membră fondatoare a Ligii Scriitorilor din România, doamna Țene s-a înscris pe scena literaturii literaturii române contemporane cu peste 15 volume publicate*, dintre care un loc special ocupă cărțile pentru copii. Appreciate de publicul tânăr dar și de către criticii contemporani, sau pur și simplu de către iubitorii literaturii de calitate, volumele pe care le-a publicat dezvăluie portretul unei autoare carismatice, cu o uimitoare forță de seducție literară încorporată în miezul unor autentice bijuterii literare.

Liliana Moldovan: În fiecare an, se sărbătorește, pe 2 aprilie Ziua Cărții pentru Copii. Ce loc credeți că ocupă cărțile în viața copiilor din generația digitală?

Titina Nica Țene: Odată cu apariția internetului am observat tendința copiilor, începând de la vârste fragede, să „citească” povestirile, înlocuite cu desenele animate și jocuri, pe telefonul mobil sau de pe ecranul televizorului. Acest fenomen l-am observat și la cei cinci nepoți ai mei. Însă, un rol important îl au părinții și educatoarele de la grădiniță, care îi îndrumă spre cărțile cu desene, ce explică prin imagini, povestirile clasice din literatura română și universală. În cazul școlărilor, un rol important îl au învățătorii și profesorii de limba și literatura română, care le dau bibliografie pentru acasă cu obligația recenzării acestor cărți.

Însă, nu trebuie să uităm, că societatea evoluează, și, treptat, cărțile pe hârtie vor fi înlocuite cu cele digitale. În epoca de piatră oamenii se plâneau că scrisul de pe stâncile grotelor va fi înlocuit cu zicerile menestrelilor, iar mai târziu aceștia se tânguiau că prin apariția tiparului rolul lor va dispărea. Acum a venit vremea să ne plângem că, treptat, cărțile pe hârtie vor fi înlocuite. Viitorul ne va aduce multe surprize în acest domeniu. Metodele de învățare „papagalicește” trebuie înlocuite cu cele logice și de aptitudini.

Liliana Moldovan: Există pe piața editorială din România o serie de cărți de povești, povestiri, versuri și romane de aventuri, destinate copiilor. În ce direcție se îndreaptă interesul micilor cititori? Ce personaje preferă și care ar fi genul literar accesat, de obicei, de aceștia?

Titina Nica Țene: Predilecția copiilor, în perioada aceasta, este îndreptată spre cărțile cu eroi supranaturali și dinozauri. Dar au și un interes către cărțile scrise în genul scriitorului Astrid Lindgren care a primit aprecieri din întreaga lume și au fost traduse în mai multe limbi (mai mult de 27), acesta este un scriitor suedez Astrid Anna Emilia Lindgren. În opera lui Lindgren povestea scandinavă a revigorat și a înflorit. Scriitoarea nu este doar un moștenitoare a tradițiilor Andersen și Lagerlöf, ea a continuat și le-a dezvoltat. În cărțile sale, uneori bazate pe subiecte folclorice, trăsăturile fantastice se împletesc cu elemente ale vieții cotidiene și ale modernității.

Liliana Moldovan: Cine trebuie să ia inițiativa atunci când este vorba de formarea interesului copiilor pentru cărți și lectură : părinții, școala, biblioteca, bunicii sau frații mai mari?

Titina Nica Țene: La început un rol deosebit îl are mama, care poate să-i povestească unele basme, povestiri, chiar și atunci când este bebeluș. Un rol important îl are biblioteca familiei care trebuie completată cu cărți pentru vârsta copiilor. Odată format gustul pentru citit, un rol îl are biblioteca școlară și cea comunală, orașenească și municipală. Acestea din urmă, este necesar, să organizeze cu elevii concursuri pe teme diferite luate din cărți, proiecte literare în care să fie antrenați micii cititori etc.

Liliana Moldovan: Ce rol joacă ilustrațiile de carte în atragerea micilor cititori spre universul

lecturii?

Titina Nica Țene: Ilustrațiile la cărțile de copii sunt o parte importantă ale acestora. Contribuie la lărgirea imaginației micului cititor. Prin ilustrații, cei mici vor învăța și vor înțelege lumea din jurul lor. Astfel, vor reuși să înțeleagă și să identifice lucruri, acțiuni sau ființe pe care nu le întâlnesc în fiecare zi. Poveștile și cărțile de povești reprezintă un mijloc grozav de a-i educa pe copii. O carte pentru cei mici va necesita foarte multe imagini, astfel încât copilul să înțeleagă mai bine povestea. Uneori, numărul de ilustrații dintr-o carte poate fi mai mare decât frazele sau propozițiile ei.

Liliana Moldovan: Mai putem discuta despre rolul educațional al cărților pentru copii?

Titina Nica Țene: Mai înainte ca cel mic să învețe să citească și să scrie, timpul petrecut în compania cărților îl ajută să dezvolte elemente de bază, precum capacitatea de a vorbi, de a asculta, înțelege, urmări și desena. Pe măsură ce copilul crește, descoperă legătura dintre sunete și cuvinte, dintre cuvinte și reprezentarea lor grafică, dintre litere, cuvinte și propoziții. Cartea, este un izvor de fantezie, emoție, îl face pe copil să simtă că este personaj din carte, că participă la acțiune. Apropierea copilului de carte trebuie să fie cât mai timpurie, pentru a avea efecte pozitive și durabile în dezvoltarea limbajului, comunicării, în socializare, în educarea acestuia pe toate planurile. Cartea este foarte importantă în viața copilului. Ea este o comoară fără preț, este îndrumătorul care face copilul să se bucure, să râdă și să plângă. O carte îl trimite la alte cărți și toate împreună formează o bază puternică și de durată a culturii unui copil. Cartea, nu doar dezvoltă vocabularul, ci ea ne face să fim mai buni, ne ajută să trecem mai ușor peste greutățile vieții, ne întărește.

Liliana Moldovan: Care ar fi cel mai important atribut al unui autor de literatură pentru copii?

Titina Nica Țene: Primul atribut al unui autor, ce își dedică talentul scrierii cărților dedicate copiilor, este să fie copilăros chiar și la o vârstă înaintată, să cunoască psihologia vârstei acestora, să înțeleagă preocupările copiilor și să folosească o limbă cursivă, accesibilă cu mai puține neologisme sau arhaisme. În „Amintirile din copilărie” de Ion Creangă, datorită arhaismelor,

copii înțeleg greu textul. Acum micii cititori au alte preocupări și altfel înțeleg lumea și știința.

Liliana Moldovan: Dintre personajele cărților scrise de dumneavoastră, fie din genul liric, fie din lumea basmelor, care a fost cel mai iubit de copii?

Titina Nica Țene: Personajele cele mai îndrăgite din povestirile mele și apreciate de micii și marii cititori au fost bunica, nepoții și întâmplările cu aceștia.

Liliana Moldovan: La finalul interviului oferite-ne, vă rog, o poezie, ori un fragment de poveste cu un astfel de personaj.

Titina Nica Țene: Cu mare plăcere!

O noapte palpitantă, într-o seară frumoasă de vară, nora mea, Dana, a adus-o pe nepoata Anastasia, sora lui Catinca, să doarmă la mine pentru prima dată. Avea doi ani și trei luni. Anastasia s-a uitat lung prin casă și s-a întors către mama:

– Nu tau aici, nu pica, mamă...!

– Anastasia, stai cu Titina și cu bunu câteva zile și apoi vine mama și te ia. Am o problemă de rezolvat...

– Nu, nu ai, nu tau aici, vreau cu tine...

Era foarte legată de mama ei pentru că stătuseră acasă doi ani, conform legilor în vigoare. Noi nu aveam decât trei luni și acelea neplătite. Așa se construia comunismul.. Dana îmi spune că punctul ei de reper din casă este lustra. Când va vedea că nu seamănă cu a lor o să plângă dar trebuie să se învețe și cu bunicii. Cu chiu cu vai mama a plecat și am rămas cu Anastasia care plângea cu foc. Era așa de dulce că îți venea să o mănânci și când plângea.

– Anastasia, nu plânge că o să vezi tu ce frumos ne jucăm!

– Bine...

– Acum te spăl, îți dau să mănânci și apoi ne jucăm..

Bunul i-a făcut hocus-pocus cu o mingiuță care dispărea. I s-a părut foarte interesant și ne pune să repetăm la infinit. Mereu zicea:

– Bunu, hai să ne jucăm copus, mocus... Când s-a plictisit, a început să repete: loca, loca, loca, loca și arăta către calculator. Noi nu știam ce înseamnă acest lucru, dar am scris pe Google chiar așa: loca, loca... A apărut Shakira cântând și dansând de mama focului. Dansa și Anastasia.

Nu o mai dezlipeam de calculator.

– Lasă, mai ne jucăm și mâine, acum mănânci și ne culcăm... Fiind obosită a adormit. Pe la ora 24, când vede că nu e lustra ei de acasă a început să plângă:

– Meg acasă la mine, aici nu este acasă, mă duc la mama...

– Acum e noapte, mâine o sun pe mama și vine să te ia...

A mai plâns puțin și a adormit. La ora trei noaptea Anastasia mă zgâlțâie cu putere:

– Titina, a venit gonoiul...!

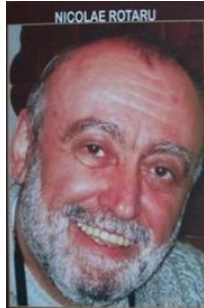
Girofarul mașinii de gunoi lumina puternic fereastra. Eu muream de somn iar Anastasia privea cu încântare luminile ce pătrundeau prin fereastră... Apoi s-a mai foit puțin și a adormit. Pe mine somnul m-a luat cu greu, pe la ora patru. La ora cinci o aud pe Anastasia: Latele, latele, du-te și adu ticla cu late... A venit și ea în bucătărie., ca o mogâldeață, nerăbdătoare să-i dau sticla cu lapte. Am pus laptele în sticlă, după ce l-am încălzit, s-a dus în pat și a început să-l bea cu poftă. Apoi adoarme. Am crezut că o să dormim măcar până pe la opt sau opt, treizeci. La ora șapte mă pomenesc cu Anastasia că mă trage de pijama și zice:

– Titina, nu dezi? A venit ZIUA!

*Cărți publicate: Bucuria lucrurilor simple, poezii pentru copii, Ed. Ion Creangă, 1989, Recreația grădinii, poezii pentru copii, Ed. Porto-Franco, Galați, 1997, Amurg de întoarcere, volum de versuri, Ed. Napoca-Star, 2002, Pietre de aducere aminte, povestiri, Ed. Napoca-Star, 2004, Scaunul Harului, poezii, Ed. Contrafort, Craiova, 2009. Viața ca o punte, Ed. Dacia XXI, 2011, Anotimpul jocului, Ed. NICO, Târgu Mureș, 2011, Un strop de veșnicie, Ed. Semănătorul, 2012, Un strop de veșnicie, Ed. Ecou, Cluj-Napoca, 2012, Un strop de veșnicie, ed. A II-a, traducere în limba engleză de Mariana Zavati Gardner, Neastâmpărul toamnei, poezii, Ed. Semănătorul, 2014, și O noapte palpitantă-întâmplări c-o nepoțică povestite de bunică, Ed. Semănătorul, 2014, povestiri pentru copii, Întâmplări hazlii cu o nepoțică povestite de bunică, ediția a II-a revăzută și adăugită, Ed. Ecou Transilvan, 2014, Nostalgia întoarcerii, Ed. Absolut, București, 2016. (din „Antologia poezilor contemporani români”, 2020)

NOUTĂȚI EDITORIALE

Noile volume ale scriitorului Nicolae ROTARU, viu postmortem...

Am avut imensa onoare și bucurie să-l cunosc pe cavalerul literelor române, ilustru publicist, scriitor remarcabil și complet, patriot desăvârșit, Generalul-poet Nicolae ROTARU. Domnia sa a fost, este și va fi, cum afirma Prof. Geo Călugăru miracol la pătrat -, „viu postmortem”. În memoria dânsului, la Salonul de carte juridică, polițistă și civică al M.A.I., ediția a XXVI-a, București, din perioada 30 octombrie – 01 noiembrie 2024 și mai apoi la Târgul de carte Gaudeamus din luna decembrie 2024, numeroși scriitori, critici literari, oameni de cultură din București și din țară au adresat cuvinte extrem de laudative la adresa operei și a vieții strălucite a Prof. univ. dr. Nicolae Rotaru. Așa cum afirma „O carte e o alcătuire sacră” În data 31 noiembrie 2024 au fost lansate trei valoroase cărți și anume: „Micul memorial sau aduceri aminte. Memoralistica septuagenariatului”; „Gări și vagoane sub ploaia de alice (Contrasensuri 2020-2024)” și „Conversațiile cine, cui, cât, cum” – toate scoase la Editura Fast Editing din București, directoare talentata scriitoare și publicistă doamna Geni Duță. Pe data de 05 decembrie a fost lansat volumul „Povestioarele (proze cu mimoze) la aceiași excelentă editură și cu aportul substanțial al doamnei Geni Duță, care afirma: „Se încheie o viață, dar nu și o operă de o vastitate impresionantă, clădită în tăcerea olimpiacă a creatorului ce merge pe drumul său, neașteptându-i pe ceilalți care, de vor fi să îl ajungă, e câștigul lor, de nu, cine mai stă să pună pe abac toate pierderile omenirii? Nicolae Rotaru ne dăruie cu mărinimie opera sa devenită clasică,

sute, mii de pagini cu mii de poezii și mii de pagini de proză însoțind fiecare zi a anului ce s-a petrecut prin viața noastră, cea care trece precum valurile purtătoare ale unui râu etern, șoptind indiferent în urmă-i: „panta rei, panta rei...”

De fapt fiecare carte scrisă de scriitorul cu har dumnezeiesc Nicolae Rotaru merită aprecieri pozitive, laudative. Cele peste **160** de cărți publicate și încă mai urmează deoarece ne-a lăsat ca moștenire o operă inepuizabilă, autentică, de mare valoare artistică și culturală, cu profunzime de idei și soluții spre realizarea unei societăți umane moderne și civilizate. Autorul a stat adesea de vorbă cu sine însuși, afirmând: „Dojenirile mele asupra-mi fac parte din acele gânduri răzlețe, atrase, îngurgitate și înghițite. Nici nu-mi fac rău. Dovadă că statul de vorbă al sinelui cu sine poate fi tămăduitor.”

Sunt cu adevărat tămăduitoare cărțile marca Nicolae Rotaru, ne ajută să devenim demni, liberi, puternici și eterni. Cu certitudine istoricii și criticii literari se vor preocupa și de cel mai prolific și iubitor de România și români, scriitorul Nicolae Rotaru. Veșnică pomenire!

Ionel MARIN

EVENIMENTE CULTURALE

ZIUA CULTURII NAȚIONALE AGIR, București, 15 ianuarie 2025

În ziua de **15 ianuarie 2025**, în sala mare AGIR, din bulevardul Dacia nr. 26, din București, s-a desfășurat ședința curentă cumulată a *Cercului Scriitorilor Ingineri LITERAR ING* și a *Cercului Inginerilor Epigramiști ING-EPIGRAMA din AGIR*, care s-a constituit într-o **adunare festivă** a celor două cercuri pentru a sărbători: **ZIUA CULTURII NAȚIONALE**. Deoarece ziua de 15 ianuarie coincide și cu ziua de naștere a Poetului Național Mihai Eminescu, când se împlinesc 175 de ani de la naștere (1850), s-a adus un omagiu de recunoștință față de geniul său poetic atât prin recitări din opera sa, cât și prin creații originale ale participanților, dedicate Marelui Poet.

La acest moment solemn, au participat și membrii simpatizanți ai celor două cercuri literare, dar și invitați de la alte cenacluri literare sau asociații, dar și fundații culturale din București și din țară: actori, interpreți de muzică, cât și alți invitați speciali, reprezentanți ai culturii românești.

La prezidiul manifestării, au luat loc domnii: Viorel Martin, președintele celor două cercuri literare, Florian Laurențiu Stoica, președintele Fundației Literar-Istorică „Stoika”, Ionel Marin, președintele Asociației Cultural-Umanitară Bogdania, Corneliu Cristescu, vicepreședinte al cercului Literar Ing. Puțin mai târziu, apare și ia loc în prezidiu domnul George Corbu, președintele Uniunii Epigramiștilor din România, care este primit cu aplauze.

Primul care a luat cuvântul a fost domnul **Florian Laurențiu Stoica**, care a început prin a ura celor prezenți un sincer *La mulți ani cu sănătate!* Apoi prezintă câteva aspecte ale activității sale culturale din ultimii 15 ani, în mod special despre fundația pe care o conduce, dar și despre revista *Independența Română-Independența prin Cultură*, al cărei director este, despre care spune că, din păcate, tirajul acesteia a scăzut de la 3000 de exemplare, la doar 700, distribuția acesteia fiind îngreunată de desființarea RODIPET-ului,

cu ani în urmă. Mai adaugă că a participat la circa 200 de lansări de carte, în toată țara, dar că a primit invitații și în afară, dar nu le-a onorat.

De asemenea, o parte a activității domniei sale a fost scrisul cărților care, în cea mai mare parte, în titluri au cuvântul lumină: *Lumini în umbră*, *Lumini peștrițe*, *Lumini în ultraviolet*, *Lumini abisale*. După cum se vede, domnul Stoica este un **scriitor al ...Luminii!**

În final, domnul Florian Laurențiu Stoica citește poezia proprie: **Români, apărați-vă țara!**

A luat apoi cuvântul domnul **Ionel Marin**, redactor-șef al revistei *Bogdania*, care a spus, printre altele, că: *Eminescu ne-a învățat ce înseamnă DORUL, de țară, de oameni, de cultură.*

Eminescu, pe care îl omagiem astăzi, acest „spirit tutelar al neamului”, „românul absolut”, sau „omul deplin al culturii române”, s-a născut în ziua de 15 ianuarie, desigur, în anul 1850. Totodată, astăzi, când se împlinesc 175 de ani de la naștere, omagiem întreaga sa creație literară, dar și jurnalistică, precum și întreaga cultură română. Aici în sală sunteți poeți, epigramiști, scriitori, oameni de cultură. Am publicat în fiecare număr al revistei *Bogdania*, creații literare ale poezilor, scriitorilor români de pretutindeni și vom continua să promovăm literatura și cultura

română. A amintit de omul de știință și de cultură Nicolae Vasile, de savantul Iustin Capră cu cele 117 invenții, de generalul-poet Nicolae Rotaru, care a publicat peste 160 de cărți, și care nu a fost numai poet, scriitor, ci și un **adevărat cărturar** și mare patriot român!

Admirație și neuitare, prețuire și iubire a tot ce este românesc. *A fi român, este o bucurie!* Românul este o minune a istoriei și toți trebuie să contribuim la renașterea în lumină a României!

A iubi țara, România, este o datorie sfântă și trebuie să prețuim mai mult toate valorile românești, putem urma pilda lui Eminescu...

La mulți ani! *Trăiască nația română!!*

A urmat domnul doctor **Corneliu Zeană**, epigramist de frunte, care prezintă recentul său volum de epigrame, intitulat: *Epigrame și fabulații*.

După ce salută asistența de calitate excepțională, cum o numește dânsul, cu salutul de început de an: *La mulți ani!*, prezintă pe cei doi nepoți ai săi, fii doamnei Cosmina, fiica dânsului. Apoi citește câteva epigrame, primite toate cu aplauze.

Referitor la scăderea demografică, spune: *Se nasc copii puțin în sat,/ Iar grădinița e pe ducă,/ Motivul: nu mai sunt berze în sat;/ Deci, nu are cine să-i aducă!.*

Își face și un portret, și zice: *Îmi dau și eu, desigur, seama,/ C-ales-am bine meseria,/ Căci tot ce stric cu epigrama,/ Repar cu ...cardiologia!* Referitor la faptul că Parlamentul a respins legalizarea caselor de toleranță (modelul olandez), domnia sa spune că: *Nu din motive de decență,/ Dar nu acceptă concurență!.*

Privitor la recenta decizie a CCR, scrie: *Ce este deci CCR, că are toane;/ Cei nouă de acolo fură,/ mai tare ca cei nouă milioane!* (citată aproximativ, din memorie). Aplauzele nu mai conținesc...

A urmat doamna **Elena Armenescu**, tot medic de profesie, care începe cu urările de început de an

și a felicitat pe domnul Ionel Marin pentru modul cum a vorbit despre Eminescu, despre români și despre cultură, astăzi de **Ziua Culturii Naționale** din România. Vorbim de 175 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu și toți românii îl iubim. Apoi citește finalul de la *Scrisoarea I* și poezia *La steaua care a răsărit*, fiind aplaudată cu insistență.

Apare un tânăr licean, pe nume **Tudor Paul Martin**, care se dovedește a fi nepotul domnului Viorel Martin, și care recită poezia lui Eminescu, intitulată: *Ce te legeni codrule*. Pentru debut într-un cenaclu literar, domnul Viorel Martin îi oferă o *Diplomă de participare*.

A urmat un moment muzical susținut de domnul **Vasile Topârceanu**, care a cântat romanța *Somnoroase păsărele*.

Domnul **Constantin Nicolae Gavrilesco**, după ce urează *La mulți ani!*, celor prezenți, recită o poezie proprie, elaborată pe baza versurilor lui Eminescu, din care a rezultat că: *Veronica și Mihai au renunțat să mai fie nemuritori...*

A urmat un moment muzical susținut de colegul nostru, domnul **Ovidiu Țuțuianu**, inginer, poet, prozator, pianist și compozitor, care a cântat la pian cunoscutele melodii: *Sara pe deal și Pe lângă plopii fără soț*, iar în final, o melodie proprie pe versurile lui Eminescu: *Stelele-n cer!*

Este invitată la microfon doamna **Doina Ghițescu**, actriță cunoscută, care recită două poezii. Prima este intitulată *La nașterea poetului Eminescu*, scrisă de de Nicolae Rotaru, de unde am reținut: *Cel dintâi mai marele Mihai./.../ Sub fruntea unde-au clocotit idei./.../ Constatăm că încă nu ai preț./.../ Tu, etern al geniului etern..* (din memorie).

Apoi a recitat poezia domnului **Viorel Martin**, intitulată foarte inspirat: *La fereastra neamului*, din care am reținut: *Cu copiii la fereastră./ privesc, /.../ fulgii cântă simfonii/ Și trec veacurile-n goană și vecii după vecii.* Frumoase versuri dar, deodată: *Îmi apare un Luceafăr sus pe cer străluminând,/ Ce pătrunde-adânc în lucruri și în casă și în gând./ Când se urcă-n veșnicie, arcuind spre Dumnezeu./ Eminescu ne privește din înaltul templu-al săi!* Mai încolo: *Lângă el și Veronica....// Mai colo bătrânul Creangă ne încântă cu povești,/.../...vine și Caragiale,/.../Mai departe stă Enescu, o vioară și-un arcuș./ La coloana înfinită ridicată de Brâncuși.* Apare și Luchian care pictează, dar și Ciprian care: *balada cântă!* În finalul poeziei: *Cu copiii stă bunicul la fereastră cu un gând:/ - Astea-s neamurile noastre...ce mai vin din când în când!* Urmează aplauze puternice și pentru poezie, și pentru actrița recitatoare.

A urmat domnul **George Corbu**, președintele Uniunii Epigrafiștilor din România, care a început prin a se scuza că a întârziat puțin, apoi vorbește despre semnificația acestei zile. Ziua de astăzi, pe lângă Ziua Culturii Naționale, omagiem și ziua de naștere a Poetului Național Mihai Eminescu. Dar trebuie să spunem că, după ultimele cercetări, adevărata zi de naștere este pe 20 decembrie 1949!

În acest sens, Academia Română a organizat o adunare omagială. De asemenea, trebuie să spunem că adevăratul nume al poetului este

Mihail, nu Mihai! Mai spune că se consideră fericit că a asistat în anul 2000 la un eveniment în care a fost prezentat volumul *Dulcea mea doamnă, Eminul meu iubit*, în care sunt cuprinse toate scrisorile lui Mihail Eminescu și Veronica Micle.

De asemenea, domnul Corbu amintește că acțiunea de facsimilare a celor 38 de caiete ale lui Eminescu, care au generat 38 de volume, este de o valoare deosebită pentru cultura română. În această acțiune aduce mulțumiri lui Mircea Dumitrescu, acest artist de facsimile deosebit.

Nicolae Iorga spunea că: **orice rând trebuie păstrat de la Eminescu**, despre care a adăugat că: **este expresia integrală a sufleului românesc!**

În final, domnul Corbu recită o poezie omagială închinată lui Eminescu.

Domnul Viorel Martin dă cuvântul domnului **Geo Călugăru**, membru al Uniunii Scriitorilor din România și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, care a pregătit un vast material intitulat: *Eminescu și cultura indiană*, de unde a rezultat interesul deosebit al Poetului față de cultura indiană, în general, iar de poetul indian Rabintranaht Tagore, în special. Vorbind despre preocupările filosofice ale lui Eminescu, afirmă că: **Eminescu este o sinteză a lui Schopenhaur!**

Domnul **Ioan Rațiu** consideră pe Eminescu un adevărat vector al culturii române și recită o poezie proprie despre Eminescu, din care am reținut: *Vino-n codru la izvoru.../.../Teiul încă*

mai suspină,/ Dintr-o dulce Bucovină/.../ Treziți-vă la viață,/ Prin sânge curge libertatea...

În cuvântul său, doamna **Niculina Merceanu**, jurnalist, membru al *Comitetului Român pentru Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii* al Academiei Române, *Divizia de Istorie a Științei*, a salutat asistența și a urât: *Să trăiți în pace și armonie!* Apoi, a citit poezia lui Eminescu, intitulată: *Doina*,

Domnul ambasador **Ovidiu Curea** a citit un Poem, din care am reținut: *Faceți liniște în jur,/.../ Eminescu trece*, iar mai departe: *Cine a vorbit rusește?*

Domnul **Nicușor Constantinescu**, decanul nostru aflat la vârsta de 97 de ani, amintește de un concurs de poezie la care a participat în anul 1989, la 100 de ani după Eminescu, la care a luat

o mențiune cu poezia: *Dor de Eminescu*, pe care o citește, și din care cităm din memorie:

De Eminescu mi se face dor în vremea înserării,/ Și-atunci, eu merg în gând la marginea mării.. Încheie citând pe Călinescu, care a scris la final: Astfel, se stinge cel mai mare poet al românilor...

Domnul **Dorel Vidrașcu** începe prin a spune: *Ce minune să sunteți, ce minune că mai sunt și eu aici*, parafrazându-l pe Nichita Stănescu, iar apoi: *România are 100 de poeți buni, 50 foarte buni, 10 poeți geniali și un singur Eminescu...*

După care citează poezia lui Grigore Vieru despre Eminescu: *La zidirea soarelui, se știe,/ Cerul a muncit o veșnicie...*

Domnul **Ioan Ganea-Christu**, președintele Clubului Epigramiștilor „Cincinat Pavelescu” din București, citește o compunere/amintire din școală, legată de ziua de 15 ianuarie și un catren intitulat *Un fel de epitaf* din care reiese că aici nu doar se odihnește Eminescu, ci „prin slova sa veșnic trăiește!”

Domnul profesor universitar **Marin Alexandru**, de la Universitatea din Chișinău, salută pe cei prezenți cu: *La mulți ani, din Basarabia!* Spune că în ultimii ani se ocupă de editarea de cărți în limba română, pentru că, până în anul 1990, se editau doar în limba rusă, și dă un exemplu de lucrare intitulată: *Eminesciana plastică*, care conține 39 de picturi, ca pe o lucrare de referință. Dar menționează că are și colegi pasionați de

literatură, printre care pictorul **Victor Cobzac**, din care citește poezia: *Eminescu-i printre noi*. Apoi amintește că, în Chișinău, sunt două străzi, una *Eminescu*, iar alta *Veronica*, care chiar se intersectează geografic!

Domnul **Ovidiu Țuțuianu** recită poezia sa, intitulată: *Limba română*, din care cităm: *Botezați copiii voștri/ Doar cu nume românești*, apoi: *Să păstrați acea credință în Hristos,/ La români e un prinos!*

Cunoscuta poetă **Maria Sturdza Clopotaru**, cetățean de onoare al comunei Stupca, comuna lui Ciprian Porumbescu, a recitat o poezie proprie, intitulată *Geniu sublim*, de unde cităm aproximativ: *De-un secol și mai bine ai plecat,/.../ Azi, nu pierdem visul, poezia,/.../ Din sfera ta, aruncă armura protectoare,/ Și apără-ne România!* După care, în amintirea unui eveniment organizat de Adrian Păunescu, a recitat cunoscuta poezie a lui Eminescu, intitulată: *Odă, în metru antic*.

A urmat apoi un alt moment muzical, în care doamna **Ana-Maria Cercel** a cântat: *Noi suntem români*, la care au aderat și cei prezenți, care au și aplaudat puternic.

Domnul colonel **Gheorghe Matei**, a prezentat celor prezenți patru postere elaborate după tehnica săritura calului, despre: Eminescu, Iorga, Enescu și Brâncuși, apreciate cu aplauze.

Momentul muzical următor a fost susținut de domnul **Gheorghe Cărbunescu**, cântăreț de romanțe, care a prezentat un CD și a cântat: *O mamă, dulce mamă*, după versurile lui Eminescu.

Au mai intervenit: **Ion Forcoș** (*Poeții niciodată nu mor,/ Poeții se duc, dar nu mor*), **Marilena Caraghiaur**, **Gheorghe I. Gheorghe**, cu o parodie după *Scrisoarea a II-a*, iar **Radu Julian** cu o altă parodie. **Ana-Maria Cercel** a recitat poezia *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie*, iar

doamna **Mihaela Mariana Cazimirovici**, revenită la cenaclul *Literar ing*, ploieșteancă fiind, cu o poezie proprie din care am reținut: *Nichita era printre degetele lui Eminescu!*

Domnul **Corneliu Cristescu** a citit, pentru prima dată în cenaclu, un material despre sărbătoarea de astăzi, intitulat: *Ziua Culturii Naționale și Aniversarea lui Mihai Eminescu*, elaborat de Inteligența Artificială!

În final, a luat cuvântul domnul **George Corbu**, care a citit un rondel, intitulat *Eminescu este țara*, de unde am reținut: *Eminescu-i clar de lună și se-aude la izvor/.../ Eminescu e cu noi, nu mai suntem noi cu el,/.../ Eminescu, și noi știm,/ Ai ajuns pseudonim,/ Al poporului român!*

Domnul **Viorel Martin** mulțumește pentru participare și urează participanților *Seară Bună!*

A consemnat, Corneliu Cristescu

Foto: Ioan Ganea-Christu

Ziua Culturii Naționale la Cluj și Simpozionul „Avram Iancu în cultura românilor”

Miercuri 15 ianuarie Primăria Cluj-Napoca, în colaborare cu Uniunea Scriitorilor, filiala Cluj, la ora 11, s-a desfășurat manifestarea, tradițională, de depuneri de coroane la statuile lui Mihai Eminescu și Lucian Blaga din fața Teatrului Național. Manifestare, coordonată de dr. Ionuț Țene. Manifestarea s-a deschis cu un concert de cântece pe versuri de Mihai Eminescu, susținut de corul Liceului Teologic. După care a vorbit primarul municipiului Emil Boc, care a transmis următorul mesaj: „Mihai Eminescu reprezintă esența și ființa neamului românesc. Susținând unitatea culturală, susținem unitatea politică a românilor, aspect mai actual ca oricând acum în România și în Europa. Orașul nostru respiră prin cultură, prin educație pentru că face parte din ADN-ul Clujului și va rămâne o citadelă culturală. Apelul meu este pentru toată lumea, să susțină actul de cultură, pentru că dacă susținem cultura susținem democrația, pacea, prosperitatea și o viață mai bună între noi.”

De asemenea, scriitoarea Constantina Raveca Buleu a transmis un mesaj dedicat culturii, iar elevii Liceului Teoretic „Lucian Blaga” au susținut un micro-recital artistic din opera poetului Mihai Eminescu. După care a urmat ceremonialul de depunere de coroane din partea oficialităților, instituțiilor, partidelor politice, Liga Scriitorilor și Uniunea Scriitorilor. Al. Florin Țene și Iulian Patca, membri UZPR, au depus o coroană de flori la statuia Poetului și din partea UZPR.

Manifestarea desfășurându-se pe muzica compusă pe versurile poetului Mihai Eminescu.

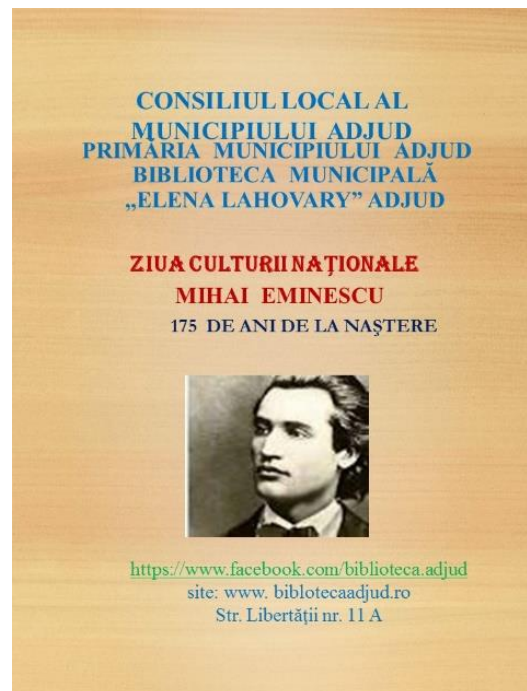
În continuare, la ora 12:00, de Ziua Culturii Române, Societatea „Avram Iancu” din România a organizat simpozionul „Avram Iancu în cultura românilor”, la Muzeul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului. În cadrul Simpozionului a susținut conferințe prof. univ. dr. Ioan Taloș, prof. univ. dr. Mircea Popa, Tiberiu Groza, președintele Societății Cultural-Patriotice Avram Iancu din România, inclusiv dr. Paul Roșca, directorul Muzeului. S-au lansat cărțile „Duhul lui Iancu” a poetului Mircea Istrate, din Târgu Mureș, președintele de onoare

al Ligii Scriitorilor Mureș, „Patimile după Iancu” a poetului Teofil Răchițeanu, „Avram Iancu în folclorul moților” a scriitorului Romulus Felea și numărul 77 al revistei „Iancule Mare”. A urmat un concert muzical susținut de Corala Laudațio a Centrului de Zi al Vîrstnici nr. 3 din Cluj.

Acad. Al. Florin ȚENE

Ziua Culturii Naționale marcată la Biblioteca Municipală „Elena Lahovary” Adjud

Biblioteca Municipală „Elena Lahovary” Adjud, a organizat, miercuri, 15 ianuarie 2025, o

activitate dedicată **Zilei Culturii Naționale** și împlinirii a **175 de ani de la nașterea poetului național Mihai Eminescu**. Activitatea a cuprins: expoziții de carte dedicate Marelui Poet, prezentare date biografice, vizionare film documentar despre viața lui Mihai Eminescu și recital de poezie.

La activitate au participat elevii cls. a IV-a, coordonați de prof. înv. primar **VIORICA HÎNGU** de la Școala Gimnazială „Mihail Armencea”. Elevii au recitat poeziile: „*La mormântul lui Aron Pumnul*”, „*Freamăt de codru*”, „*Ce-ți doresc eu, ție, dulce Românie*”, „*Somnoroase păsărele...*”, „*Copii eram noi amândoi*”, „*În fereastra despre mare*”, „*Mai am un singur dor*”, „*Pe lângă plopii fără soț*”, „*Din castel privind apusul*”, „*Codrule, Măria Ta*”, „*Și dacă...*”, „*Glossă*”, „*Scrisoarea III*”, „*La mijloc de codru...*”, și altele. Expoziția de carte eminesciană realizată de bibliotecari va putea fi vizitată și în zilele următoare.

Manager, Prof. drd. Valea Tatiana

Festivalul - Concurs internațional de creație literară „BOGDANIA”, Ediția a XIV-a, 2025

Asociația Cultural-umanitară „BOGDANIA” și revista de creație și cultură „BOGDANIA” din municipiul Focșani, organizează: Festivalul - Concurs internațional de creație literară „BOGDANIA”, ediția a XIV-a, 2025.

Parteneri: UZPR, LSR și Fundația culturală „Ion I. Brătianu” din București.

Scopuri:

* stimularea interesului pentru literatura română contemporană și a respectului pentru valorile moștenite.

* dezvoltarea spiritului competitiv, a dorinței de afirmare și pentru ieșirea din anonim al celor care creează și care au talent deosebit.

* promovarea în revistele de cultură și în Antologii literare a câștigătorilor și creațiilor valoroase din fiecare secțiune literară.

Participanți: - Creatori, care nu au volume tipărite, pe două grupe de vârstă, astfel:

- Secțiunea pentru TINERI între 15-30 de ani.
- Secțiunea pentru CREATORI de peste 30 de ani, indiferent de vârstă.

Secțiunile concursului: poezie, proză scurtă și eseu doar pentru creatori din țară și diaspora românească, fără volume publicate.

Textele trebuie dactilografiate în Word, Times New Roman 12 pct., spațiere un rând, cu diacritice și să nu depășească 3-4 pagini A4 pentru fiecare gen literar, într-un singur document în format .doc sau .docx la adresa de e-mail: ionelmarin55@gmail.com
revistabogdania.ro@gmail.com

Trimiterea textelor (creațiilor): **01 aprilie – 31 mai 2025**, pe adresa de E-mail, ori prin Poștă: Asociația Cultural-umanitară „BOGDANIA”, FOCȘANI, Str. Contemporanul nr. 28, Cod 620065, județul Vrancea, cu mențiunea „Pentru concurs” în câte 2 exemplare (cine nu are calculator).

Textele vor purta un motto, care se va regăsi și pe un plic închis, cuprinzând date despre autor

(nume, prenume, data nașterii, profesia, adresa de corespondență, telefonul, precum și o scurtă prezentare a activității literare).

Textele trimise după data de 31.05.2025 (data poștei) nu vor fi luate în considerare, de asemenea cele care nu sunt dactilografiate corespunzător (fără diacritice).

Evaluarea textelor se va face în luna iunie 2025 de către un juriu format din 5 (cinci) personalități: critici literari, scriitori și oameni de cultură români. Se va întocmi o fișă de participare pentru fiecare concurent. În urma evaluării fiecărei creații literare se va stabili în mod corect și obiectiv, pe bază de note, concurenții câștigători pe secțiuni.

Premianții vor fi anunțați până în data de 30 iunie 2025, prin e-mail și telefonic.

Se vor acorda Premii pentru fiecare secțiune din partea Juriului Festivalului Bogdania, premiu de excelență „Nicolae Rotaru” și în funcție de calitatea textelor, diplome speciale din partea revistei de cultură Bogdania și a partenerilor.

Persoana care va întruni cel mai mare punctaj, indiferent de secțiunea la care participă i se va acorda „**TROFEUL BOGDANIA**”, 2025.

Persoanele care vor să sprijine proiectul o pot face prin donații ori sponsorizare în contul Asociației Cultural-umanitare Bogdania: RO11BRMA0999100047750380, în RON, Banca EximBANK, Filiala Focșani, CIF 29080784, cu mențiunea pentru Festivalul Bogdania, 2025.

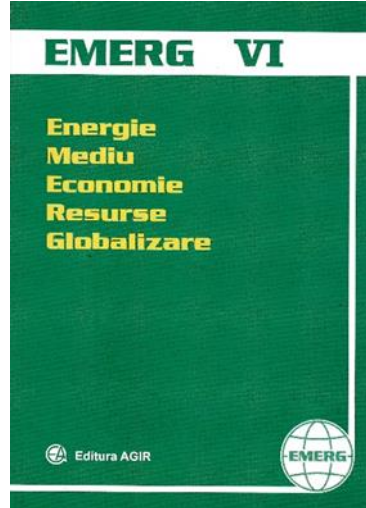
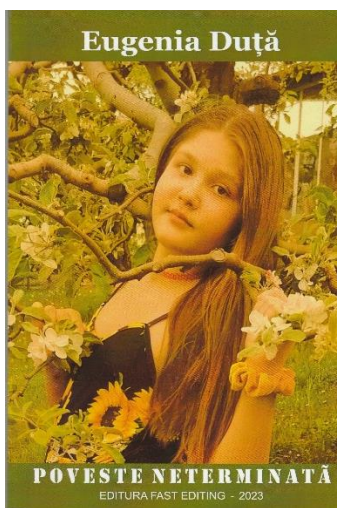
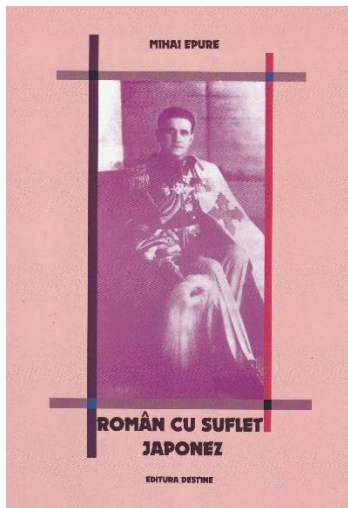
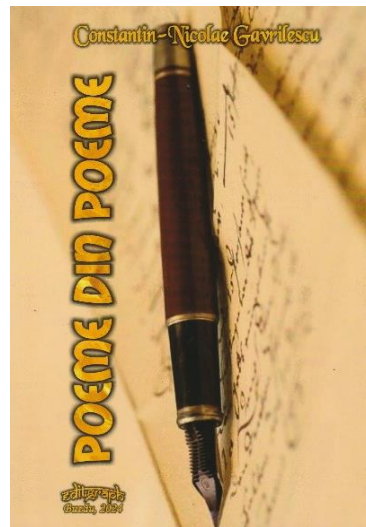
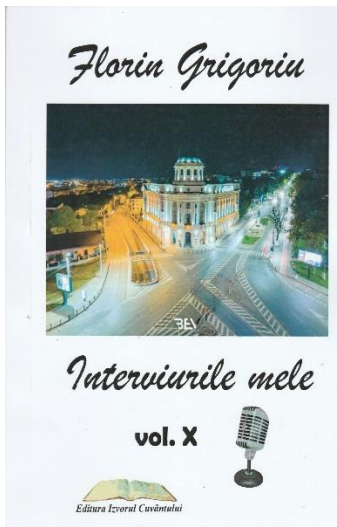
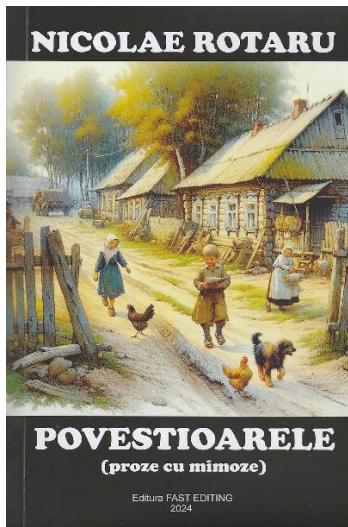
Festivitatea de premiere se va ține, în luna iulie 2025, în locația anunțată dvs. și public cu cel puțin 10 zile înainte. Vă așteptăm cu drag să vă înscrieți în concurs.

Se vor posta informații și pe site-ul: www.revistabogdania.ro

Relații suplimentare:
e-mail: ionelmarin55@gmail.com;
revistabogdania.ro@gmail.com;
Mobil: 0752862369

Scriitor Ionel MARIN

Semnal editorial

ISSN 2343-8061
ISSN-L 2343-8061